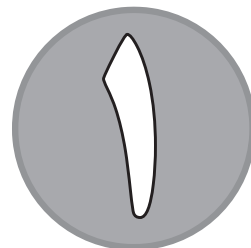

صبح جمعه

۱۴۰۳/۶/۳۰

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۳۰ شهریور ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۵۰ صبح
۹۰ سؤال در ۱۱۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اجباری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توننده جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکر زاده، امیر زراندوز، حمید زرین کفش، سعید عزیز خانی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه صفری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی، زبان قرآن	محمود بادبرین، مجید بیگلری، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده
فلسفه و منطق	جواد پاکدل، مجید پیرحسینلو، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، مهرشاد عباسی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، الهه فاضلی، علی معزی، علیرضا نصیری
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، زهرا محمدی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	محمد حمیدی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهرزاد مشایخی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	ملیکا ذاکری، مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمد صدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار

(شاخص‌های آماری و سری‌های زمانی)
صفحه‌های ۵۵ تا ۷۰

۱- کدام گزینه نادرست است؟

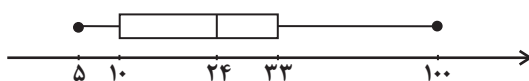
(۱) در نمودار شاخص بهای کالاها و خدمات محور طول‌ها نشان‌دهنده زمان است.

(۲) شاخص بهای کالاها و خدمات به واحد اندازه‌گیری بستگی دارد.

(۳) شاخص، یک معیار آماری است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.

(۴) خط فقر، حداقل درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است.

۲- اگر درآمد افراد یک جامعه در نمودار جعبه‌ای زیر نمایش داده شده باشد، خط فقر مناسب جامعه کدام است؟

(۲) ۲۴

(۱) ۴۳

(۴) ۱۰

(۳) ۱۲

۳- اگر خط فقر بین‌المللی ۲ دلار آمریکا در یک روز باشد و قیمت دلار ۵۰۰۰ تومان باشد، حداقل درآمد ماهیانه (سی روز) باید چند تومان باشد تا از

خط فقر بین‌المللی کمتر نباشد؟

(۲) ۱۵۰۰۰۰

(۱) ۳۰۰۰۰

(۴) ۳۰۰۰۰۰

(۳) ۱۵۰۰۰۰۰

۴- فردی با قد ۱۸۰ سانتی‌متر دارای شاخص توده بدنی ۲۶ است. اگر او بخواهد به شاخص توده بدنی ۲۴ برسد، چند کیلوگرم باید کاهش جرم داشته باشد؟

(۲) ۵ / ۴۲

(۱) ۶ / ۴۸

(۴) ۴ / ۴۲

(۳) ۷ / ۲۴

۵- اگر شاخص پوسیدگی دندان در سال ۱۳۸۰ برابر ۴ بوده و در سال ۱۴۰۰ برابر ۳ شده باشد. این شاخص در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۸۰ چه تغییری کرده است؟

(۲) ۲۵ درصد کاهش داشته است.

(۱) ۲۵ درصد افزایش داشته است.

(۴) ۳۳ / ۳ درصد کاهش داشته است.

(۳) ۳۳ / ۳ درصد افزایش داشته است.

محل انجام محاسبات

۶- اگر هزینه پوشاک در سال ۹۶ (سال پایه) ۲۰۰ هزار تومان بوده و شاخص آن در سال ۱۴۰۰ برابر ۱۸۰ باشد، هزینه پوشاک در سال ۱۴۰۰ چند هزار

تومان است؟

۴۰۰ (۴)

۳۶۰ (۳)

۳۸۰ (۲)

۳۴۰ (۱)

۷- اگر تورم هزینه مسکن در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۰ برابر ۸۰ درصد باشد و هزینه مسکن در سال ۱۴۰۳ برابر ۹ میلیون تومان باشد، هزینه

مسکن در سال ۱۴۰۰ چند میلیون تومان بوده است؟

۶/۵ (۲)

۶ (۱)

۵ (۴)

۵/۵ (۳)

۸- با توجه به جدول زیر، چند نفر زیر خط فقر (براساس نصف میانگین) قرار دارند؟

درآمد ماهیانه خانواده (میلیون تومان)	تعداد افراد خانوار
۳۲	۳
۳۰	۲
۱۸	۶
۲۰	۴
۲۵	۵

۳ (۱)

۶ (۲)

۱۰ (۳)

صفر (۴)

۹- در یک مرکز خرید، تعداد مشتری‌ها بین ساعت ۹ تا ۱۳ در جدول زیر آمده است. درون‌یابی خطی آن در ساعت ۱۰/۵، کدام است؟

۱۷۰ (۱)

۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۰۰	۱۵۰	۱۹۰	۲۵۰	۱۲۰

۱۷۲ (۲)

۱۷۵ (۳)

۱۷۸ (۴)

۱۰- نرخ تورم کشوری در فاصله زمانی ۳ سال، به صورت زیر است. برون‌یابی آن، در سال شانزدهم، کدام است؟

۲۱ (۱)

سال (x)	۳	۶	۹	۱۲	۱۵
تورم (y)	۲۰/۵	۲۴	۲۲	۲۷	۲۱/۵

۲۱/۲۵ (۲)

۲۱/۷۵ (۳)

۲۲ (۴)

نمایش داده‌ها

(نمودارهای یک‌متغیره، نمودارهای چندمتغیره)
صفحه‌های ۹۹ تا ۱۱۷

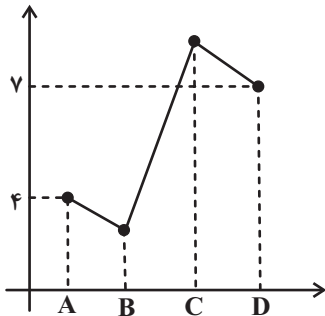
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- نمودار زیر، تعداد فروش یک نوع کالا توسط چهار فروشنده با اسامی A، B، C و D را نشان می‌دهد. اگر میانگین فروش این چهار نفر برابر ۵

باشد، کدام عدد زیر می‌تواند تعداد فروش C باشد؟

(۱) ۶

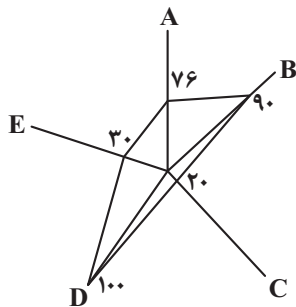
(۲) ۷

(۳) ۸

(۴) ۹

۱۲- یک شرکت تولیدی برای تسهیل مقایسه کیفیت محصول خود توسط بازرگانان، داده‌های گردآوری شده ۵ متغیر $A = 29/1$ ، $B = 1/44$ ،

$C = 0/33$ ، $D = 44/6$ و $E = 1/85$ را به صورت نمودار راداری زیر (برحسب درصد) ارائه کرده است. بیشینه متغیر B، کدام است؟

(۱) ۱/۶

(۲) ۱/۸

(۳) ۴/۸

(۴) ۷/۲

۱۳- کدام گزینه نادرست است؟

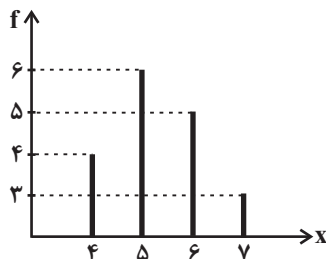
(۱) رسم مکعب مستطیل به جای مستطیل خوب نیست، چون ممکن است اطلاعات دقیق را به بیننده انتقال ندهد.

(۲) برای متغیرهای اسمی، نمودار میله‌ای بهتر از بافت نگاشت (هیستوگرام) است.

(۳) زمانی که درصد را گزارش می‌کنیم بهتر است از نمودار دایره‌ای استفاده کنیم، البته به شرطی که بیشتر از ۶ مقدار نداشته باشیم.

(۴) اگر درصد یا فراوانی متغیرهایی که نمودارهای آن‌ها را رسم می‌کنیم نزدیک به هم باشند، نمودار جعبه‌ای مناسب‌تر است.

۱۴- میانه داده‌های نمودار زیر کدام است؟

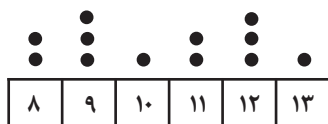
(۱) ۵

(۲) ۵/۵

(۳) ۶

(۴) ۶/۵

۱۵- میانگین داده‌های نمودار نقطه‌ای زیر تقریباً کدام است؟

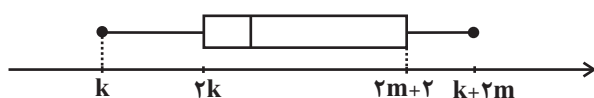

(۲) ۱۱/۳

(۱) ۱۰/۸

(۴) ۱۰/۳

(۳) ۱۲/۱

۱۶- در نمودار جعبه‌ای زیر دامنه میان چارکی برابر ۶ و دامنه تغییرات برابر ۱۴ است. مقدار $m+k$ کدام است؟

(۲) ۱۲

(۱) ۸

(۴) ۱۱

(۳) ۹

۱۷- در یک نمودار راداری، اگر تعداد متغیرها را ۳ برابر کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی ۶۰ درجه کم می‌شود. تعداد متغیرها در حالت اولیه کدام است؟

(۴) ۶

(۳) ۵

(۲) ۴

(۱) ۳

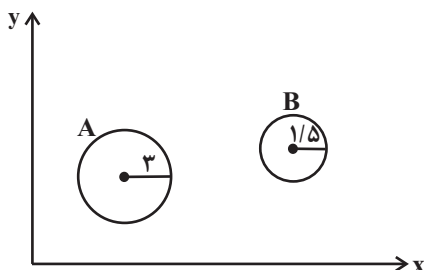
۱۸- نمودار حبابی را می‌توان گونه خاصی از ... دانست که برای نمایش هم‌زمان سه متغیر عددی به کار می‌رود که متغیر سوم آن متناسب با ... دایره‌هاست.

(۲) نمودارهای نقطه‌ای - محیط دایره

(۱) پراکنش نگاشت - جذر شعاع

(۴) نمودارهای نقطه‌ای - مجذور شعاع

(۳) پراکنش نگاشت - مجذور شعاع

۱۹- در نمودار حبابی زیر محور x ها، محور y ها و مساحت دایره‌ها به ترتیب متغیرهای اول تا سوم مربوط به دو فرد A و B را نشان می‌دهند. متغیرسوم A چند برابر متغیر سوم B است؟(۱) $\frac{3}{2}$

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) ۴

۲۰- نمودار راداری مربوط به سه درس ریاضی، ادبیات و فلسفه یک دانش‌آموز به صورت زیر است. با توجه به ضرایب این سه درس در جدول زیر میانگین

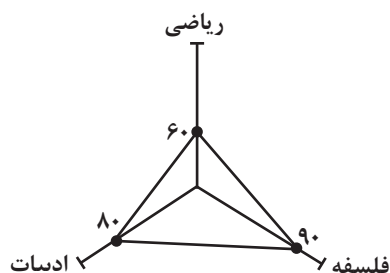
نمرات سه درس دانش‌آموز کدام است؟ (بیشینه در سه درس برابر ۲۰ است.)

(۱) ۱۵

(۲) ۱۶

(۳) ۱۵/۵

(۴) ۱۶/۵

درس	ریاضی	ادبیات	فلسفه
ضریب	۳	۳	۲

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل تا پایان
«گام‌های چرخه آمار در حل مسائل»
صفحه‌های ۱ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- رمز سه رقمی یک کیف، به‌گونه‌ای است که ارقام تکراری ندارد و ارقام آن همه زوج یا همه فرد هستند. چند

حالت برای رمز این کیف وجود دارد؟

(۱) ۳۶ (۲) ۶۰

(۳) ۷۲ (۴) ۱۲۰

۲۲- در کیسه‌ای پنج گوی یکسان با شماره‌های $\{0, 1, 2, 3, 5\}$ قرار دارد. دو گوی، متوالیاً و پشت سرهم از داخل کیسه خارج می‌کنیم و گوی دوم را در

سمت راست گوی اول قرار می‌دهیم. با کدام احتمال، عدد روی گوی دوم زوج است؟

(۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$

(۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $\frac{4}{5}$

۲۳- **نهایی** اگر اعداد مجموعه $S = \{1, 2, 3, \dots, 20\}$ فضای نمونه باشد و عددی را به تصادف انتخاب کنیم، پیشامد آن که عدد انتخابی مضرب ۲ باشد ولی

مضرب ۳ نباشد، چند عضو دارد؟

(۱) ۶ (۲) ۷

(۳) ۸ (۴) ۹

۲۴- اگر احتمال رخ دادن پیشامد A شش برابر احتمال رخ ندادن A باشد، اختلاف احتمال رخ دادن A و رخ ندادن A چقدر است؟

(۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{6}{7}$

(۳) $\frac{5}{7}$ (۴) $\frac{4}{6}$

۲۵- انجمن اولیا و مربیان یک دبیرستان ۸ نفر عضو دارد. به یک برنامه خاص ۴ نفر رأی موافق، ۳ نفر رأی مخالف و ۱ نفر رأی ممتنع داده‌اند. از بین

آن‌ها به‌طور تصادفی ۳ نفر انتخاب می‌کنیم. احتمال آن که حداقل دو نفر از افراد انتخابی رأی موافق برنامه داده باشند، کدام است؟

(۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$

(۳) $\frac{25}{56}$ (۴) $\frac{3}{7}$

۲۶- اولین قدم برای یافتن داده‌ها و بررسی متغیر مورد نظر در گام دوم ... است.

(۱) طرح یک پرسش دقیق و شفاف (۲) سنجش یا اندازه‌گیری

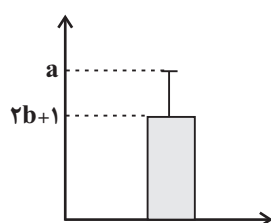
(۳) بیان مسئله (۴) توصیف اطلاعات

۲۷- **نهایی** اگر داده دور افتاده داشته باشیم، ... شاخص مرکزی مناسب و ... شاخص پراکندگی مناسب برای توصیف داده‌های کمی است.

(۱) میانه - دامنه میان چارکی (۲) میانه - انحراف معیار

(۳) میانگین - انحراف معیار (۴) میانگین - دامنه میان چارکی

۲۸- اگر نمودار زیر برای داده‌های ۱۰ و ۶ و ۲ و b و ۵ رسم شده باشد، مقدار a کدام است؟

(۱) $5 + \sqrt{4/4}$

(۲) $5 + \sqrt{8/8}$

(۳) $8/8$

(۴) $13/8$

۲۹- **نهایی** کدام گزینه نادرست است؟

(۱) برای توصیف داده‌های کیفی، گزارش درصد باید با تعداد داده برابر باشد.

(۲) مطمئن‌ترین نمودار برای متغیر کمی، نمودار جعبه‌ای است.

(۳) در گام پنجم پس از تحلیل داده‌ها، باید بتوانیم با تفسیر نتایج، پاسخی برای مسئله اصلی پیدا کنیم.

(۴) در بهترین حالت می‌توانیم نتایج را فقط به جامعه آماری مورد بررسی تعمیم دهیم.

۳۰- برای بررسی وضعیت اجتماعی - اقتصادی خانوارهای یک شهر، در کدام یک از شیوه‌های نمونه‌گیری زیر، همه قشرهای جامعه شانس حضور ندارند؟

(۱) انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم اول تلفن خانه‌ها (۲) انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم آخر کدپستی خانه‌ها

(۳) انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم آخر تلفن خانه‌ها (۴) انتخاب تصادفی خانوارها براساس رقم آخر کدملی سرپرست خانوارها

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- در مورد سبک هندی چند مورد غلط می‌یابید؟

(الف) این سبک ادامه‌ی منطقی سبک‌های قبلی و زبان شعری‌اش مشابه سبک عراقی است.

(ب) کلمات عربی و ترکی در شعر بیشتر رایج می‌شوند.

(ج) زبان سبک هندی واقع‌گراست.

(د) شعر هندی شعری معنی‌گراست، نه صورت‌گرا.

(ه) شعر در سبک هندی بیشتر در تک‌بیت خلاصه است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳۲- موضوع و مؤلف اثر مذکور در کدام گزینه درست است؟

(۱) مجالس‌المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری - زندگی‌نامه

(۲) جامع عباسی: ملاحسین واعظ کاشفی - فقه

(۳) عالم‌آرای عباسی: اسکندربیگ ترکمان - عرفان

(۴) رشحات عین الحیات: علی بن حسین واعظ کاشفی - تاریخ

۳۳- در کدام بیت ویژگی‌های سبک هندی مشاهده نمی‌شود؟

(۱) ماندم چو کودکان به شب عید بی‌قرار

(۲) چون گنهکاری که هر ساعت از او عضوی بُرند

(۳) دنیا به اهل خویش ترحم نمی‌کند

(۴) سخن شد داغ دل چون شمع از آتش‌بیانی‌ها

تا نعل برنهاد چو هاروت کافر

چرخ سنگین دل ز من هر دم کند یاری جدا

آتش امان نمی‌دهد آتش‌پرست را

معانی مرد در دوران ما از سگته‌خوانی‌ها

۳۴- آرایه‌های «کنایه، تشبیه، موازنه و جناس» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

(الف) تاج اقبال بر سر دل نه

(ب) چو تلخ‌عیشی من بشنوی به خنده درآی

(ج) دست او همچو چشم بینا شد

(د) چون خشت نهادیم به پای خم می سر

پای ادبار بر خور و گل نه

که گر به خنده درآیی جهان شکر گیرد

پای او تاج فرق سینا شد

بر دوش کسی همچو سبو بار نگشتم

(۱) د - ب - الف - ج (۲) الف - د - ج - ب (۳) د - الف - ج - ب (۴) ب - ج - د - الف

۳۵- آرایه‌های روبه‌روی همه ابیات تماماً درست است؛ به جز ...

(۱) صد نعره همی‌آیدم از هر بن مویی

(۲) بر یاد بناگوش تو بر باد دهم جان

(۳) تا کی روم از عشق تو شوریده به هر سوی

(۴) آنان که به گیسو دل عشاق ربوندند

خود در دل سنگین تو نگرفت سر موی (مجاز - جناس)

تا باد مگر پیش تو بر خاک نهد روی (استعاره - کنایه)

تا کی دوم از شور تو دیوانه به هر کوی (ترصیع - واج‌آرایی)

از دست تو در پای فتانند چو گیسوی (تشبیه - واژه‌آرایی)

۳۶- در کدام بیت آرایه «کنایه» به کار نرفته است؟

- (۱) در کام صدف تلخ کند آب گهر را
 - (۲) ساکنان آستان عشق مانند جلال
 - (۳) خسروا، خون خور و دم درکش و صبری پیش آر
 - (۴) با مدّعی مگوئید اسرار عشق و مستی
- حرفی که از آن لعل شکریار برآید
از فراغت پشت پا بر ملکت جم می‌زنند
که چنین واقعه تنها نه تو را پیش آمد
تا بی‌خبر بمیرد در درد خودپرستی

۳۷- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست هستند؛ به جز

- (۱) از شراب السّت روز وصال
 - (۲) پای سرو بوستانی در گل است
 - (۳) شمع‌وش پیش رخ شاهد یار
 - (۴) دل که بیابان گرفت چشم ندارد به راه
- دل مستم هنوز مخمور است (مجاز - تشخیص)
سرو ما را پای معنی در دل است (جناس - واج‌آرایی)
دم‌به‌دم شعله‌زنان می‌سوزم (تشبیه - استعاره)
سر که صراحی کشید گوش ندارد به پند (موازنه - کنایه)

۳۸- کدام بیت، وزن متفاوتی دارد؟

- (۱) جور بکن که حاکمان جور کنند بر رهی
 - (۲) میرم و همچنان رود نام تو بر زبان من
 - (۳) داروی مشتاق چیست زهر ز دست نگار
 - (۴) پیشم از این سلامتی بود و دلی و دانشی
- شیر که پایبند شد تن بدهد به روبهی
ریزم و همچنان بود مهر تو در مفاصلم
مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست
عشق تو آتشی بزد پاک بسوخت خرمم

۳۹- وزن کدام بیت دوری نیست؟

- (۱) شگرفروش مصری حال مگس چه داند
 - (۲) پای در این جوی نهی تا به قیامت نرهی
 - (۳) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق
 - (۴) صد موج زند اشکم از شوق کنار او
- این دست شوق بر سر وان آستین‌فشانان
هر که در این موج فتد تا لب دریا کشدش
با همه تیغ برکشم وز تو سپر بیفکنم
گو موج بزن دریا باشد به کنار افتم

۴۰- ابیات زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارند؟

- «عیب‌جویانم حکایت پیش جانان گفته‌اند
دشمنی کردند با من لیک از روی قیاس
- (۱) دلت خوش باد و چشم از بخت روشن
 - (۲) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو
 - (۳) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل
 - (۴) نداند آن‌که درآورد دوستان از پای
- من خود این پیدا همی‌گویم که پنهان گفته‌اند
دوستی باشد که دردم پیش درمان گفته‌اند
به کام دوستان و رغم دشمن
شاید که به ما بخشی، از روی کرم آن‌ها
شاید که چو و بینی خیر تو در این باشد
که بی‌خلاف بجنبند دشمنان از جای

فصل چهارم

(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)

+ کارگاه تحلیل فصل چهارم

صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- با توجه به ویژگی‌های سبکی شعر سده‌های پنجم و ششم، کدام بیت نمی‌تواند مربوط به این دوره باشد؟

- (۱) ترک سن‌سن‌گوی توسن‌خوی سوسن‌بوی من
گر نگه کردی به سوی من نبردی سوی من
- (۲) ز من برگشتی ای دلبر دریغا روزگار من
شکستی عهد من یکسر دریغا روزگار من
- (۳) گوشه‌ای گیر و سر راه نجاتی بطلب
که نه بس دیر سرآید به تو بر این دو سه دم
- (۴) شب و روز بودند با او به هم
زدندی همی رای بر بیش و کم

۴۲- عبارت کدام گزینه، نثر موزون می‌باشد؟

- (۱) اکنون مرا ایمن گردان و تأکیدی به جای آر تا به تو پیوندم و غرض من به حصول رسد... و من در عهد وفای خود می‌آیم و می‌گویم: اگر یگانه شوی با تو دل یگانه کنم/ ز عشق و مهر دگر دلبران کرانه کنم
- (۲) شنزبه (نام گاوی) گفت: وقتی بازی شکاری با مرغی خانگی مباحثه در پیوسته و مجادله آغاز کرده، می‌گفت: تو مرغی به‌غایت بی‌وفا و بدعهدی... و با آنکه وفا به مضمون «انّ حسن العهد من الایمان» دلیل کمال ایمانست.
- (۳) خداوندی که ناجسته یابند... قادر است بی احتیال، قیوم است بی گشتن حال، در ملک ایمن از زوال، در ذات و نعمت متعال، لم یزل و لایزال، موصوف به وصف جلال و نعمت جمال.
- (۴) گربه استبطایی کرد و گفت: زود ملول شدی، و اعتقاد من در کرم عهد تو به خلاف این بود، چون بر حاجت خویش پیروز آمدی مگر نیت بدل کردی و در انجاز وعد مدافعت می‌اندیشی؟

۴۳- کدام یک از ابیات زیر فاقد جناس همسان است؟

- (۱) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد
دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد
- (۲) در سایه سر روی به سرای بستان
از ساقی سیم‌ساق ساغر بستان
- (۳) تو گویی بینی‌اش تیغ است از سیم
که کرد آن سیم سیمی را به دو نیم
- (۴) غم خویش در زندگی خور که خویش
به مرده نپردازد از حرص خویش

۴۴- در کدام بیت، آرایه «اشتقاق» یافت می‌شود؟

(۱) خرد چشم جان است چون بنگری	تو بی چشم شادان جهان نسپری
(۲) ای حریصان رحم بر احوال یکدیگر کنید	آب شد سعی نفس جان شما و جان حرص
(۳) تو بوسی آستین، ما آستان را	تو بینی ملک تن، ما ملک جان را
(۴) ستمگاری به جز کز علم ایشان	در این عالم کجا شد حق‌گزاری؟

۴۵- کدام بیت دارای هر دو نوع جناس (همسان و ناهمسان) است؟

(۱) تا که فرجام صبح شام بود	صبح بدخواه تو چو شام تو باد
(۲) آن که خورشید بلا بر سر او تیغ زدست	گستران بر سر او سایه احسان و رضا
(۳) گر بار دگر ماه من از بام برآید	بس فتنه که از گردش ایام برآید
(۴) خیالت چون به چشم آمد برون شد مردم چشمم	که در یک دیده مردم دو مردم در نمی‌گنجد

۴۶- کدام بیت، به «تشبیه، تلمیح و جناس» مزین شده‌است؟

(۱) تا نفس باقی است باید با علایق ساختن	خضر را هم الفت آب بقا زنجیر پاست
(۲) به ماه مصر ز یک پیرهن مضایقه کرد	چه چشمداشت دگر از وطن بود ما را؟
(۳) دانه‌ای در صیدگاه عشق بی‌رخصت مچین	کز بهشت آدم به یک تقصیر بیرون می‌رود
(۴) گر چه چون حلاج مهر خامشی بر لب زدم	زور می، برداشت آخر پنبه از مینا مرا

۴۷- در کدام بیت، حرف روی نادرست مشخص شده است؟

(۱) گفت یا موسی بدان بنمودمت	راه آن خلوت بدان بگشودمت (حرف روی: د)
(۲) گر نخواهم داد، خود نمایمش	چونش کردم بسته دل بگشایمش (حرف روی: ا)
(۳) مهر تو ارزنده بیعت بود	یوسف از آن بنده بیعت بود (حرف روی: د)
(۴) قرب تو گر از ره آلت بود	آلت آن مدحت آلت بود (حرف روی: ت)

۴۸- از بین ابیات زیر، چند بیت «مُرَدَف» نیست؟

الف) نام او و القاب او شرح دهید	که غریبم من شما اهل دهید
ب) قطره گرچه خرد و کوتاه‌پا بود	لطف آب بحر ازو پیدا بود
ج) این قدر گفتیم باقی فکر کن	فکر اگر جامد بود رو ذکر کن
د) چون غرض آمد هنر پوشیده شد	صد حجاب از دل به سوی دیده شد

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۹- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

(۱) من حاصل عمر خود ندارم جز غم	در عشق ز نیک و بد ندارم جز غم
(۲) دردی از حسرت دیدار تو دارم که طبیب	عاجز آمد که مرا چاره درمان تو نیست
(۳) گفت از این نوع شکایت که تو داری سعدی	درد عشق است ندانم که چه درمان سازم
(۴) در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند	که با این درد اگر در بند درمان‌اند، درمانند

۵۰- مفهوم کدام بیت، با بیت زیر یکسان است؟

«گر تیغ برکشد که محبان همی‌زنم»	اول کسی که لاف محبت زند منم»
(۱) موسی از زلزله طور چه پروا دارد	سنگ طفلان چه کند با سر دیوانه عشق
(۲) لاف عشق و گله از یار زهی لاف خلاف	عشق‌بازان چنین مستحق هجرانند
(۳) طمع مدار که دوری گزینم از رخ خوب	که نیست شرط محبت جدایی از محبوب
(۴) کشته تیغ ملامت به رضا نتوان شد	حذر از ضربت شمشیر قضا نتوان کرد

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
پایه‌های آوایی ناهمسان،
مراعات نظیر، تلمیح و تضمین +
کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۱۰ تا ۴۰

۵۱- **نهایی** کدامیک از قسمت‌های مشخص‌شده با توجه به تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم نادرست است؟

«با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، بازگشت به شیوه گذشتگان در ادبیات پُرونی‌تر از گذشته شد. انجمن ادبی اصفهان

۲

۱

توسط مشتاق اصفهانی در زمان قاجار با همراهی دیگران تأسیس شد. از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی می‌توان به توجه به ادبیات در دربار قاجار

۴

۳

اشاره کرد.»

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۲- **نهایی** هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام گزینه مرتبط است؟

- از معروف‌ترین شاعران دوره بازگشت است.

- تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.

- رواج نثر ساده و عامیانه توسط این شخص انجام شد که در داستان‌های جمال‌زاده و هدایت بعدها به کار رفت.

- «شمس‌الدین و قمر» توسط او نوشته شد.

(۱) نشاط اصفهانی - ادیب‌الممالک فراهانی - نسیم شمال - محمدباقر میرزاخسروی

(۲) هاتف اصفهانی - فرخی یزدی - دهخدا - میرزا حسن‌خان بدیع

(۳) هاتف اصفهانی - میرزاده عشقی - قائم‌مقام فراهانی - میرزا حسن‌خان بدیع

(۴) صباي کاشانی - فرخی یزدی - میرزا آقا تبریزی - محمدباقر میرزاخسروی

۵۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند غلط یافت می‌شود؟

«مهم‌ترین اثر میرزاده عشقی نمایشنامه منثور ایده‌آل است. او در روزنامه قرن بیستم به افشاگری مقاصد شوم رجال خائن پرداخت. ملک‌الشعراي بهار

توسط مظفرالدین‌شاه به این لقب دست یافت و نام اصلی او محمدتقی بهار بود و از جمله آثارش می‌توان به سبک‌شناسی اشاره کرد. فتحعلی‌خان صبا

شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت است و گلشن صبا را به تقلید از بوستان سعدی نوشته است.»

سه (۴)

دو (۳)

پنج (۲)

چهار (۱)

۵۴- به ترتیب، آرایه‌های «کنایه، تضمین و تشبیه» در کدام گزینه به‌درستی بیان شده‌اند؟

چراغ مرده کجا شمع آفتاب کجا

الف) ز روی دوست دل دشمنان چه دریابد

بحمدالله که هر دم می‌فزاید

ب) مرا این غم که هرگز کم مبادا

خوش‌تر از فکر می و جام چه خواهد بودن

پ) شهریاریم و گدای در آن خواجه که گفت

بار دیگر نکند گر تو به رفتار آیی

ت) این همه جلوه طاووس و خرامیدن او

یوسفی باید که بازار زلیخا بشکند

ث) همت مردانه می‌خواهد گذشتن از جهان

(۴) ث، ب، ت

(۳) الف، پ، ب

(۲) ث، پ، الف

(۱) الف، ب، ت

۵۵- به ترتیب آرایه‌های «تضمین، استعاره مصرحه، جناس و تلمیح» در کدام ابیات آمده است؟

از غم شیرازه کردن این کتاب آسوده است

الف) کهنه‌اوراق دل ما قابل ترتیب نیست

برتر از پست و بلند و دیر و زود و نزد و دور

ب) بی تغیر در طلسم چون و چند و بیش و کم

هزار شمع بکشتند و انجمن باقی است

ج) جواب آن غزل است این که گفت عرفی ما

مگر که یار ز رخسار پرده بگشاده‌ست

د) جهان ز تاب تجلی شده‌ست غرقه نور

(۴) ج، الف، ب، د

(۳) الف، ج، ب، د

(۲) ج، الف، د، ب

(۱) ج، ب، د، الف

۵۶- آرایه‌های مذکور در روبه‌روی همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز

(۱) گر گلوگیر نمی‌شد غم نان مردم را	همه روی زمین یک لب خندان می‌بود (مجاز - کنایه)
(۲) نماند چشم بینا بر زمین باریک‌بینان را	که سوزن از گریبان مسیحا سر برون آرد (استعاره - تلمیح)
(۳) رویت ز آفتاب کشید انتقام ما	گر ز آفتاب رنگ ز رخسار ماه رفت (تشبیه - مجاز)
(۴) به اندک روی گرمی پشت بر گل می‌کند شبنم	چرا در آشنایی این‌قدر کس بی‌وفا باشد؟ (جناس - تشخیص)

۵۷- وزن کدام ابیات، ناهمسان است؟

(الف) تن مرده که بر او برگذری	نشود زنده نجنبید چه کند
(ب) ای بت صاحب‌دلان مشاهده بنمای	تا تو ببینیم و خویشتن نپرستیم
(ج) هزار سرو که در حد اعتدال برآید	به قامت نرسد گر هزار سال برآید
(د) دگر به زلف تو خواهم ز جور غمزه گریخت	که دور فتنه توجه به سوی شام خوش است
(ه) ساقیا گردان کن آخر آن شراب صاف را	محو کن هست و عدم را بردران این لاف را
- (۱) ب، ج (۲) الف، ه (۳) د، الف (۴) د، ب

۵۸- **نهج** وزن‌واژه مقابل کدام بیت، نادرست است؟

(۱) اگر تو برفکنی در میان شهر نقاب	هزار مؤمن مخلص درافکنی به عقاب (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فععلن)
(۲) گر ماه من برفکند از رخ نقاب را	برقع فروهلد به جمال آفتاب را (مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعلن)
(۳) گر سیل عقاب آید شوریده نیندیشد	ور تیر بلا بارد دیوانه نپرهیزد (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)
(۴) گویند بدار دستش از دامن	تا دست بدارد از گریبانم (مفعول مفاعیلن فعولن)

۵۹- کدام بیت در وزن ناهمسان سروده شده است؟

(۱) اشک من از چشم نرگس خواب شست	سبزه از هنگامه‌ام بیدار رست
(۲) سر عاشق کله‌داری نداند	بنه کفشی، که من مهمانم اینجا
(۳) بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر	باغ شود سبز و شاخ گل به بر آید
(۴) کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز	باشد که باز بینم دیدار آشنا را

۶۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) ز رنج و راحت گیتی مرنجان دل مشو خرم	که آیین جهان گاهی چنان گاهی چنین باشد
(۲) دنیا نیرزد آن که پریشان کنی دلی	ز بهار بد مکن که نکرده است عاقلی
(۳) تا توانی دفع غم از خاطر غمناک کن	در جهان گریاندن آسان است اشکی پاک کن
(۴) ای که خواهی که همه کار به کامت گردد	خاطر هیچ‌کس از خویش میازار مترس

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

بیداری اسلامی و جهان جدید
(سراغاز بیداری اسلامی،
انقلاب اسلامی ایران، افق بیداری اسلامی)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۳۶

۶۱- به‌ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارات‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- الف) منورالفکران غرب‌گرا که شیفته فرهنگ غرب بودند بیشتر در لژهای فراماسونری سازمان می‌یافتند و خود را بیدارگر می‌نامیدند اما برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غرب می‌دانستند.
- ب) از آن جایی که نخستین بیدارگران اسلامی از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند، نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند و گمان می‌کردند عملکرد آنها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.
- ج) شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی، منجر به شکل‌گیری جریان اجتماعی‌ای شد که نسل اول این جریان به روشنفکران و نسل دوم آن به منورالفکران شهرت یافتند.
- د) مسئله‌ای که باعث شد عزت و استقلال کشورهای اسلامی تضعیف شود، این بود که قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفته فرهنگ غرب ساخت.

(۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۶۲- به‌ترتیب هر عبارت معنای، علت، موضوع و پیامد کدام گزینه است؟

- اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد

- فروپاشی بلوک شرق

- از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

- کشورهای اسلامی در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند.

(۱) ناسیونالیسم - روی آوردن روشنفکران غرب‌گرا به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی - اعتراض روشنفکران نسل اول به روشنفکران چپ - استبداد استعماری

(۲) ملی‌گرایی - تثبیت جاذبه روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی - اعتراض روشنفکران نسل اول به روشنفکران چپ - در هم ریختن نظم پیشین

(۳) ناسیونالیسم - روی آوردن روشنفکران غرب‌گرا به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی - اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول - در هم ریختن نظم پیشین

(۴) وطن‌دوستی - از بین رفتن جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان - اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول - استبداد استعماری

۶۳- چه زمانی، انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی آغاز شد؟

(۱) مردم و عالمان در موضع فعالیت رقابت‌آمیز بودند و این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد.

(۲) زمانی که ایشان در نظر داشتند حرکت ناتمامی که در جنبش تنباکو آغاز شده بود، ادامه یابد و یک حرکت اصلاحی رفتار و ساختار را آغاز کردند.

(۳) شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت؛ روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

(۴) روشنفکران چپ از صحنه رقابت‌های سیاسی خارجی کشور حذف شده بودند و مأموریت حفظ امنیت منطقه را شاه برعهده داشت و تحت حمایت دولت‌های غربی بود.

۶۴- در جایگاه‌های «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب کدام مورد قرار می‌گیرد؟

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
«الف»	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	«ج»
«ب»	تغییر ساختار سیاسی	«د»

(۱) انقلاب اجتماعی - مقاومت منفی - جنبش تنباکو - انقلاب مشروطه

(۲) مقاومت منفی - مشروطیت - جنبش عدالتخانه - جنبش تنباکو

(۳) مقاومت منفی - انقلاب اجتماعی - انقلاب مشروطه - جنبش عدالتخانه

(۴) مقاومت منفی - انقلاب اجتماعی - جنبش تنباکو - جنبش عدالتخانه

۶۵- کدام گزینه به ترتیب شباهت و تفاوت انقلاب اسلامی ایران با انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم است؟

(۱) همگی یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بودند - از آغاز جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی و ضدمارکسیستی خود را اعلام کردند.

(۲) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند - به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلق نداشتند.

(۳) اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند - در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

(۴) در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند - به هیچ یک از دو بلوک وابستگی نداشتند.

۶۶- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- در جهان دو قطبی قرن بیستم، چرا انقلاب اسلامی دارای اهمیت شد؟

- انقلاب اسلامی ایران از چه منظر به شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام پرداخت؟

- چرا انقلاب اکتبر روسیه درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت؟

(۱) عدم وابستگی به بلوک شرق - اجتماعی و سیاسی - رویکرد سوسیالیستی

(۲) هدف قرار دادن نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب - دینی و فرهنگی - سکولار بودن

(۳) عدم وابستگی به بلوک شرق - دینی و فرهنگی - سکولار بودن

(۴) هدف قرار دادن نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب - اجتماعی و سیاسی - رویکرد چپ

۶۷- صحیح یا غلط بودن هریک از عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید؟

- در رویکرد دوم (نسل دوم روشنفکران)، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود.
- تا پیش از انقلاب اسلامی بعضی از گروه‌های فلسطینی هویت مارکسیستی داشتند.
- اهمیت انقلاب اسلامی فقط به دلیل راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد.
- امروز مهم‌ترین نیاز جهان اسلام، برقراری ارتباط‌های بین‌المللی است.

- (۱) ص - ص - غ - غ
(۲) غ - غ - ص - ص
(۳) ص - ص - غ - ص
(۴) غ - ص - ص - ص

۶۸- آرمان انقلاب اسلامی چه بود؟

- (۱) دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست - فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب خود قرار می‌داد - حل مشکلات معرفتی و معنوی بشر را در محدوده رسالت خود می‌دید.
- (۲) درهم ریختن موقعیت متزلزل دو قطب سیاسی قرن بیستم و قطب‌بندی جدید را در نظر داشت - دفاع از محرومان جهان را وظیفه خود می‌دانست - نوع بشر را مخاطب قرار می‌داد.
- (۳) حل مشکلات سیاسی و اقتصادی را در محدوده رسالت خود می‌دید - جوامع پیرامونی و مستضعف را مخاطب خود قرار می‌داد - دفاع از محرومان جهان را وظیفه خود می‌دانست.
- (۴) دفاع از مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست - رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران محدود می‌کرد - از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد.

۶۹- کدام گزینه درباره نظریه پایان تاریخ صحیح است؟

- (۱) شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت ولی دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد.
- (۲) فروپاشی بلوک شرق و شوروی سابق را پایان مبارزات عقیدتی سیاسی بشر می‌پنداشت.
- (۳) توسط فوکویاما مطرح شد و دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد.
- (۴) رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌نمود.

۷۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام موضوع اشاره دارند؟

- الف) نامی که دولت‌های غربی بر انقلاب‌های کشورهای عربی نهادند.
- ب) نتیجه آن مخدوش شدن مشروعیت قرارداد کمپ دیوید در باور مسلمانان بود.
- ج) آخرین انقلاب قرن بیستم
- د) اموری است که برای بقای زندگی اجتماعی لازم است مانند حفظ امنیت
- (۱) ناسیونالیسم شرقی - بازگشت به اسلام - انقلاب اسلامی - واجبات نظامیه
- (۲) بهار عربی - بازگشت به اسلام - انقلاب مشروطه - امور حکومتی
- (۳) ناسیونالیسم عربی - شکل‌گیری انتفاضه - انقلاب اسلامی - واجبات نظامیه
- (۴) بهار عربی - بازگشت به اسلام - انقلاب اسلامی - واجبات نظامیه

هویت

(هویت ایرانی ۱، ۲، ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۳۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- مستشرقان، جمعی از محققان غربی هستند که به جای بازسازی و خلق به بازخوانی و مطالعه هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.
- جهان اسلام در جنگ‌های صلیبی مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.
- اقوام ایرانی در پیش از اسلام در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.
- رواج تصویر القایی تاریخ نگاران غربی از هویت جهان اسلام نتیجه دچار شدن بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان به خودباختگی فرهنگی است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۷۲- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- الف) نظریه‌پردازان غربی، طی قرن بیستم، چه چیزی را سرنوشت حتمی و مشترک بشریت می‌دانستند؟
- ب) جامعه ایران از چه طریقی به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد؟
- ج) هویت فرهنگی هر جامعه بر چه مداری شکل می‌گیرد؟
- د) چه عاملی سبب می‌شود اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر گردد؟

(۱) سکولاریسم و دنیوی شدن - مقاومت در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب - عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان - با جست‌وجو کردن هویت توسط جهان اسلام بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد.

(۲) افول سکولاریسم - با بازگشت ایران به هویت اسلامی خود - آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - با ترسیم افق‌های جدیدی به روی اندیشمندان جهان غرب

(۳) سکولاریسم و دنیوی شدن - با بازگشت ایران به هویت اسلامی خود - عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان - با جست‌وجو کردن هویت توسط جهان اسلام بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد.

(۴) افول سکولاریسم - مقاومت در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب - آرمان‌ها و ارزش‌های کلان - با ترسیم افق‌های جدیدی به روی اندیشمندان جهان غرب

۷۳- کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

- (۱) از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.
- (۲) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به خویشتن الهی و تاریخی بود.
- (۳) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.
- (۴) جامعه ایران با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (علیهم السلام) به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.

۷۴- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با مفاهیم اقتدار و کنشگر قدرتمند نادرست و درست است؟

(۱) قدرتی که با رضایت طرف مقابل و بدون استفاده از تهدید به دست می‌آید دارای اقتدار است - انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد کنشگری قدرتمند است.

(۲) وقتی شخصی با میل درونی مطابق اراده دیگری عمل کند قدرت او دارای اقتدار است - انسان کنشگری قدرتمند است به گونه‌ای که می‌تواند همه نیازهای خود را به تنهایی برآورده سازد و به طور مستقل تا پایان عمر از کمک دیگران بی‌نیاز است.

(۳) قدرت اجتماعی است که با مقبولیت همراه است و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد - انسان می‌تواند برای رسیدن به اهداف خود بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی آنان را به خدمت گیرد.

(۴) در جایی که قدرت مطابق قانون الهی باشد و تبعیت از قانون الهی رسماً پذیرفته شده باشد قدرت دارای اقتدار است - انسان می‌تواند تمام کارهای خودش را با آگاهی و اراده و بدون نیاز به دیگری انجام دهد ولی برای انجام بهتر برخی نیازهای اولیه زندگی خود از کمک دیگران استفاده می‌کند.

۷۵- به ترتیب، عبارت درست در رابطه با «تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی»، «سیاست» و «جمهوری» کدام است؟

(۱) وفادار ماندن نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته آن‌ها

(۲) تعیین عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی - اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین - حکومت اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت

(۳) عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه - سازمان یافتن قدرت برای رسیدن به هدفی معین - حاکمیت اکثریت بر مدار خواسته آن‌ها

(۴) دور شدن نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی - پیدایش مجموعه سازوکارهایی برای اعمال سیاست‌های جهان - فعالیت اقلیت براساس حقیقت و فضیلت

۷۶- طبق دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها، به ترتیب هر یک از عناوین زیر، مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

شيوه حکومت تعداد حاکمان	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	«ب»	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	«ج»
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	«الف»

- الیگارش

- دموکراسی

- موناشری

(۱) «ج» - «الف» - «ب»

(۲) «ج» - «ب» - «الف»

(۳) «ب» - «ج» - «الف»

(۴) «الف» - «ب» - «ج»

۷۷- به ترتیب علت و پیامد هر یک از موارد زیر چیست؟

(الف) تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

(ب) اعضای فرهنگ حامل و عامل حق نباشند.

(۱) هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ آن شکل می‌گیرد - جامعه مشرک

(۲) کاهش جمعیت جهان اجتماعی به‌منزله محدود شدن گستره آن است - جامعه فاسق

(۳) کاهش جمعیت جهان اجتماعی به‌منزله محدود شدن گستره آن است - جامعه مشرک

(۴) هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ آن شکل می‌گیرد - جامعه فاسق

۷۸- صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) تأمین جمعیت نیاز فطری انسان‌ها و فرزندآوری از کارکردهای نهاد خانواده است که اگر در آن اختلال رخ دهد، جهان اجتماعی با کاهش جمعیت مواجه می‌شود.

(ب) پدیده نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

(ج) در مواقعی که جهان اجتماعی با کاهش یا رشد جمعیت مواجه می‌شود، نهاد سیاست مجموعه تدابیر و راه‌حلهایی را بدون دخالت مردم برای حل مشکل جمعیت به اجرا در می‌آورد که آن را سیاست‌های جمعیتی می‌نامند.

(د) سیاست‌های کاهش جمعیت که از سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب اجرا شد، طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد در سال کاهش یافت.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۷۹- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- چه عواملی موجب کاهش جمعیت در جوامع غربی شده است؟

- سیاست‌های جمعیتی در چه جهتی‌اند؟

- شاخص و نشانه جهان متجدد چیست؟

(۱) افزایش بی‌ثباتی - کاهش جمعیت - افزایش جمعیت (۲) رفاه زندگی - رشد جمعیت - افزایش جمعیت

(۳) افزایش بی‌ثباتی - رشد جمعیت - ثبات جمعیت (۴) رفاه زندگی - کاهش جمعیت - کاهش جمعیت

۸۰- به ترتیب در رابطه با موارد «هجوم اقتصادی به ایران در دوره پهلوی»، «اقتصاد سرمایه‌داری»، «پاشنه آشیل ایران اسلامی از منظر غرب» و «درون زایی در

عین برون گرایی» کدام گزینه صحیح است؟

(۱) فروش جنگ‌افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ - استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی - اقتصاد - اقتصادی که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند؛ بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند.

(۲) اخذ امتیازات رویترو و رژی - عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی - فرهنگ - این هویت اقتصادی در مقابل انواع مشکلات و موانع، مقاوم و پایدار می‌شود تا بتواند مسیر پیشرفت را بدون تأثیرپذیری از دشمنی‌های بیرونی و موانع درونی طی نماید.

(۳) تخریب بنیان‌های تولید ملی به ویژه روح خودباوری ملت ایران - جست‌وجوی سود برای رفع نیاز انسان از طریق بازار - اقتصاد - اقتصادی که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند؛ بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند.

(۴) اعمال اصلاحات ارضی در کشاورزی - ناسازگاری با فطرت انسان و ایجاد تخریب در طبیعت - فرهنگ - این هویت اقتصادی در مقابل انواع مشکلات و موانع، مقاوم و پایدار می‌شود تا بتواند مسیر پیشرفت را بدون تأثیرپذیری از دشمنی‌های بیرونی و موانع درونی طی نماید.

انگیزه و نگرش
روان‌شناسی سلامت
صفحه‌های ۱۵۸ تا ۲۰۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- به ترتیب، هر گزاره به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- گسیخته نشدن رفتارها

- قرار گرفتن در مسیر درست

- حرکت در مسیر هدف

(۱) استفاده صحیح از منابع انرژی - انتخاب هدف معین - فائق آمدن بر عوامل دشوارکننده راه

(۲) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انتخاب هدف معین - فائق آمدن بر عوامل دشوارکننده راه

(۳) استفاده صحیح از منابع انرژی - داشتن انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

(۴) استفاده درست از توانایی‌های محدود - داشتن انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

۸۲- کدام مورد درباره عبارت زیر درست است؟

«سارا به کتابداری علاقه زیادی دارد و در همین زمینه تحصیل کرده، اما پس از فارغ‌التحصیلی، مشغول به کار در مطب‌های زیبایی شده است، زیرا

درآمد بیشتری برایش دارد.»

(۱) رفع نیازهای فرازیستی، سارا را به انتخاب کار زیبایی سوق داده است.

(۲) کار در مطب‌های زیبایی بر اساس امیال درونی سارا بوده است.

(۳) عاملی سارا را از کتابداری دور کرده که بر نیازهای فطری او غلبه داشته است.

(۴) کنار گذاشتن کتابداری توسط سارا، معلول جذابیت ذاتی بیشتر کار زیبایی است.

۸۳- با توجه به عامل نگرشی «درماندگی آموخته‌شده» کدام عبارت قطعاً نادرست است؟

(۱) برخی از ناتوانی‌های ما به این دلیل است که واقعاً نمی‌توانیم.

(۲) در این وضعیت شخص ممکن است واقعاً در موقعیت ناراحت کننده قرار گرفته باشد.

(۳) توان حرکت از یک فرد ناتوان سلب شده و به ناتوانی خود اذعان می‌کند.

(۴) فرد اطمینان به خود را از دست می‌دهد و به موجودی خنثی تبدیل می‌شود.

۸۴- از میان عبارت‌های زیر که مربوط به «ناهماهنگی شناختی» از عوامل نگرشی است، کدام یک درست است؟

الف) فیلسوفی که در حال حاضر معتقد است مسائل اخلاقی، موضوعاتی مطلق و جهان‌شمول است، در حالی که سال گذشته مقاله‌ای در مورد نسبی بودن اخلاق نوشته بود، به احتمال زیاد دچار ناهماهنگی شناختی است.

ب) ناهماهنگی شناختی موقعیتی است که در آن، فرد احساسات ناخوشایند و تنش‌زایی را تجربه می‌کند.

ج) ناهماهنگی بعد از تصمیم نتیجه یک تعارض گرایش-گرایش است.

د) یک نویسنده کتاب احتمالاً کتابی را که در پنج سال نوشته، بیشتر از کتابی که در دو سال نوشته تأیید می‌کند.

ه) نگرش کسی که ایران‌گردی و جهان‌گردی می‌کند، بیشتر از یک فرد عادی احتمال تغییر دارد.

(۱) همه عبارت‌ها درست هستند. (۲) ب - ج

(۳) الف - ب - ج (۴) ب - ج - د - ه

۸۵- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب، با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟

- می‌خواهم در آینده وکیل بشوم، برای همین خوب درس می‌خوانم.

- از آنجا که به یادگیری مطالب علمی علاقه‌مندم، در مدرسه نمرات بالایی می‌گیرم.

- چون دوست دارم در آینده تلاساز شوم، درس خواندن برایم چندان اهمیتی ندارد.

- من استعداد ریاضی ندارم و هر قدر هم تلاش کنم آن را یاد نمی‌گیرم.

(۱) انجام کار برای دستیابی به هدف - اجتناب از بیراهه رفتن - هدفمندی - اسناد به عوامل قابل کنترل

(۲) انجام کار برای دستیابی به هدف - انگیزه درونی - هدفمندی - اسناد به عوامل غیرقابل کنترل

(۳) هدفمندی - انجام کار بر مبنای علاقه شخصی - نداشتن هدف - اسناد به عوامل درونی

(۴) اجتناب از بیراهه رفتن - انگیزه درونی - ناهماهنگی شناختی - اسناد به عوامل بیرونی

۸۶- «ترس از دست دادن خانواده با مرگ یکی از اقوام دور در احمدرضا شروع شد و از آن به بعد، هر زمانی که تصور آسیب دیدن یکی از نزدیکانش به

ذهنش خطور می‌کرد، سردرد عجیبی را تجربه می‌نمود. اضطراب مرگ اطرافیان در احمدرضا به جایی رسید که مشاور مدرسه‌اش در جلسه اولیا و

مربیان درباره خشم زیاد و نداشتن تمرکز او با خانواده‌اش صحبت کرد.» کدام یک از گزینه‌های زیر شرایط احمدرضا را به درستی توصیف می‌کند؟

(۱) عامل روانی موجب ایجاد بیماری جسمانی شده است. - نداشتن تمرکز علامت شناختی و خشم علامت هیجانی است.

(۲) عامل روانی پیامد بیماری جسمانی است. - نداشتن تمرکز علامت هیجانی و خشم علامت رفتاری است.

(۳) عامل روانی موجب ایجاد بیماری جسمانی شده است. - نداشتن تمرکز علامت شناختی و خشم علامت رفتاری است.

(۴) عامل روانی پیامد بیماری جسمانی است. - نداشتن تمرکز علامت هیجانی و خشم علامت هیجانی است.

۸۷- افراد زیر به ترتیب، از کدام روش مقابله با فشار روانی استفاده کرده‌اند؟

الف) کیانا که دانش آموز مقطع دوازدهم است و تا چند ماه آینده باید در کنکور سراسری شرکت کند، به شدت استرس دارد اما به جای این که درس بخواند، برای کاهش استرس خود به تفریح و سرگرمی می‌پردازد.

ب) سپیده سعی می‌کند در روزهای پراسترس کاری خود، حتماً در رژیم غذایی‌اش مرکبات، گوجه‌فرنگی، فلفل، کیوی و سایر مواد غذایی دارای ویتامین C را قرار دهد.

(۱) ناسازگارانه - سازگارانه بلندمدت (۲) سازگارانه بلندمدت - سازگارانه بلندمدت

(۳) ناسازگارانه - سازگارانه کوتاه‌مدت (۴) سازگارانه بلندمدت - سازگارانه کوتاه‌مدت

۸۸- سبک اسناد در موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- سؤالات کنکور خیلی سخت طراحی شده بود، حتی اساتید کنکور هم نمی‌توانستند به این سؤالات پاسخ دهند.

- به جهت استعداد ادبی و طبع شعری که دارم، در المپیاد ادبی رتبه اول را کسب کردم.

(۱) درونی پایدار - بیرونی پایدار (۲) بیرونی پایدار - درونی پایدار

(۳) بیرونی ناپایدار - درونی ناپایدار (۴) درونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار

۸۹- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید:

- بیماری که روش‌های درمانی او با شکست مواجه شده‌اند، در وضعیت ناتوانی کامل و شدید است.

- احساس پسین شخص در موقعیت ناشی از فشار روانی، به بررسی فرد و نوع ارزیابی او بستگی دارد.

- رژیم غذایی سالم در پی حذف چربی‌ها است.

- هدف نهایی شخص در روان‌شناسی سلامت، حفظ وضعیت فعلی خود است.

(۱) ن - ن - د - د (۲) ن - د - د - ن (۳) د - ن - د - ن (۴) د - د - ن - ن

۹۰- مستطیل‌های زیر مربوط به فشار روانی و علائم مختلف آن است. در کناره‌های مستطیل مصادیق علائم فشار روانی و در مرکز آن، حیطه مربوط به

فشار روانی آورده شده است، کدام مستطیل به درستی تکمیل نشده است؟

تپش قلب	سردرد شدید	ترس	عصبانیت	ضعف تمرکز	فراموش‌کاری	تعرق کردن	کتک زدن
جسمانی		هیجانی		شناختی		رفتاری	
تنفس سریع	تغییر اندازه مردمک چشم	نگرانی	ناامیدی	قضاوت نادرست	تصمیم‌گیری تکانشی	داد کشیدن	گریه کردن
(الف)		(ب)		(ج)		(د)	

(۴) د

(۳) ج

(۲) ب

(۱) الف

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۶/۳۰

آزمون ۳۰ شهریور ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۵۰ تا ۱۱ صبح
۷۰ سؤال در ۷۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
فلسفه و منطق	۷	۶	۴	۲	
اقتصاد	۸	۶	۵	۲	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۲	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	اختیاری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

ارْحَمُوا ثَلَاثَةً
لَا تَقْنَطُوا
درس‌های ۶ و ۷
صفحه‌های ۷۷ تا ۱۰۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا﴾:

- (۱) آیا آنان به آسمان بالای سرشان نگاه نکردند که چگونه ما آن را بنایی قرار دادیم؟
- (۲) آیا مگر آسمان بالای سرشان را نمی‌دیدند که چگونه آن را می‌ساختیم؟
- (۳) پس مگر آسمان را بر فراز سر خود ننگریسته‌اند که چگونه آن را ساخته‌ایم؟
- (۴) آیا مگر به آسمان بر فراز خود نگاه نکردند که چطور آن را بنا کردیم؟

۹۲- «لَمْ أَسْمَحْ لِأَخِي الصَّغِيرِ أَنْ يَذْهَبَ مَعَ أَصْدِقَائِهِ إِلَى الشَّاطِئِ لِأَنِّي كُنْتُ أَخَافُ أَنْ يَغْرُقَ فِي الْبَحْرِ!»:

- (۱) به برادر کوچکم اجازه ندادم که به همراه دوستانش به ساحل برود، زیرا می‌ترسیدم که در دریا غرق شود!
 - (۲) به برادر کوچکم اجازه نداده‌ام که همراه دوستان خود به ساحل رود، زیرا ترسیده بودم که در دریا غرق بشود!
 - (۳) به برادر کوچکترم اجازه ندادم که به همراه دوستانش به ساحل برود، زیرا می‌ترسیدم که در دریا غرق بشود!
 - (۴) به برادر کوچکم اجازه نمی‌دهم که به همراه دوستان به ساحل برود، زیرا ترسیده بودم که در دریا غرق شود!
- ۹۳- «قَرَأْتُ كِتَابًا مَوْفَّقُهُ لَمْ يَكُنْ قَادِرًا عَلَى تَحْرِيكِ يَدِهِ وَلَكِنَّهُ يَرْسُمُ وَ يُنْشِدُ وَ يُؤَلِّفُ!»: کتابی خواندم که

- (۱) مؤلفش قادر نبود دستش را حرکت دهد، ولی نقاشی هم می‌کرد و شعر می‌سرود و تألیف می‌کرد!
- (۲) نویسنده آن قادر به حرکت دادن دستش نبود، ولیکن نقاشی می‌کرد و شعر می‌سرود و تألیف می‌کرد!
- (۳) نویسنده‌اش توان حرکت دادن دست خود را ندارد، ولی نقاشی می‌کند و شعر می‌سراید و تألیف می‌کند!
- (۴) مؤلف آن نمی‌توانست دست خویش را حرکت دهد، ولیکن نقاشی هم می‌کند و شعر می‌سراید و تألیف می‌کند!

۹۴- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) هل عملتَ حتَّى الآنَ عملاً يُثِيرُ إعْجَابَ الآخرينَ؟! آیا تاکنون کاری انجام داده‌ای که تحسین دیگران را برانگیزد؟!
- (۲) هناكَ معوَّقونَ يعملونَ أَعْمَالاً عَجِيبَةً وَ هُمُ يَواجِهونَ مَشاكِلَ،: معلولانی وجود دارند که با وجود روبه‌رو شدن با مشکلات کارهای عجیبی انجام داده‌اند،
- (۳) إِنَّ الطِّفْلَ الَّذِي صارَ أَعْمى تَظَنُّ أَنَّهُ لَنْ يَقْدِرَ أَنْ يَعْمَلَ عَمَلًا،: کودکی که کور شده گمان می‌کنی که نخواهد توانست کاری انجام دهد،

- (۴) وَلَكِنَّا عِنْدَنَا عُمِّيٌّ قَدْ حَصَلُوا عَلَى جَوَائِزَ كَبِيرَةٍ!، ولیکن ما نابینایانی داریم که جایزه‌های بزرگی را به‌دست آورده‌اند!

۹۵- «پدر من، بیچارگان را غذا می‌داد و ناتوانان را در سختی‌های روزگار یاری می‌کرد!»: عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) أَبِي كَانَ يُطْعِمُ الْمَسْكِينِ وَ يُسَاعِدُ الضَّعْفَاءَ عَلَى صَعُوبَاتِ الْحَيَاةِ!
- (۲) كَانَ أَبِي يُطْعِمُ الْمَسَاكِينَ وَ يُعِينُ الضَّعْفَاءَ عَلَى صَعُوبَاتِ الدَّهْرِ!
- (۳) كَانَ أَبِي أَطْعَمَ الْمَسَاكِينَ وَ أَعَانَ الضَّعْفَاءَ فِي صَعُوبَاتِ الدَّهْرِ!
- (۴) أَبِي كَانَ قَدْ أَطْعَمَ الْمَسْكِينِ وَ يُعِينُ الضَّعْفَاءَ عَلَى شِدَائِدِ الْأَيَّامِ!

۹۶- عَيْنَ غَيْرِ الْمُنَاسِبَةِ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَاتِ:

- (۱) من تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ ذَلَّتْ لَهُ الصَّعَابُ: تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار!
- (۲) عداوة العاقل خَيْرٌ من صداقة الجاهل: دشمن دانا بلندت می کند/ بر زمینت می زند نادان دوست
- (۳) الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ و يَوْمٌ عَلَيْكَ: چون نیست مقام ما در این دهر مقیم / پس بی می و معشوق خطائست عظیم
- (۴) ﴿وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا﴾: اگر رفیق شفیقی درست پیمان باش / حریف خانه و گرمابه و گلستان باش

۹۷- عَيْنَ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) أَيُّهَا الْإِخْوَانُ؛ إِرْحَمُوا عَالِمًا ضَاعَ بَيْنَ الْجُهَالِ!
- (۲) أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ؛ لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْكُمْ مِنْ سَعَتِهِ!
- (۳) أَلْقَتْ هَيْلِينَ مُحَاضِرَاتٍ فِي الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلِفَةِ!
- (۴) تُصْبِحُ الْأَرْضُ مُحْضَرَّةً بِالْمَاءِ!

۹۸- عَيْنَ حَرْفِ «الْلَامِ» يُعَادِلُ «يَجِبُ» فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) يجب على الإنسان كثير من المحاولات ليُصلح نفسه!
- (۲) ساعدي صديقاتك ليخرجن من مشاكلهن بسهولة!
- (۳) لنتعلم أهم المطالب نستمع إلى كلام المعلم بدقة تامة!
- (۴) لنتنبه حتى نُشاهد جمال الطبيعة في كل شيء!

۹۹- عَيْنَ الصَّحِيحِ (حَسَبَ أَحْكَامِ الْأَفْعَالِ النَّاقِصَةِ):

- (۱) في محافظتنا كان الجوُّ في الشتاء بارداً جداً!
 - (۲) أصبحَ هذا الفنَّانُ معروفاً في العالم رغم إعاقته!
 - (۳) البساتين تصير جميلةً بعد نزول الأمطار الربيعية!
 - (۴) لم تكوني الواجبات صعبة و أنتِ تقدرين على أدائها!
- ۱۰۰- عَيْنَ مَا يَكُونُ مُعَادِلًا لِلْمَاضِي الْإِسْتِمْرَارِيِّ فِي الْفَارْسِيَّةِ:

- (۱) كانت طريقة تدريس بعض معلمي مدرستنا تَغَيَّرَتْ!
- (۲) كان الرجل المحسن يَفُكُّ الْأَسْرَى لِإِرْضَاءِ الرَّبِّ الْعَظِيمِ!
- (۳) كانت المعالم الَّتِي تَجْذِبُ السَّائِحِينَ مِنْ كُلِّ الْعَالَمِ أَثَرِيَّةً!
- (۴) كان صديقي الصَّادِقُ تَحْمَلُ الْمَشْكَلاتِ بِالِاسْتِعَانَةِ بِاللَّهِ!

صِنَاعَةُ النَّفْطِ
يَا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَائِبُهُ
درس‌های ۷ و ۸
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۰۱ - ۱۰۴)

۱۰۱- « عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ صِيَانَةُ الْأَنْبَابِ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ الْخَطَرِ لِأَنَّ الْعُمَالِ بَذَلُوا جَهْدًا كَبِيرًا فِي الْحَفْرِ وَ مَدَّ الْأَنْبَابِ فِيهِ! »:

- (۱) هر شهروندی باید از لوله‌ها هنگام مشاهده خطر نگهداری نماید، زیرا کارگران برای کندن و لوله‌گذاری آن زحمت زیادی می‌کشند!
- (۲) بر هر شهروندی نگهداری لوله‌ها هنگام مشاهده خطر لازم است، زیرا کارگران برای کندن و لوله‌گذاری در آن زحمت زیادی کشیدند!
- (۳) بر همه هم‌میهنان نگهداری لوله‌ها هنگام دیدن خطر لازم است، زیرا کارگران برای کندن و لوله‌گذاری زحمت زیادی کشیدند!
- (۴) بر هر شهروندی نگهداری از لوله‌ها در زمان مشاهده خطرات واجب است، چون کارگرها برای کندن و لوله‌گذاری در آن زیاد تلاش کردند!

۱۰۲- « أَيُّهَا الشَّبَابُ؛ إِنَّ الْعِلْمَ أَغْلَى مِنْ أَيِّ شَيْءٍ وَ يَحْرُسُكُمْ فَجَالِسُوا الْعُلَمَاءَ وَ تَعَلَّمُوا مِنْهُمْ عِلْمَهُمْ لِيَتَحَرَّسُوا مَالَكُمْ! »:

- (۱) ای جوانان! قطعاً دانش از هر چیزی گرانتر است و از شما محافظت می‌کند، پس با دانشمندان هم‌نشینی کنید و دانششان را از آن‌ها یاد بگیرید تا از ثروت خود محافظت کنید!
- (۲) ای جوان‌ها! بی‌شک دانش ارزشمندتر از هر چیزی است و محافظ شما، دانش است، بنابراین با دانشمندان هم‌نشینی کنید و از آن‌ها دانششان را یاد بگیرید تا از ثروتتان نگهداری شود!
- (۳) ای جوانان! بی‌شک دانش از هر چیز گران‌بها تر است و دانش از شما نگهداری می‌کند، پس همراه با دانشمندان بنشینید و از ایشان علمشان را فرا بگیرید تا از ثروتتان نگهداری کنید!
- (۴) ای جوان‌ها! قطعاً دانش گرانتر از هر چیزی است و دانش شما را حفظ می‌کند، بنابراین باید با دانشمندان هم‌نشینی کنید و دانش آنان را بیاموزید تا بتوانید از ثروتتان محافظت کنید!

۱۰۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) يجب عليكم الاتصال بِأُمِّكُمْ الْعَزِيزَةِ لِإِخْرَاجِهَا مِنَ الْاضْطِرَابِ! : شما برای خارج کردن مادر عزیزتان از نگرانی با او تماس گرفتید!
- (۲) سَأَلْنَا الْمَعْلَمَ: مِمَّ يُصْنَعُ الْمَطَاطُ وَ مُبِيدَاتُ الْحَشَرَاتِ! : معلّم از ما پرسید: پلاستیک و حشره کش را از چه چیزی می‌سازند؟!
- (۳) يَقْفَرُ قُرْبِي فِي الْمَاءِ مَا رَفَعَنِي إِلَى الْأَعْلَى بِقُوَّةٍ كَثِيرَةٍ! : چیزی در نزدیکی‌ام در آب می‌پرد که با قدرتی بسیار مرا به سمت بالا بُرد!
- (۴) تُرْشِدُ إِلَى مَكَانٍ سَقُوطِ الطَّائِرَاتِ فَتَشْكُرُ الدَّلَافِينَ! : به محلّ سقوط هواپیما راهنمایی می‌شویم، پس از دلفین‌ها تشکر می‌کنیم!

۱۰۴- « هموطنان جنوبی از دیدن حرکات دسته‌جمعی دلفین‌ها در جزیره لذت می‌برند!»: یستمع

(۱) المُوَاطِنِينَ الجنوبيين بمشاهدة حركات جماعية الدّلفين من جَزَرهم!

(۲) مُوَاطِنُو الجنوبيّ برؤية حركات الدّلفين الجماعية في الجزيرة!

(۳) المُوَاطِنُونَ الجنوبيّون من مشاهدة حركة جماعية الدّلافين في الجزيرة!

(۴) المُوَاطِنُونَ الجنوبيّون برؤية حركات الدّلافين الجماعية في الجزيرة!

■ ■ ■ اِقْرَأ النّصّ التّالي ثمّ اجب عن الأسئلة بما يُناسب النّصّ:

قد تأمل اللّغويون منذ القديم حول موضوع نشأة اللّغة، فهُم كانوا يسألون أنفسهم من أوجدها؟ هل ألهمها الله الإنسان أم أنتجها الإنسان؟ و لهم رأيان في هذه المسألة؛ فريقٌ منهم يرى أنّ مصدر اللّغة هو الله تعالى، و جماعةٌ أكثر تعتقد أنّ اللّغة طاقةٌ أوجدها الله في الإنسان، لكنّه هو الذي اكتشفها لرفع حاجته عند إيجاد العلاقة مع الآخرين! فكان الإنسان البدويّ يُحقّق هذه الغاية عن طريق وسيلةٍ أخرى مثل ضرب الطّبَل أو إشعال النّار أو حكّ النقوش على الحجارة ... بعد مرور زمنٍ فهم أنّه يقدر أن يُقلّد الأصوات في الطبيعة، مثل صوت الطيور و الحيوانات أو صوت المياه و العاصفة و و يوجدها. ثمّ شيئاً فشيئاً أدرك أنّه يقدر أن يجعل هذه الأصوات واحدةً جنب الأخرى و يُشكّل المفردات و الألفاظ، و بعد ذلك نتجت الجملة! فهكذا ظهرت للإنسان وسيلةً ارتباطية سهّلت له العلاقة مع الآخرين!

۱۰۵- عَيِّن الخطأ:

(۱) من البداية قام الإنسان حين وضع أقدامه في الدنيا بتقليد من الطبيعة حول إنتاج الكلمات!

(۲) عند فقدان اللّغة الصوتية هناك لغاتٌ و وسائل أخرى تقوم بإيصال الأخبار!

(۳) أكثر اللّغويين المسلمين لا يَعتقدون بأنّ مصدر اللّغة هو الله تعالى!

(۴) اللّغة الصوتية جاءت قبل لغة الكتابة، فأصلُ اللّغة سماعي!

۱۰۶- عَيِّن الصحيح:

(۱) كان الطّريق للاتّصال مع الآخرين في القديم مسدوداً!

(۲) أخيراً بدأ الناس يُفكّرون حول اللّغة و موجدتها!

(۳) اللّغة عند البعض هو اختراعُ البشر!

(۴) الطبيعة معلّم الإنسان!

۱۰۷- أيُّ موضوع لم يأت في النص؟

- (١) مُنشئ اللغة
(٢) زمن نشأة اللغة
(٣) كيفية نشأة اللغة
(٤) طرق بيان ما في الضمير في القديم

۱۰۸- عيّن «يطلب» يكون مضارعاً مجهولاً:

- (١) العاقل يطلب العلم النَّافع و يَعْرِف قَدْرَهُ جَيِّداً!
(٢) يطلب منكم المساعدة فقيرٌ فقد زوجته العزيزة!
(٣) ما يطلب المدير منكم هو الاهتمام بالدراسة!
(٤) حَمَلٌ حَقِيبة سوداء إلى القرية يطلب منك!

۱۰۹- عيّن العبارة التي ما جاء فيها «نون الوقاية»:

- (١) أتمنى أن تجارب معلّماً القيّمة تتفعني في المجالات المختلفة!
(٢) ﴿ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴾
(٣) قلتُ لصديقتي التي ما نَجحت: لا تحزني إنّ هذا الامتحان سيتكرّر!
(٤) لا قوّة تستطيع أن توصلني إلى التوفيق إلّا الاستمرار في الأعمال!

۱۱۰- عيّن حرف «الباء» بمعنى «في»:

- (١) العمّال يذهبون من بيوتهم إلى منجم الفحم بالحافلة!
(٢) زان الله سماء الدنيا بأنجم كالدرر المنتشرة في الليل!
(٣) كأنّ هذا النجار ينسى المشاكل عندما يعمل بمصنعه!
(٤) للغراب صوتٌ يحذّر به الحيوانات الأخرى حتّى تبتعد عن الخطر!

مِنَ الْأَشْعَارِ الْمُنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ
عَلِيٍّ (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۱۱ - ۱۱۶)

۱۱۱- «كُلَّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، لَا بَرَكَةَ فِيهِ!»:

(۱) یاد نمی‌شود نام خدا بر هر غذایی که هیچ برکتی ندارد!

(۲) هر غذایی که نام خدا بر آن ذکر نشود، هیچ برکتی ندارد!

(۳) هر غذایی که نام خدا بر آن یاد نشود، هیچ برکتی در آن نیست!

(۴) تمامی غذاهایی که نام خدا بر آن ذکر نمی‌شود، هیچ برکتی در آن نیست!

۱۱۲- «لَيْتَ جَمِيعَ النَّاسِ يَعْرِفُونَ أَنَّ قِيَمَةَ الْإِنْسَانِ الْحَقِيقِيَّةَ بِمَا يُحْسِنُهُ وَ لَا فَضْلَ لَهُ عَلَى الْآخِرِينَ بِسَبَبِ أَصْلِهِ وَ نَسَبِهِ!»:

(۱) ای کاش تمام مردم بفهمند که ارزش واقعی انسان به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد و هیچ فضیلتی به دلیل اصل و نسبش بر دیگران ندارد!

(۲) کاش مردم همگی می‌دانستند که بهای انسان واقعی به آن چیزی است که به نیکی انجامش می‌دهد و هیچ برتری‌ای به دلیل اصل و نسبش بر دیگران ندارد!

(۳) کاش همه مردم بدانند که ارزش انسان واقعی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد و فضلی به سبب اصل و نسبش بر دیگران ندارد!

(۴) ای کاش مردم همگی می‌فهمیدند که بهای واقعی انسان به آن چیزی است که به نیکی انجامش می‌دهد و هیچ برتری‌ای به سبب اصل و نسبش بر دیگران ندارد!

۱۱۳- «لَيْتَنَا كُنَّا كَالَّذِينَ يُفَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوصٌ!»:

(۱) ای کاش ما همانند کسانی بودیم که در مسیر خداوند مانند ساختمان‌های استوار پیکار می‌کنند!

(۲) کاش ما مانند کسانی بودیم که در مسیر خدا می‌جنگند گویی آن‌ها ساختمان استواری هستند!

(۳) کاش ما مثل کسانی بودیم که در راه خدا می‌جنگیدند و مثل ساختمان‌های استوارند!

(۴) کاش ما همان‌هایی بودیم که در مسیر خداوند می‌جنگند و گویی مثل ساختمان، استوارند!

۱۱۴- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

(۱) لَا صَيَادَ هُنَاكَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَخْرِجَ اللَّوْلُؤَ مِنْ مِيَاهِ نَهْرٍ صَغِيرٍ!: هیچ صیادی نیست که بتواند از آب‌های رودی کوچک مروارید استخراج کند!

(۲) إِنَّ عِدَدَ أَسْنَانِ الْكَلْبِ لَيْسَ أَكْثَرَ مِنْ اثْنَتَيْنِ وَ أَرْبَعِينَ سَنًا!: تعداد دندان‌های سگ بیش از بیست و چهار دندان نیست!

(۳) لَيْتَنِي كُنْتُ أَقْدَرُ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا!: شاید بتوانم همه مردم دنیا را راضی کنم!

(۴) إِنَّ الْعَالَمَ يَسْعَى أَنْ يَغْلِبَ عَقْلَهُ جَهْلَهُ!: عالم سعی می‌کند که با عقل خود بر جهل چیره شود!

۱۱۵- **نهای** عین الخطأ في ترجمة الأفعال:

- (۱) هم ما نصروا أصدقائهم في الأمور: یاری نکردند
 - (۲) إني لن أنصر ظالمي العالم أبداً: یاری نخواهم کرد
 - (۳) لا شك أن المحرومين سوف يُنصرون: یاری خواهند کرد
 - (۴) رجاء، أنصري أخواتك عند المصيبة: یاری کن
- ۱۱۶- « قيمة كل امرئ ما يحسنه! »؛ عین الصحیح في المفهوم:

- (۱) جمال المرء فصاحة لسانه!
- (۲) المرء على دين خليله و قرينه!
- (۳) تو نیکی می کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز!
- (۴) تو آن ارزی که می ورزی!

۱۱۷- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) شُكراً لِلَّهِ، إِنَّهُ لَا يُحْمَلُنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ!
 - (۲) أَيُّهَا النَّاسُ؛ لَا تُطْعَمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ!
 - (۳) لَا تَجْتَمِعْ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَ الْكِبْذُ!
 - (۴) سُئِلَتْ مُدِيرَةُ الْمَدْرَسَةِ: مَنْ كَانَتْ فِي الْغُرْفَةِ الْفَارِغَةِ!
- ۱۱۸- في أيّ عبارة المتكلم متريّد في كلامه؟

- (۱) إنّ هذا الرجل سوف ينجح في المسابقات العالمية!
- (۲) كأنّ هذه الأيام سحاب يمرّ في السماء فوق رؤوسنا!
- (۳) هل تعلم أنّ العاقل لا يظلم لأنّه يرى نتيجته!
- (۴) كأنّ الجوّ باردٌ فيجب أن نلبس ملابس خاصّة!

۱۱۹- عین التأكيد يكون للجملة بأجمعها:

- (۱) لا يأكل الحسد إلّا الحسنات كما تأكل النار الحطب! (۲) إنّ أكره الأعمال هو أن تدعو الناس إلى التفرقة!
- (۳) شجّع المتفرّجون فريقهم الفائز تشجيعاً!
- (۴) إنّما الإنسان نائم فإذا مات انتبه!

۱۲۰- عین الخطأ في تعيين نوع «لا»:

- (۱) هل تظنون ألاّ تُواجهوا مصائب جديدة: نافية!
- (۲) إلهي عاملنا بفضلك و لا تُعاملنا بعدلك: ناهية!
- (۳) كأنّ تعلم العلوم الضارة لا خير فيه: نافية للجنس!
- (۴) يا أهل العلم! لا عاقبة للتأمل في ذات الله تعالى: نافية!

انسان

(چستی انسان ۱، چستی انسان ۲،
انسان؛ موجود اخلاقی گرا)
صفحه‌های ۶۹ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۲۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) به باور ابن‌سینا، روح انسان یک موجود ماوراءطبیعی است که در مرحله جنین کامل، به او تعلق می‌یابد و تا پایان حیات زمینی، بدن را همراهی می‌کند.
- (۲) ملاصدرا روح انسان را از بدن مستقل نمی‌داند و آن را نتیجه تکامل بدن می‌داند؛ بنابراین ویژگی خاص انسان این است که از پیچیدگی بسیار زیادی برخوردار است.
- (۳) سهروردی که به جای «وجود» از مفهوم «نور» استفاده می‌کند، نفس را آمیخته‌ای از نور و ظلمت می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن‌جا است.
- (۴) فیلسوفان مسلمان چون ابن‌سینا و دیگران، علاوه بر استفاده از آموزه‌های افلاطون و ارسطو، به این شهود رسیده بودند که روح را موجودی مجرد و مسجود فرشتگان ببینند.

۱۲۲- کدام عبارت درباره دیدگاه فیلسوفان نسبت به چستی انسان درست است؟

- (۱) از نظر افلاطون، آن‌چه که دارای عقل و خرد است، نفس است که چیزی نامرئی است.
 - (۲) دیدگاه افلاطون، به میزان زیادی، منعکس‌کننده دیدگاه شاگرد وی، سقراط نیز هست.
 - (۳) ارسطو نظر افلاطون را پذیرفت که قوه نطق مربوط به نفس و حیات مربوط به بدن است.
 - (۴) از نظر ارسطو ناطق‌بودن انسان، یعنی همان قدرت استدلال کردن که در وجود اوست.
- ۱۲۳- «روح متعلق به عالم ماوراءالطبیعه است» پیام مستقیم مصرع ذکرشده در کدام یک از گزینه‌های زیر است؟
- (۱) مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک
 - (۲) حمله دیگر بمیرم از بشر
 - (۳) وز نما مردم به حیوان بر زدم
 - (۴) چند روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم

۱۲۴- باتوجه به دیدگاه ملاصدرا در انسان‌شناسی فلسفی، کدام عبارت درست است؟

- (۱) روح چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه تکامل نفس است.
- (۲) هویت انسان در همان آغاز زندگی، بر مبنای گزینش‌ها و شیوه زندگی‌اش مشخص می‌شود.
- (۳) مبنای به‌فعلیت‌رساندن ظرفیت بی‌نهایت انسان، اختیار و اراده او است.
- (۴) روح جایگاهی بسیار رفیع در نظام خلقت دارد و نسبت به خود آگاهی بی‌واسطه دارد.

۱۲۵- کدام عبارت، به نظریه کانت در مورد فعل اخلاقی مربوط نمی‌شود؟

- (۱) به فرمان عقل صورت می‌گیرد.
- (۲) برای انجام وظیفه اخلاقی است.
- (۳) ناشی از گرایش‌های عالی انسانی است.
- (۴) در اطاعت از وجدان و در عین حال قابل تعمیم است.

۱۲۶- بیت «از جمادی مُردم و نامی شدم / وز نما مردم به حیوان بر زدم» با کدام ویژگی نفس انسان در نظر صدرالمُتألهین بیشترین هماهنگی را دارد؟

(۱) حقیقت انسان همان گونه که بسیاری از فیلسوفان گفته‌اند، دارای دو بُعد است.

(۲) روح و نفس انسانی، آخرین درجه تکاملی‌ست که موجودات زنده به آن می‌رسند.

(۳) روح چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل بدن می‌باشد.

(۴) ظرفیت روح انسان پایان‌ناپذیر است و روح می‌تواند به تمام مراتب کمال برسد.

۱۲۷- بالفعل‌شدن هویت انسان که به صورت بالقوه در وجود اوست، وابسته به چیست؟

(۱) گزینش‌های انسان

(۲) شیوه زندگی انسان در جامعه

(۳) خصیصه‌های ذاتی انسان

(۴) هویت انسان به صورت بالفعل است.

۱۲۸- نظر کدام فیلسوف درباره فعل اخلاقی، به درستی بیان شده است؟

(۱) افلاطون: فعل اخلاقی می‌تواند باعث کشانده‌شدن انسان به شقاوت شود.

(۲) ارسطو: عقل هر انسانی اعتدال قوای وجودی را درک می‌کند و براساس آن عمل می‌کند.

(۳) کانت: ملاک و معیار فعل اخلاقی، نبودن هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی است.

(۴) ماتریالیست‌ها: فضیلت و سعادت در گروی آن است که هرچه را برای خود نمی‌پسندی، برای دیگران نیز نپسندی.

۱۲۹- از نظر فلاسفه مسلمان، کدام گزینه محرک ثانویه انسان برای دوری از رذائل است؟

(۱) عذاب وجدان و احساس خسران از انجام اعمال مخالف عقل

(۲) پیروی از فرامین الهی و دوری‌گزیدن از محرمات

(۳) جلوگیری از آسیب روحی و سدشدن سیر روح به سوی کمال

(۴) ناتوانی در مخالفت با حکم عقل عملی در کمالی‌بودن فضائل

۱۳۰- کدام عبارت به نظریه افلاطون درباره معیار فضیلت، مربوط نمی‌شود؟

(۱) کاری که ناشی از اعتدال باشد.

(۲) آنچه که باعث سعادت آدمی شود.

(۳) کاری که به فرمان عقل صورت گیرد.

(۴) کاری که برای رسیدن به سعادت انجام شود.

منطق کاربردی

(سنجشگری در تفکر)

صفحه‌های ۹۷ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- همه عبارت‌های زیر درست هستند؛ به جز ...

- (۱) تفکر نقادانه، فراگیری مهارت تفکر کردن است که نیازمند تمرین و ممارست است.
- (۲) برهان، استدلالی است که برای کشف حقیقت سامان می‌یابد و در فلسفه و ریاضیات به کار می‌رود.
- (۳) تفاوت مهم میان شخص نقاد و غیرنقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و طرح پرسش‌های متناسب است.
- (۴) «فن خطابه» همان قرار گرفتن استدلال است در مسیر اقناع دیگران مانند فرایند یک مناظره انتخاباتی.

۱۳۲- خطای موجود در کدام استدلال، غیرصوری است؟

- (۱) هیچ خرگوشی گیاه نیست، هیچ گیاهی حیوان نیست؛ پس هیچ خرگوشی حیوان نیست.
 - (۲) هر مسی فلز است، هیچ عایقی فلز نیست؛ پس هر مسی عایق است.
 - (۳) من دارای چهارپا هستم، همه گربه‌ها دارای چهارپا هستند؛ پس من یک گربه هستم.
 - (۴) جیوه فلز است، هر فلزی چکش‌خوار است؛ پس جیوه چکش‌خوار است.
- ۱۳۳- مغالطه ...، ناشی از این حقیقت است که می‌توان قضاوت دیگران را درباره یک موضوع به وسیله بیان آن موضوع با تعبیرهای مختلف عوض کرد.

- (۱) مسموم کردن چاه
- (۲) تله‌گذاری
- (۳) بار ارزشی کلمات
- (۴) توسل به احساسات

۱۳۴- در عبارت «این دفاع شما صرفاً از کسانی شنیده می‌شود که حداقل اطلاعات روان‌شناختی را هم ندارند.» نشانگر کدام نوع از مغالطه می‌باشد؟

- (۱) توسل به احساسات
- (۲) بار ارزشی کلمات
- (۳) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
- (۴) مسموم کردن چاه

۱۳۵- در کدام گزینه به ترتیب مغالطه‌های «تله‌گذاری - مسموم کردن چاه - توسل به احساسات» ذکر شده‌اند؟

- (الف) هر کسی کوچک‌ترین آشنایی با تفکر منطقی داشته باشد، این سخن را تصدیق می‌کند!
- (ب) بی‌شک این آثار هنری، که تنها مورد توجه اقلیتی از مردم هستند، ارزشی دارند که تنها خواص آن را در می‌یابند.
- (ج) آقای باقرنژاد که کاندید شورای شهر شده، خود از اقشار تهی‌دست جامعه بوده و از کودکی طعم رنج و فقر را درک کرده است!

- (۱) الف - ب - ج
- (۲) ج - ب - الف
- (۳) الف - ج - ب
- (۴) ب - الف - ج

۱۳۶- در موارد زیر به ترتیب کدام مغالطات به چشم می‌خورند؟

(الف) کیفیت و دوخت این لباس حرف ندارد! برای برادرم هم از این برده‌ام.

(ب) فقط انسان‌های خشک‌مغز با این نظر مخالفت می‌کنند.

(ج) حواست را جمع کن که اگر در کلاس منطق شرکت نکنی کنکور را خراب خواهی کرد!

(۱) تله‌گذاری - توسل به احساسات - بزرگ‌نمایی

(۲) توسل به احساسات - مسموم کردن چاه - بزرگ‌نمایی

(۳) تله‌گذاری - مسموم کردن چاه - توسل به احساسات

(۴) توسل به احساسات - مسموم کردن چاه - توسل به احساسات

۱۳۷- در عبارت زیر به ترتیب چه مغالطاتی وجود دارد؟

«رئوف به اصغر گفت: این فیلم خیلی مزخرف بود. فقط افرادی مثل تو که هیچ دانشی درباره سینما ندارند می‌توانند چنین فیلم‌هایی را دوست داشته باشند. اصغر پاسخ داد: تو در تمام عمرت تا به حال یک فیلم خوب دیده‌ای که این‌طور نظر می‌دهی؟»

(۱) توسل به احساسات - کوچک‌نمایی

(۲) تله‌گذاری - بار ارزشی کلمات

(۳) مسموم کردن چاه - کوچک‌نمایی

(۴) مسموم کردن چاه - تله‌گذاری

۱۳۸- در کدام گزینه به ترتیب، مغالطه‌های «توسل به احساسات، مسموم کردن چاه و تله‌گذاری» بیان شده است؟

(الف) انسان‌های احمق چنین تفکری ندارند.

(ب) اگر به نامزد خوب ما در مدرسه رأی ندهید، نامزد دیگر روزگاران را سیاه خواهد کرد!

(ج) هر انسان خردمندی موافق این نظر من است.

(۱) الف - ج - ب

(۲) ب - الف - ج

(۳) ج - ب - الف

(۴) ب - ج - الف

۱۳۹- کدام عبارت درست است؟

(۱) هرگاه نتیجه یک استدلال درست باشد، می‌توان نتیجه گرفت که مقدمات آن هم درست بوده است.

(۲) تأثیری که ژولیدگی یک فرد بر نفوذ کلام او نزد شنونده می‌گذارد، ناشی از نوعی مغالطه است.

(۳) کلمات مترادف، با توجه به یکی بودن مفهوم، از نظر تأثیری که بر شنوندگان می‌گذارند، مشابهت دارند.

(۴) در مغالطه تعمیم شتاب‌زده، مغالطه‌گر می‌کوشد تا با استفاده از یک عامل روانی شنونده را تحت تأثیر قرار دهد.

۱۴۰- عبارت «افراد کم‌سواد» در کدام یک از عبارات زیر به ترتیب، منجر به مغالطه تله‌گذاری، بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی و مسموم کردن چاه می‌شود؟

(الف) قبول کردن این سیمت مهم، کار هر کسی نیست و نمی‌توان آن را به افراد کم‌سواد سپرد. برای شما آرزوی موفقیت دارم.

(ب) شما به این هیاهوهای رسانه‌ای هیچ توجه نکنید. پذیرفتن چنین سخنانی حتی در خور افراد کم‌سواد هم نیست.

(ج) باور بفرمایید، تمامی اساتید دانشگاه افرادی کم‌سواد هستند! من دیروز خودم دیدم که یک استاد منطق، تفاوت هندوها و بوداییان را نمی‌دانست!

(۱) الف - ب - ج

(۲) ج - الف - ب

(۳) الف - ج - ب

(۴) ب - ج - الف

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
درس‌های ۱، ۲ و ۳
صفحه‌های ۱ تا ۲۱

۱۴۱- **نهایی** اسناد هستی به چیستی را می‌توان به صورت قضیه‌ای ... بیان کرد.

(۱) نمایانگر ذات موضوع (۲) دارای دو جزء

(۳) بی‌نیاز از دلیل (۴) اولی ذاتی

۱۴۲- کدام گزینه در مورد عبارت «درخت انگور موجود است» صحیح است؟

(۱) درخت انگور و وجود دو مفهوم جداگانه در یک واقعیت واحدند.

(۲) درخت انگور و وجود هم دو مفهوم مختلف‌اند و هم دو موجود جداگانه.

(۳) تصور درخت انگور و تصور وجود دو جزء از یک واقعیت یگانه‌اند.

(۴) در خارج از ذهن واقعی دوگانه وجود دارد که هر دو مفهوم را به آن نسبت می‌دهیم.

۱۴۳- **نهایی** رابطه میان موضوع و محمول در قضایای «برخی دانشجویان دیپلمه نیستند» و «استوانه وزن ندارد» به ترتیب، کدام است؟

(۱) امکانی - امکانی (۲) امکانی - وجوبی (۳) امتناعی - امتناعی (۴) امتناعی - وجوبی

۱۴۴- عبارات مذکور در کدام گزینه به ترتیب درباره قضایای ضروری و امتناعی صحیح است؟

(۱) عقل از قبول خلاف آن ابایی ندارد. - عقل فقط خلاف آن را می‌پذیرد.

(۲) عارض شدن محمول بر موضوع محال است. - حالت‌های غیر از آن را ذهن می‌پذیرد.

(۳) عقل نمی‌پذیرد که فعل این قضایا را معکوس کند. - عقل خلاف آن را می‌پذیرد.

(۴) عارض شدن محمول آن محال نیست. - عقل ثبوت محمول بر موضوع آن را می‌پذیرد.

۱۴۵- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) روش کشف علت‌های پدیده‌های طبیعی با روش کشف اصل علیت از نظر فیلسوفان مسلمان یکسان است.

(۲) زمانی که یک باغبان، بذری را می‌کارد و به آن آب می‌دهد، بیانگر اصل ضرورت علی و معلولی است.

(۳) این‌که فردی برای رفع گرسنگی، ورزش نمی‌کند، مؤید اصلی است که موجب نظم در جهان می‌شود.

(۴) فهم اصل سنخیت علت و معلول عقلی است اما برای یافتن علت برخی معلول‌ها باید به تجربه رجوع کرد.

۱۴۶- عبارت درست درباره اصل علیت و فروع آن، کدام است؟

- (۱) تعاقب و توالی دو پدیده، دال بر وجود رابطه علیت میان آنها است.
 - (۲) لازمه اصل ضرورت این است که بود و نبود علت، نشانه بود و نبود معلول باشد.
 - (۳) تلاش برای شناخت ویژگی‌های هر شیء و فهم تفاوت میان آنها، نتیجه پذیرش اصل وجوب است.
 - (۴) عبارت «از هلیله قبض شد اطلاق رفت / آب آتش را مدد شد همچو نفت» تأییدی است بر اصل سنخیت.
- ۱۴۷- با قبول این اصل که «هر حادثه‌ای علتی دارد» به ... پی می‌بریم. همچنین کشف واکسن کرونا در پی شیوع آن نتیجه پذیرش اصل ... است.

- (۱) ارتباط و پیوستگی میان اجزای جهان - اصل علیت
- (۲) نظم خاص میان اجزای جهان - اصل علیت
- (۳) ارتباط و پیوستگی میان اجزای جهان - اصل سنخیت
- (۴) نظم خاص میان اجزای جهان - اصل سنخیت

۱۴۸- **نهایی** کدام عبارت درست است؟

- (۱) درک علت برخی از حوادث، به استفاده از حس و تجربه نیازی ندارد.
- (۲) از نظر هیوم، ضرورت میان علت و معلول نوعی تداعی در ذهن ایجاد می‌کند.
- (۳) دکارت معتقد است انسان علت هر معلولی را با درکی فطری، متوجه می‌شود.
- (۴) همه فیلسوفان توافق دارند که بدون تلاش‌های تجربی، پذیرش علّیت ممکن نیست.

۱۴۹- نظریه فیلسوفان مسلمان درباره عقلی‌بودن اصل علّیت، به کدام سؤال پاسخ می‌دهد؟

- (۱) ذهن چگونه از تجربه، به رابطه علّیت پی می‌برد؟
- (۲) انسان چگونه رابطه علّیت را درک کرده است؟
- (۳) چرا پدیده‌ها خودبه‌خود به‌وجود نمی‌آیند؟
- (۴) ذهن چگونه رابطه علّیت را می‌سازد؟

۱۵۰- پدیده «A»، کدام یک از موارد باشد تا بتوانیم بگوییم از حالت امکان ذاتی به حالت وجوب بالغیر رسیده است؟

- (۱) A، ساختمانی در ذهن یک معمار است.
- (۲) A، نهال یک بذر است که باغبان می‌خواهد آن را بکارد.
- (۳) A، خاکستر چوبی است که قرار است در آتش انداخته شود.
- (۴) A، حرکت مژگان چشم است زمانی که پلک‌ها حرکت می‌کنند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد در خانواده
(درس دوازدهم تا چهاردهم)
صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۶۰

۱۵۱- کدام گزینه، بیانگر مرحله سوم بودجه‌ریزی ماهیانه است؟

- (۱) اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدتان افزایش یابد.
- (۲) از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- (۳) هزینه‌های متغیر و ثابت خود را ماهیانه فهرست کنید.
- (۴) مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.

۱۵۲- کدام گزینه در ارتباط با «خمس و زکات» نادرست است؟

- (۱) خمس، همان مالیات اسلامی است که به‌عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او داده می‌شود.
- (۲) بعد از یک سال همان میزان که درآمد داشته‌ایم، مشمول خمس قرار می‌گیرد.
- (۳) سال مالی از همان روزی که اولین درآمدمان را به دست آورده‌ایم، شروع می‌شود.
- (۴) کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند، از منابع خمس استفاده می‌کنند.

۱۵۳- آقای حسن‌نژاد سالیانه ۹۰ میلیون تومان درآمد دارد. با توجه به جدول مخارج سالیانه مقابل به‌ترتیب:

نوع خرج	مقدار به میلیون تومان
اجاره خانه	۱۱
غذا	۹/۵
قبوض	۵/۵
بنزین	۴
پوشاک	۱۰

الف) میزان پس‌انداز سالیانه ایشان چقدر است؟

ب) میزان خمسی که آقای حسن‌نژاد باید بپردازد، کدام است؟ (با فرض اینکه وی تمامی اقلام

مصرفی را که خریداری کرده، استفاده نموده است.)

(۱) الف) ۵۰ میلیون تومان - ب) ۱۰ میلیون تومان

(۲) الف) ۴۰ میلیون تومان - ب) ۱۲ میلیون تومان

(۳) الف) ۵۰ میلیون تومان - ب) ۱۲ میلیون تومان

(۴) الف) ۴۰ میلیون تومان - ب) ۱۰ میلیون تومان

۱۵۴- در کدام گزینه به یکی از مزایای خرید مقایسه‌ای، اشاره شده است؟

- (۱) شخص با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبود، آگاهی کسب می‌کند.
- (۲) خرید مقایسه‌ای ممکن است هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌شود.
- (۳) ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به‌ویژه برای اقلام با قیمت پایین، کم‌تر از هزینه‌های زمان، بنزین و ... برای کسب اطلاعات باشد.
- (۴) هزینه فرصت خرید مقایسه‌ای، زمانی است که می‌توانستید آن را برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.

۱۵۵- برای خرید لباس، معیارهای «عملکرد، هویت، نیاز، کیفیت و زیبایی» را در نظر بگیرید. کدام یک از معیارها برای هر یک از افراد زیر، ضروری است؟

«کارمند بخش بازرگانی، راهنمای تور گردشگری، پزشک و پرستار بیمارستان، لباس راحتی در منزل»

(۱) زیبایی - هویت - عملکرد - نیاز (۲) نیاز - کیفیت - زیبایی - عملکرد

(۳) عملکرد - زیبایی - کیفیت - هویت (۴) کیفیت - عملکرد - هویت - زیبایی

۱۵۶- کدام مورد به ترتیب، مراحل انجام خرید مقایسه‌ای را کامل می‌کند؟

مرحله	نام مرحله	توضیحات
اول	تعریف مسئله	برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید.
دوم	«الف»	«ب»
سوم	تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است.
چهارم	«ج»	سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف
پنجم	تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

(۱) ارزیابی - مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند. - فهرست گزینه‌ها

(۲) فهرست گزینه‌ها - کدام انتخاب در سطح بودجه خریدار است. - ارزیابی

(۳) فهرست گزینه‌ها - مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند. - ارزیابی

(۴) ارزیابی - کدام انتخاب در سطح بودجه خریدار است. - فهرست گزینه‌ها

۱۵۷- هر یک از موارد زیر، به کدام نوع سپرده مربوط است؟

(الف) به این نوع سپرده‌ها سود تعلق نمی‌گیرد، اما به ازای مدت زمان سپرده‌گذاری برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر گرفته می‌شود.

(ب) این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند.

(ج) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

(د) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

(۱) قرض‌الحسنه - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(۲) قرض‌الحسنه - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

(۳) سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - قرض‌الحسنه - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(۴) قرض‌الحسنه - سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

۱۵۸- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۸۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۲۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۲۲۵ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۹۵ میلیون تومان باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

(الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

(ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

(ج) خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۲) ۳۲,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۱۰

(۱) ۳۷,۵۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ - ۵

(۴) ۹۰,۰۰۰ - ۳۲۰,۰۰۰ - ۱۰

(۳) ۹۰,۰۰۰ - ۹۵,۰۰۰ - ۵

۱۵۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر در رابطه با خرید سهام درست است؟

(الف) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

(ب) در بازار سرمایه، تولیدکننده سرمایه مورد نیاز خود را به‌طور غیرمستقیم و از طریق واسطه‌ها مانند بانک از مردم تهیه می‌کند.

(ج) خرید سهام، نوعی شریک شدن در مالکیت یک شرکت است.

(د) در شرکت‌های سهامی، فرد با توجه به مقدار سهمش فقط در سود شریک است.

(۴) یک

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

۱۶۰- کدام گزینه در مقایسه سرمایه‌گذاری با «طلا و سهام» نادرست است؟

(۱) خرید طلا همچون سهام‌داری تنها از محل تفاوت قیمت خرید و فروش می‌تواند برای خریدارش سود داشته باشد.

(۲) خرید طلا برخلاف سهام‌داری منجر به سرمایه‌گذاری مولد نمی‌شود.

(۳) خرید طلا برخلاف سهام‌داری با دریافت سود سالیانه منظم همراه نیست.

(۴) طلا برخلاف سهام در هر زمان قابل فروش است.

دفترچه سوال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۰ شهریور

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن خان پور، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، کیارش صانعی، محمدرضا اسفندیار، آرین توسل، عرشیا مرزبان، علی رضا جعفری	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

۲۵۱- درباره ضرب المثل «خرس در کوه، بوعلی سیناست»، کدام گزینه درست است؟

- (۱) این که بوعلی سینا پزشک است، در ضرب المثل مفروض است.
 (۲) این که همه ی خرس ها در کوه زندگی می کنند، نتیجه ای منطقی از ضرب المثل است.
 (۳) این که خرس در مقایسه با آدمیان، نادان است، در ضرب المثل مفروض است.
 (۴) این که تنها بعضی خرس ها هستند که در کوه زندگی می کنند، نتیجه ای منطقی از ضرب المثل است.

۲۵۲- مفهوم کدام ضرب المثل را می توان در متن زیر دید؟

«اگر شاعری امیر «الف» را که به خونریزی مشهور است مدح کرده است، گاه از آن روست که ستایش گرگ را به ستایش کفتار ترجیح داده است:

امیر «ب» در خونریزی از امیر «الف» پیشی و بیشی دارد. و صدا البته که نباید مفاهیم امروزی را به آن چه سده ها از آن می گذرد سوار کرد.»

- (۱) پیش عقرب جرّاره باز به مار غاشیه
 (۲) پشه چو پُر شد بزند پیل را
 (۳) برادری به جا، بزغاله یکی هفت صنّار
 (۴) توبه ی گرگ مرگ است

* بر اساس حروف الفبای فارسی، «ب پ ت ث ج چ ح خ د ذ ر ز ژ س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ک گ ل م ن و ه ی» به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۳- اگر حروف یک نقطه ای را از الفبای سی و دو حرفی فارسی حذف کنیم و در حروف باقی مانده، از دومین حرف سمت راست پانزدهمین حرف از سمت

چپ، چهار حرف به سمت راست حرکت کنیم، در سمت چپ کدام حرف قرار می گیریم؟

- (۱) ا
 (۲) پ
 (۳) ت
 (۴) ث

۲۵۴- الگوی «ب، پ، ت، چ، ذ، ...» با کدام دو حرف ادامه می یابد؟

- (۱) ژ، ض
 (۲) ز، ض
 (۳) ژ، ص
 (۴) ز، ص

۲۵۵- واژه های زیر را به ترتیب فرهنگ لغت (لغت نامه) مرتب می کنیم. واژه ای که در جایگاه ششم می آید، چند نقطه دارد؟

«رهنورد - رنگارنگ - رستگار - رادمردی - روزگار - روش - رهایی - رستنی - رود - راهدار»

- (۱) یک
 (۲) دو
 (۳) سه
 (۴) نقطه ندارد.

۲۵۶- ویژگی مشترکی در همه‌ی واژه‌های دسته‌ی «مصر، کشت، سرد، یوز، غضب» هست. کدام واژه در این دسته نمی‌گنجد؟

(۱) نهی (۲) قفا

(۳) لگد (۴) نرخ

۲۵۷- رابطه‌ای بین واژه‌های سه تا از دسته‌های زیر مشترک است. این رابطه در کدام گزینه دیده نمی‌شود؟

(۱) تعاریف - فیل - لیوان - نادرست - تساهل

(۲) گزافه - هفته - هتاک - کاربرد - درویش

(۳) عظیم - میزان - ناخدا - دایره - هرم

(۴) اصالت - تلقین - نیاکان - ناحیه - هیاهو

۲۵۸- در دشتی ۴ نوع ابر داریم. در هر سال، ابر اول ۹ ماه پشت سر هم می‌بارد و ۳ ماه نمی‌بارد. ابر دوم تنها در ۳ مقطع و در هر کدام ۲۵ روزه می‌بارد و

ابر سوم فقط در ۵ مقطع که هر کدام ۱ ماه طول می‌کشد. تعداد روزهای بارش ابر چهارم در سال، برابر با میانگین تعداد روزهای بارش سه نوع ابر

قبلی است و می‌خواهیم این تعداد را به مقطع‌هایی برابر تقسیم کنیم. کدام عدد قطعاً ممکن نیست که تعداد روزهای بارش ابر چهارم در یک مقطع

باشد؟ هر ماه را سی روزه در نظر بگیرید.

(۱) ۱۵ (۲) ۲۵

(۳) ۳۳ (۴) ۵۵

۲۵۹- پنج روز پیش، یک کشتی مسافری نزدیک جزیره‌ای بی‌آب‌و‌علف و خالی از سکنه غرق شده و تنها ۶۰ نفر از مسافران آن توانسته‌اند خود را به همراه

آذوقه ۳۵ روز خود به ساحل برسانند. امروز، ناگهان ۳۰ نفر دیگر از مسافران بدون هیچ آذوقه‌ای خود را به ساحل رسانده‌اند. تا پیش از اتمام آذوقه‌ها

چند روز مهلت هست؟

(۱) ۱۸ (۲) ۲۰

(۳) ۲۱ (۴) ۲۴

۲۶۰- نجاری می‌تواند در هر روز یک صندلی بسازد. شاگرد او در هر چهار روز یک صندلی می‌سازد. اگر برای ساخت ۲۷ صندلی، ۵ روز اول فقط نجار،

سپس ۸ روز بعدی فقط شاگرد نجار و بعد، هر دو با هم کار کنند، در مجموع کار چند روزه تمام می‌شود؟

$$(۱) \quad ۲۳$$

$$(۲) \quad ۲۷$$

$$(۳) \quad ۲۹$$

$$(۴) \quad ۳۱$$

۲۶۱- در یک مرکز خرید، هر کالایی بخیریم، ۵٪ قیمت آن کالا تخفیف می‌گیریم. اگر بخواهیم دقیقاً صد هزار تومان خرج کنیم، باید کالایی با چند هزار تومان

قیمت بخیریم؟

$$(۱) \quad \frac{۲۰۰۰}{۲۱}$$

$$(۲) \quad ۱۰۴$$

$$(۳) \quad ۱۰۵$$

$$(۴) \quad \frac{۲۰۰۰}{۱۹}$$

* علی می‌تواند با سطل، حوضی خالی را در ۲۰ دقیقه پُر و حوض پر را در ۳۰ دقیقه خالی کند. همین کار را حسین با سطلی دیگر، به ترتیب در ۴۰

دقیقه و ۳۰ دقیقه انجام دهد. حوض، خود شیری دارد که آن را در ۲۰ دقیقه پُر می‌کند. دریچه‌ای برای خروج آب نیز وجود دارد که حوض پر را در

۲۰ دقیقه خالی می‌کند. بر این اساس به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۶۲- اگر شیر ورودی باز، حوض نیمه پُر، دریچه خروجی بسته و علی و حسین مشغول خالی کردن آب حوض باشند، چند دقیقه طول می‌کشد تا آب حوض

کاملاً تخلیه شود؟

$$(۱) \quad ۱۰$$

$$(۲) \quad ۲۰$$

$$(۳) \quad ۳۰$$

$$(۴) \quad ۴۰$$

۲۶۳- اگر شیر ورودی بسته، حوض خالی، دریچه خروجی باز و علی و حسین مشغول پر کردن آب حوض باشند، چند دقیقه طول می‌کشد تا حوض کاملاً

پر شود؟

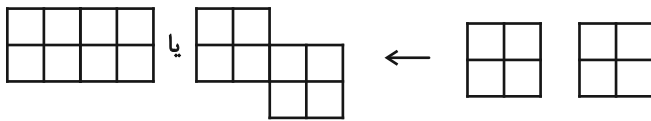
$$(۱) \quad ۲۰$$

$$(۲) \quad ۳۰$$

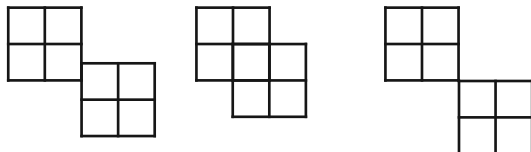
$$(۳) \quad ۴۰$$

$$(۴) \quad ۴۵$$

* قطعه‌هایی مربعی به ابعاد 2×2 واحد داریم که می‌توانیم آن‌ها را واحد به واحد به هم بچسبانیم. نظیر شکل‌های زیر:

اما قطعه‌ها به حالت‌های دیگر مانند شکل‌های زیر، به هم نمی‌چسبند:

بر این اساس به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۶۴- نه قطعه از قطعه‌های بالا را به نحوی به هم می‌چسبانیم که کم‌ترین محیط حاصل شود. این محیط چند واحد است؟

۲۴ (۲)

۱۸ (۱)

۶۴ (۴)

۳۶ (۳)

۲۶۵- پنج قطعه را از قطعه‌های بالا، به نحوی به هم می‌چسبانیم که محیط شکل حاصل از ۲۸ واحد بیش‌تر باشد. چند عدد متفاوت برای محیط شکل

حاصل ممکن است؟

۲ (۲)

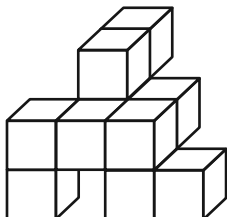
۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲۶۶- مکعب واحدی در حجم زیر نیست که حداقل قسمتی از آن در این نما دیده نشود. با این وصف، حداقل به چند مکعب واحد دیگر احتیاج داریم تا

شکل را به یک مکعب مستطیل کامل تبدیل کنیم؟

۱۸ (۱)

۲۳ (۲)

۲۷ (۳)

۳۴ (۴)

۲۶۷- دو قطعه مربعی زیر را باید به نحوی به شکل گسترده مقابل بچسبانیم که از شکل گسترده، یک مکعب کامل حاصل شود و سطحی

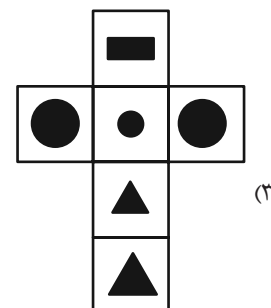
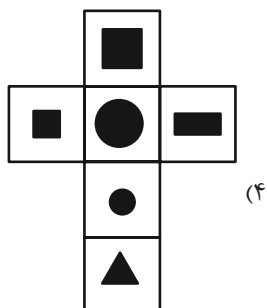
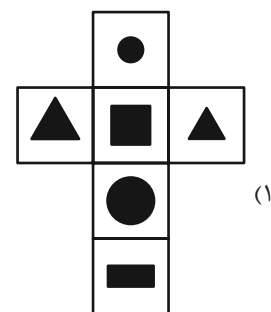
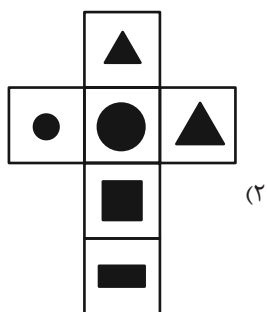
خالی نماند. چند حالت برای این کار ممکن است؟ دقت کنید این دو قطعه، از ضلع خود به شکل گسترده مکعب می چسبند.

- (۱) ۴
- (۲) ۸
- (۳) ۹
- (۴) ۱۶

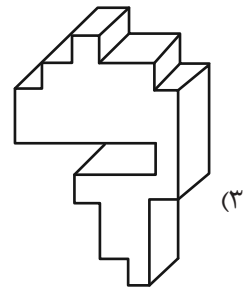
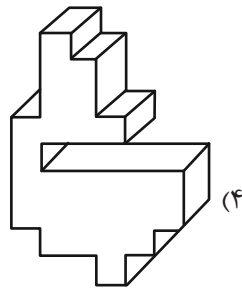
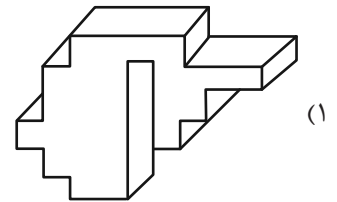
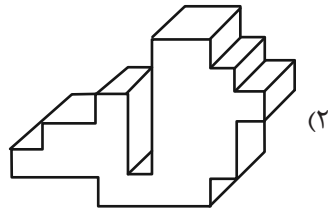
۲۶۸- مکعبی کوچک با ضخامت بسیار زیاد داریم که اگر از یک سوی آن که طرح دایره دارد، با فاصله اندک از سطح، نور چراغ قوه زیر را به

آن بتابانیم، نوری به شکل مثلث از سوی دیگر آن خارج می شود. کدام گزینه زیر ممکن است شکل گسترده این مکعب باشد؟ شکل های

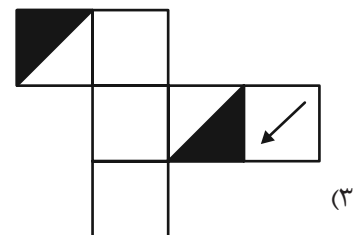
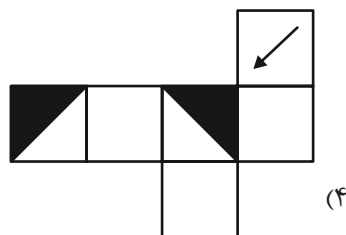
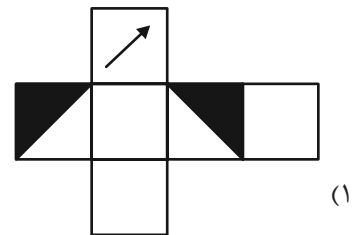
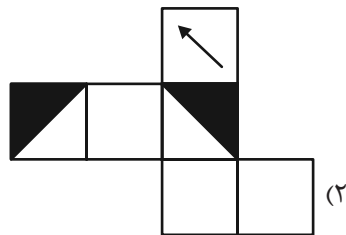
سیاه، شکل های بریده شده است.

۲۶۹- کدام حجم، حجم متفاوتی است؟

۲۷۰- از کدام شکل گسترده، مکعب متفاوتی ساخته می‌شود؟ پشت برگه‌ها کاملاً سفید است.

خودارزیابی توجه و تمرکز

آزمون ۳۰ شهریور ۱۴۰۳

دانش آموز عزیز!

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متمرکز بمانند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم بردارید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. من می‌توانم به یک کار و تکلیف توجه کنم، بدون اینکه حواسم پرت شود.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۲. من می‌توانم روی تکالیف تمرکز کنم حتی زمانی که صداهای اطراف به گوش می‌رسد.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۳. من می‌توانم روی یک پروژه برای مدت طولانی و بدون از دست دادن علاقه کار کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۴. من می‌توانم برای مدت طولانی توجه خود را بر روی تکالیف مدرسه حفظ کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۵. من می‌توانم روی دستورات معلم تمرکز کنم حتی اگر سر و صدایی در کلاس وجود داشته باشد.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۶. هنگام مطالعه یا درس خواندن می‌توانم صدای پس زمینه و محیط را نادیده بگیرم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۷. من می‌توانم به سرعت از یک کار به کار دیگر بدون از دست دادن تمرکز، توجهم را تغییر دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۸. من می‌توانم در طول مدرسه به راحتی از یک موضوع به موضوع دیگر بدون گیج شدن حرکت کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۹. من می‌توانم بدون مشکل، توجه و تمرکز خود را بین یک کار اصلی و یک کار دیگر تقسیم کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۸۰. من می‌توانم بر روی یک پروژه کار کنم و در عین حال مراقب ساعت باشم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۳۰ شهریور ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، محمدابراهیم توننده جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکر زاده، امیر زراندوز، حمید زرین کفش، سعید عزیز خانی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، فاطمه صفری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی، زبان قرآن	محمود بادبرین، مجید بیگلری، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده
فلسفه و منطق	جواد پاکدل، مجید پیرحسینلو، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، مهرشاد عباسی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، الهه فاضلی، علی معزی، علیرضا نصیری
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، زهرا محمدی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	محمد حمیدی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	ملیکا ذاکری، مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمد صدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(ممید زرین کفش)

شاخص بهای کالاها و خدمات به واحد اندازه گیری بستگی ندارد. این شاخص در سال پایه برابر ۱۰۰ در نظر گرفته می شود و واحد ندارد.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۷ تا ۵۹)

۲- گزینه «۳»

(مهمید بهیرایی)

با توجه به دنباله سمت راست نمودار جعبه ای می توان دریافت که داده دور افتاده داریم و خط فقر مناسب جامعه از نصف میانه به دست می آید.

$$12 = \frac{24}{2} = \text{خط فقر} \Rightarrow 24 = \text{میانه} \rightarrow \text{نمودار جعبه ای}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۳- گزینه «۴»

(امیررضا ذاکر زاده)

میزان درآمد در یک روز به تومان $2 \times 5000 = 10000$

$$10000 \times 30 = 300000$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۷ و ۵۸)

۴- گزینه «۱»

(مهمید بهیرایی)

$$BMI = \frac{\text{جرم بر حسب کیلوگرم}}{\text{مجدور قد بر حسب متر}^2} \Rightarrow 26 = \frac{x}{(1/8)^2}$$

$$\Rightarrow x = 26 \times 3 / 24 = 84 / 24$$

$$24 = \frac{y}{(1/8)^2} \Rightarrow y = 24 \times 3 / 24 = 77 / 76$$

$$\Rightarrow x - y = 84 / 24 - 77 / 76 = 6 / 48$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۱)

۵- گزینه «۲»

(امیر زرا اندوز)

$$100 \times \frac{\text{شاخص اولیه} - \text{شاخص جدید}}{\text{شاخص اولیه}} = \text{درصد تغییر شاخص}$$

$$\Rightarrow \frac{3-4}{4} \times 100 = -\frac{1}{4} \times 100 = -25$$

یعنی ۲۵ درصد کاهش داشته است.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

۶- گزینه «۳»

(سعید عزیزشانی)

با توجه به تناسب زیر داریم:

$$\frac{\text{هزینه در سال جدید}}{\text{شاخص در سال جدید}} = \frac{\text{هزینه در سال پایه}}{\text{شاخص پایه}}$$

$$\Rightarrow \frac{200}{100} = \frac{x}{180} \Rightarrow x = \frac{200 \times 180}{100} = 360 = \text{هزار تومان}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۸ و ۵۹)

۷- گزینه «۴»

(مهمید ابراهیم توزنده جانی)

با توجه به تورم ۸۰ درصد هزینه مسکن، پس شاخص آن در سال ۱۴۰۳ برابر ۱۸۰ است و شاخص در سال ۱۴۰۰ (سال پایه) برابر ۱۰۰ در نظر گرفته می شود، حال با توجه به تناسب زیر داریم:

$$\frac{x}{100} = \frac{9}{180} \Rightarrow x = \frac{100 \times 9}{180} = 5 = \text{میلیون تومان}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۸ و ۶۰)

۸- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

$$\bar{x} = \frac{32+30+18+20+25}{3+2+6+4+5} = \frac{125}{20} = 6.25$$

$$\text{میلیون تومان} \quad \frac{6.25}{2} = 3.125 = \text{خط فقر}$$

حال درآمد متوسط هر فرد در ماه را در هر خانواده به دست می آوریم.

$$\frac{32}{3} \approx 10.67 > \text{خط فقر}$$

$$\frac{30}{2} = 15 > \text{خط فقر}$$

$$\frac{18}{6} = 3 < \text{خط فقر} \quad (6 \text{ نفر زیر خط فقر قرار دارند})$$

$$\frac{20}{4} = 5 > \text{خط فقر}$$

$$\frac{25}{5} = 5 > \text{خط فقر}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۹- گزینه «۱»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

راه حل اول: چون $۱۰/۵$ میانگین دو عدد ۱۰ و ۱۱ است و درونیابی خطی است، بنابراین می توان با به دست آوردن میانگین دو عدد ۱۵۰ و ۱۹۰ جواب را به دست آورد:

$$\Rightarrow \frac{۱۹۰+۱۵۰}{۲} = ۱۷۰$$

راه حل دوم: معادله خط گذرنده از دو نقطه $(۱۰, ۱۵۰)$ و $(۱۱, ۱۹۰)$ را می نویسیم:

$$m = \frac{۱۹۰-۱۵۰}{۱۱-۱۰} = \frac{۴۰}{۱} = ۴۰$$

$$y - ۱۹۰ = ۴۰(x - ۱۱) \xrightarrow{x=۱۰/۵} y - ۱۹۰ = ۴۰(۱۰/۵ - ۱۱)$$

$$\Rightarrow y - ۱۹۰ = ۴۰ \times (-۰/۵) \Rightarrow y = ۱۹۰ - ۲۰ = ۱۷۰$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۶۶ و ۶۷)

۱۰- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۹۹)

ابتدا نقطه میانگین داده های جدول را می یابیم و سپس معادله خط گذرنده از نقطه میانگین و نقطه آخر را می نویسیم:

$$\bar{x} = \frac{۳+۶+۹+۱۲+۱۵}{۵} = ۹$$

$$\bar{y} = \frac{۲۰/۵+۲۴+۲۲+۲۷+۲۱/۵}{۵} = ۲۳$$

معادله خط گذرنده از نقاط $(۹, ۲۳)$ و $(۱۵, ۲۱/۵)$ را می نویسیم:

$$m = \frac{۲۳-۲۱/۵}{۹-۱۵} = -۰/۲۵ \text{ شیب خط}$$

$$y - ۲۱/۵ = -۰/۲۵(x - ۱۵) \xrightarrow{x=۱۶} y = ۲۱/۲۵$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه های ۶۸ و ۶۹)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۳»

(کنکور مهر تیر ۱۴۰۱)

با توجه به اطلاعات مسئله داریم:

$$\bar{x} = ۵ \Rightarrow \frac{۴+f_B+f_C+۷}{۴} = ۵$$

$$\Rightarrow f_B + f_C + ۱۱ = ۲۰ \Rightarrow f_B + f_C = ۹$$

با توجه به آن که f_B بالاتر از محور x قرار دارد، پس حداقل یک فروش را داشته است پس $f_C = ۸$ می تواند باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه ۱۰۳)

۱۲- گزینه «۱»

(کنکور مهر تیر ۱۴۰۱)

$۱۰۰ \times \frac{\text{مقدار متغیر}}{\text{مقدار بیشینه}} = \text{عدد روی شعاع نمودار}$

$$\Rightarrow ۹۰ = \frac{۱/۴۴}{B_{\max}} \times ۱۰۰ \Rightarrow B_{\max} = \frac{۱/۴۴ \times ۱۰۰}{۹۰} = ۱/۶$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۱۳ و ۱۱۴)

۱۳- گزینه «۴»

(ممیر زرین کفش)

اگر درصد یا فراوانی متغیرهایی که نمودارهای آن ها را رسم می کنیم نزدیک به هم باشند نمودارهای میله ای و دایره ای مناسب هستند البته در این حالت نمودار دایره ای بهتر است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۱۴- گزینه «۱»

(مهمر پیرایی)

تعداد داده ها برابر است با:

$$۴+۶+۵+۳=۱۸$$

چون تعداد داده ها زوج است، پس میانه برابر میانگین دو داده وسط یعنی داده های نهم و دهم است که هر دو برابر ۵ هستند. پس:

$$\text{میانه} = \frac{۵+۵}{۲} = ۵$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۱۵- گزینه «۴»

(مهمر مهمری)

$$\bar{x} = \frac{۲ \times ۸ + ۳ \times ۹ + ۱ \times ۱۰ + ۲ \times ۱۱ + ۳ \times ۱۲ + ۱ \times ۱۳}{۲+۳+۱+۲+۳+۱}$$

$$= \frac{۱۲۴}{۱۲} \approx ۱۰/۳$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۶- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

$$IQR = ۶ \Rightarrow Q_3 - Q_1 = ۶ \Rightarrow ۲m + ۲ - ۲k = ۶$$

$$\Rightarrow m - k = ۲$$

$$E = ۱۴ \Rightarrow k + ۲m - k = ۱۴ \Rightarrow ۲m = ۱۴ \Rightarrow m = ۷$$

$$\frac{m=۷}{m-k=۲} \rightarrow k = ۵$$

$$\Rightarrow m + k = ۷ + ۵ = ۱۲$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- گزینه «۴»

(کنکور مهرد تیر ۱۴۰۱)

در سه رقم رمز، هر سه زوج یا هر سه فرد هستند (دقت کنید که صفر هم می تواند اولین رقم سمت چپ رمز باشد).

$$\frac{5}{زوج} \times \frac{4}{زوج} \times \frac{3}{زوج} = 60$$

$$\frac{5}{فرد} \times \frac{4}{فرد} \times \frac{3}{فرد} = 60$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 60 + 60 = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۳ تا ۸)

۲۲- گزینه «۲»

(کنکور مهرد تیر ۱۴۰۱)

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را به دست می آوریم:

$$n(S) = 5 \times 4 = 20$$

$$n(A) = \binom{3}{1} \times \binom{2}{1} + \binom{2}{1} \times \binom{1}{1} = 3 \times 2 + 2 \times 1 = 8$$

دومی زوج اولی زوج دومی زوج اولی زوج

$$\Rightarrow P(A) = \frac{8}{20} = \frac{2}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۲۰)

۲۳- گزینه «۲»

(معمد زرین کفش)

پیشامد A آن است که عدد انتخابی مضرب ۲ باشد ولی مضرب ۳ نباشد:

$$A = \{2, 4, 8, 10, 14, 16, 20\} \Rightarrow n(A) = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۶)

۲۴- گزینه «۳»

(معمد بفریایی)

$$P(A) = 6P(A'), \quad P(A) + P(A') = 1$$

$$\Rightarrow 6P(A') + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') = \frac{1}{7}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{7} = \frac{6}{7}$$

$$\text{اختلاف مورد نظر} = \frac{6}{7} - \frac{1}{7} = \frac{5}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲۱ تا ۲۷)

۱۷- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در ابتدا تعداد متغیرها را n فرض می کنیم. پس:

$$\frac{360}{n} - \frac{360}{3n} = 60$$

$$\Rightarrow \frac{360}{n} - \frac{120}{n} = 60 \Rightarrow \frac{240}{n} = 60$$

$$\Rightarrow n = \frac{240}{60} = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۱۸- گزینه «۳»

(امیر زراندوز)

نمودار حبابی نوعی خاص از نمودارهای پراکنش نگاشت است که متغیر سوم در آن متناسب با مساحت دایره ها یا همان مجذور شعاع دایره هاست.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه ۱۱۲)

۱۹- گزینه «۴»

(معمد زرین کفش)

برای به دست آوردن نسبت خواسته شده داریم:

$$\frac{\text{متغیر سوم A}}{\text{متغیر سوم B}} = \left(\frac{r_A}{r_B} \right)^2 = \left(\frac{3}{1/5} \right)^2 = 2^2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۱۰ تا ۱۱۲)

۲۰- گزینه «۱»

(معمد بفریایی)

ابتدا نمره هر درس را با توجه به عدد روی محور نمودار به دست می آوریم:

$$\frac{\text{نمره ریاضی}}{20} = \frac{60}{100} \Rightarrow \text{نمره ریاضی} = 12$$

$$\frac{\text{نمره فلسفه}}{20} = \frac{90}{100} \Rightarrow \text{نمره فلسفه} = 18$$

$$\frac{\text{نمره ادبیات}}{20} = \frac{80}{100} \Rightarrow \text{نمره ادبیات} = 16$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{3 \times 12 + 3 \times 16 + 2 \times 18}{8} = 15$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده ها، صفحه های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

موارد «الف و ب» اشتباه هستند.

این سبک زبانی جدید و متفاوت با دوره‌های پیشین دارد.

با ازبین‌رفتن سلطه حکومت بغداد کلمات عربی کاهش یافتند و از طرفی حملات تیموریان و ازبک‌ها باعث شد کلمات ترکی افزایش یابند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۳۲- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

«جامع عباسی» نوشته شیخ بهایی است. / «عالم‌آرای عباسی» در زمینه تاریخی است. / «رشحات عین الحیات» در زمینه عرفان نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۳۳- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

تلمیح غریب و نارایجی در این بیت به کار رفته است، حال آنکه تلمیحات رایج که در مضمون‌سازی مؤثر هستند در سبک هندی کاربرد فراوان دارند. بیت از خاقانی است و زبان آن نیز کهن‌تر از زبان سبک هندی است.

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۲»: تشبیه ملموس در این بیت و بیان مضمون و ارائه خیال به شیوه‌ای خاص که شامل فکری جزئی، اما بیان آن به صورت اعجاب‌انگیز است باعث می‌شود در گروه ابیات سبک هندی قرار بگیرد.

گزینه «۳»: اسلوب معادله دارد که از آرایه‌های رایج سبک هندی است. همچنین تشبیه ملموس است.

گزینه «۴»: اصطلاح «سکته‌خوانی» و «مردن» معانی دال بر حاکمیت مختصات سبک هندی بر این بیت است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۳۴- گزینه «۱»

(یاسین مهریان)

کنایه: بیت «د»: «بار گشتن بر دوش کسی» کنایه از سربار کسی شدن

تشبیه: بیت «ب»: تشبیه مضمّر و پنهان «خنده یار» به «شکر» در مصراع دوم مشهود است.

موازنه: بیت «الف»: کلمات روبه‌روی دو مصراع، با یکدیگر سجع متوازی و متوازن دارند. (توجه داشته باشید که در خوانش، با «سَر» و «خوَر» مواجه هستیم و «و» در مصراع دوم، مصوّت «ر» می‌باشد، همچنان که «ب» در مصراع اول، مصوّت «ر» است.)

جناس: بیت «ج»: «بینا» و «سینا»

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بریع)

۳۵- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

ترصیع به‌کار نرفته است؛ زیرا کلمات «عشق و شور» و «شوریده و دیوانه» سجع متوازن دارند و آرایه موازنه پدید آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجاز: صد (مجاز از مقدار بسیار و فراوان) و سر موی (مجاز از اندک) - جناس: هر و سر

گزینه «۲»: استعاره (تشخیص): روی بر خاک نهادن یاد - کنایه: بر باد دادن (نابودی) و روی بر خاک نهادن (فروتنی و سجده کردن)

گزینه «۴»: تشبیه: چو گیسو - واژه‌آرایی: گیسو در مصراع اول و دوم

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بریع)

۲۵- گزینه «۱»

(مفهم بهیرایی)

$$n(S) = \binom{8}{3} = \frac{8!}{5! \times 3!} = \frac{8 \times 7 \times 6}{3 \times 2} = 56$$

$$n(A) = \binom{4}{2} \binom{4}{1} + \binom{4}{3} = 6 \times 4 + 4 = 28$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{28}{56} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۲۷)

۲۶- گزینه «۲»

(مفید زرین‌کشف)

سنجش یا اندازه‌گیری، اولین قدم برای یافتن داده‌ها و بررسی متغیر مورد نظر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

۲۷- گزینه «۱»

(مفهم بهیرایی)

اگر داده دور افتاده داشته باشیم میانه و دامنه میان چارکی شاخص‌های مرکزی و پراکندگی مناسب برای توصیف داده‌هاست.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۴)

۲۸- گزینه «۲»

(مفهم بهیرایی)

$$\bar{x} = \frac{5 + b + 2 + 6 + 10}{5} = \frac{23 + b}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{23 + b}{5} = 2b + 1 \Rightarrow 23 + b = 10b + 5 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(5-5)^2 + (2-5)^2 + (2-5)^2 + (6-5)^2 + (10-5)^2}{5}$$

$$= \frac{0 + 9 + 9 + 1 + 25}{5} = \frac{44}{5} = 8.8$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{8.8} \Rightarrow a = 5 + \sqrt{8.8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۲۹- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

برای توصیف داده‌های کیفی (اسمی یا ترتیبی) گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۳۰- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

اگر براساس رقم اول تلفن خانه‌ها انتخاب نمونه انجام شود، چون تلفن‌های هر محله با یک شماره مشترک شروع می‌شوند، همه نمونه از یک قسمت انتخاب می‌شوند و خانوارهای ساکن در محله دیگر که شماره تلفن‌شان با رقم دیگری شروع می‌شود، شانس حضور در نمونه را ندارند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(سعید یعفری)

سادگی و روانی کلام و کمی آرایه‌های ادبی در این بیت و نیز استفاده از شکل تاریخی فعل (زندندی همی = همی‌زندندی) از ویژگی‌های سبک خراسانی است.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ورود لغات ترکی به زبان فارسی: سن / فراوانی ترکیبات نو: توسن‌خوی، سوسن‌بوی

گزینه «۲»: ردیف فعلی و اسمی دشوار در شعر: دریغا روزگار من

گزینه «۳»: رواج حس دینی و فراوانی پند و اندرز (انوری در این بیت به گوشه‌گیری و به فکر پس از مرگ بودن توصیه می‌کند).

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۴۲- گزینه «۳»

(حسن اصحابی)

به‌کارگیری سجع، ویژگی اصلی نثر موزون است که در این عبارت از کشف‌الاسرار دیده می‌شود. دقت کنید که آوردن عبارت عربی اگرچه در کتاب درسی ذیل ویژگی‌های نثر فنی آمده است، اما این‌طور نیست که در سبک‌های دیگر هیچ عبارت عربی وجود نداشته باشد، بلکه در نثر فنی این ویژگی غالب‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آوردن اشعار گوناگون از عربی و پارسی ویژگی نثر فنی است.

گزینه «۲»: بیان مضامین آمیخته با امثال عربی از ویژگی‌های نثر فنی می‌باشد.

گزینه «۴»: زبان دشوارتر و استفاده بیشتر از واژگان عربی از ویژگی‌های نثر فنی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۴۳- گزینه «۲»

(سیر علیرضا احمري)

این بیت دارای جناس ناهمسان حرکتی (بستان: باغ و بستان: بگیر) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شانه: ۱- وسیله‌ای برای شانه کردن مو ۲- کتف و دوش

گزینه «۳»: سیم: ۱- نقره ۲- استعاره از بینی

گزینه «۴»: خویش‌های قافیه: ۱- فامیل و آشنا ۲- خود

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۴۴- گزینه «۲»

(رضا رنپیری)

«حریص» و «حِرص» با هم اشتقاق می‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «جان» و «جهان» اشتقاق نمی‌سازند.

گزینه «۳»: «آستین» و «آستان» اشتقاق نمی‌سازند.

گزینه «۴»: دو واژه «علم» و «عالم» از یک ریشه نیستند و معنای متفاوتی دارند، بنابراین اشتقاق نمی‌سازند.

۳۶- گزینه «۴»

(رضا رنپیری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در کام صدف تلخ شدن: کنایه از بی‌رونق و بی‌ارزش شدن است.

گزینه «۲»: پشت پا بر چیزی زدن: کنایه از بی‌توجهی کردن

گزینه «۳»: خون خوردن: کنایه از تحمل رنج بسیار - سختی زیاد کشیدن / دم درکشیدن: کنایه از سکوت کردن

تکته: اگر جمله، «قصد خون کسی را کردن» بود، «خون» در اینجا مجاز از کشتن می‌شد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۷- گزینه «۳»

(حسن اصحابی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجاز: «دل» مجاز از کل وجود، تشخیص: دل مستم

گزینه «۲»: جناس: «سرو» در مصراع اول معنای خودش (نوعی درخت) را می‌دهد و در مصراع دوم در معنای استعاره معشوق به‌کار رفته است، «گل» و «دل» نیز جناس ناقص را ایجاد کرده‌اند، واج‌آرایی: صامت (س) و مصوت (ل) تکرار شده‌اند.

گزینه «۳»: تشبیه: شمع‌وش، فاقد استعاره است.

گزینه «۴»: موازنه: کلمات روبه‌روی دو مصراع هم‌وزن هستند، کنایه: «چشم داشتن به راه» کنایه از منتظر بودن

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و بدیع)

۳۸- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

وزن همه ابیات «مفععلن مفاععلن مفاععلن» است، ولی در بیت گزینه «۳»، وزن بیت «مفععلن فاععلن مفععلن فاععلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

بیت گزینه «۲» در وزن «مفععلن مفععلن مفععلن» سروده شده است که وزن همسان (تک‌پایه‌ای) است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «۱» مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن مفعولن مستفعلن فاعولن)

گزینه «۳»: مفعولن مفاععلن مفععلن مفاععلن

گزینه «۴»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

مفهوم ابیات صورت سؤال: شاعر ابتدا از عیب‌جویان که حکایت او را نزد معشوق فاش کرده‌اند، شکایت می‌کند، اما در بیت بعد می‌گوید از آنجا که درد مرا نزد درمان (معشوق) بازگو کرده‌اند، در اصل کار آن‌ها به نفع من بوده است. در بیت گزینه «۳» نیز حافظ این نکته را گوشزد می‌کند که نباید از طعن حسودان دلخور شد؛ چرا که شاید خیر شخص مورد حسادت در همین باشد که این افراد او را طعن کنند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۶)

(سید علیرضا امیری)

۴۸- گزینه «۲»

تشریح ابیات:

بیت (الف) دهدید و دهید: قافیه / فاقد ردیف

بیت (ب) کوتاه‌پا و پیدا: قافیه / بود و بود: ردیف

بیت (ج) فکر و ذکر: قافیه / کن و کن: ردیف

بیت (د) پوشیده و دیده: قافیه اول / شد (فعل اسنادی) و شد (به معنای رفت):

قافیه دوم / فاقد ردیف

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

(حسن اصفهانی)

۴۹- گزینه «۱»

ابیات سایر گزینه‌ها همگی به درمان‌ناپذیری درد عشق اشاره دارند، اما بیت گزینه «۱» دار و ندار عاشق را جز غم نمی‌داند و اشاره‌ای به درمان‌ناپذیری درد عشق ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۹۸)

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

۵۰- گزینه «۱»

مفهوم بیت صورت سؤال: اگر معشوق شمشیرش را برای کشتن عاشقانش بیرون بکشد، اولین کسی که ادعای محبت معشوق را می‌کند من هستم؛ یعنی شاعر جان خود را با اشتیاق فدای راه عشق می‌کند.

در بیت گزینه «۱» هم شاعر بلایای راه عشق (زلزله طور) را به جان می‌خرد و در راه عاشقی پا پس نمی‌کشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کسی که ادعای عاشقی بکند و از طرفی، از معشوق گله کند، عاشق واقعی نیست و سزاوار دوری از معشوق است.

گزینه «۳»: شاعر پایداری خود در محبت معشوق را اعلام می‌کند و هجران و دوری را از ویژگی‌های عشق نمی‌داند.

گزینه «۴»: شاعر تصویری جبرگرایانه از ملامت‌شدن می‌دهد و می‌گوید اینکه ملامت‌گران مرا ملامت می‌کنند، به اختیار من نیست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۱)

علوم و فنون ادبی (۳)

(هومن نمازی)

۵۱- گزینه «۳»

مشتاق اصفهانی به‌همراه چند تن دیگر از ادیبان در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

تکته: در تشخیص اشتقاق باید به دنبال واژگانی بگردید که از یک ریشه ساخته شده‌اند. هنگام تشخیص ریشه یک کلمه باید به عواملی چون: «حروف اصلی و شباهت معنایی» بپردازید. دقت کنید که صرفاً وجود شباهت ظاهری به معنای هم‌ریشه بودن نیست. مثلاً دو کلمه «عمل و علم» یا «حاکم و حکیم» هم‌ریشه نیستند و نمی‌توانند اشتقاق بسازند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۴۵- گزینه «۳»

(مقتبی فرهادی)

همسان: برآید: ۱- بالا آید، ظاهر شود ۲- پدید آید، انجام شود / ناهمسان: بار و بام

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: همسان: --- / ناهمسان: تا و تو - تو و چو

گزینه «۲»: همسان: --- / ناهمسان: بر و سر

گزینه «۴»: همسان: مردم ۱- در مصراع اول، مردمک چشم ۲- در ابتدای مصراع دوم، انسان / ناهمسان: ---

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۴۶- گزینه «۱»

(یاسین مهریان)

تشبیه: «آفت آب بقا»، به «زنجیر پا» مانند شده‌است. / تلمیح: اشاره به ماجرای حضرت خضر و آب بقا / جناس: «تا» و «پا»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فاقد تشبیه / تلمیح: اشاره به ماجرای حضرت یوسف / جناس: «ما» و «را»

گزینه «۳»: تشبیه: «صیدگاه عشق» / تلمیح: اشاره به ماجرای حضرت آدم و رانده‌شدن وی از بهشت / فاقد جناس

گزینه «۴»: تشبیه: چون حلاج ... / تلمیح: اشاره به ماجرای منصور حلاج و به دار آویخته‌شدن او / فاقد جناس

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۴۷- گزینه «۳»

(سید علیرضا امیری)

واژگان قافیه «بیعت» و «بیعت» هستند.

گزینه «۴»: «آلت» اولی به معنای «ابزار» و دیگری واژه عربی «آل و خاندان» است. حال حرف روی در این بیت «ت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۵۲- گزینه ۲»

(هومن نمازی)

هاتف اصفهانی از معروفترین شاعران عهد بازگشت است. (البته این جمله درمورد هاتف در کتاب درسی بیان شده است، اما صبا و نشاط هم از شاعران معروف دوره بازگشت هستند و بنابراین بخش اول تمام گزینهها درست است). فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته بهویژه مسعود سعد و سعدی بود و آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا کرد. دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه نقش مؤثری داشت و جمالزاده و هدایت در این نوع نثر پیرو او هستند.

«شمسالدین و قمر» و «داستان باستان» نوشته میرزا حسن خان بدیع هستند. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحههای ۱۳، ۱۷، ۱۹ و ۲۱)

۵۳- گزینه ۳»

(هومن نمازی)

نمایشنامه ایدهآل یا سه تابلوی مریم منظوم است. ادیبالمالک لقب خود را از مظفرالدینشاه گرفت، نه ملکالشعرا. (علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحههای ۱۳ و ۱۶ تا ۱۸)

۵۴- گزینه ۲»

(رضا رنجهری)

ث) بازار شکستن: کنایه از بیرونق کردن
پ) مصراع دوم را شهریار از غزل حافظ تضمین کرده است.
الف) در این بیت تشبیه ملفوف به کار رفته است. / شبههها: «روی دوست - دل دشمنان» و شبههها: «چراغ مرده - شمع آفتاب» / تشبیه از طریق لف و نشر مشوش شکل گرفته است.

تشریح سایر گزینهها:

گزینه ۱: «ا» در بیت «الف»، «چراغ مرده» کنایه از چراغ خاموش است. / در بیت «ب» تضمین وجود ندارد! دقت کنید، صرفاً وجود واژگان عربی خالق آرایه تضمین نیست. در بیت «ت» تشبیه وجود دارد و شاعر معشوق خود و راه رفتن او را به طاووس و حتی برتر از آن تشبیه کرده است. (تشبیه تفضیلی)

گزینه ۳: «الف»، «چراغ مرده» کنایه از چراغ خاموش است. / بیت «ب» تشبیه ندارد.

گزینه ۴: «ب» در بیت «ب» تضمین مشاهده نمی شود. (علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریع)

۵۵- گزینه ۴»

(مفسن اصفهری)

ج) تضمین: شاعر (صائب) مصراع دوم را از عرفی شیرازی تضمین کرده است.

الف) استعاره مصرحه: کتاب استعاره مصرحه از «دل» است.

ب) جناس: واژههای «دور و دیر» جناس ناقص اختلافی دارند.

د) تلمیح: به آیه «فَأَيْنَمَا تُولُوا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ» اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۵۶- گزینه ۴»

(یاسین مهریان)

فاقد جناس / تشخیص: اینکه شبهم به گل پشت کند، تشخیص است.

تشریح سایر گزینهها:

گزینه ۱: «ن» مجاز از روزی و خوراک / کنایه: «گلوگیرشدن»

گزینه ۲: «س» بیرون آوردن سوزن، استعاره مکنیه است. / تلمیح: اشاره به ماجرای حضرت عیسی و سوزن به همراه داشتن او در عروج

گزینه ۳: تشبیه پنهان «روی» به «آفتاب» مشهود است. / مجاز: «آفتاب» مجاز از «خورشید»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۵۷- گزینه ۴»

(مجتبی فراهی)

«ب»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

«د»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعّلعن

تشریح سایر ابیات:

«الف»: فاعلاتن فاعلاتن فعّلعن (همسان - تکپایه‌ای)

«ج»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعّلعن (همسان - دولختی)

«ه»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعّلعن (همسان - تکپایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۵۸- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

وزن واژه درست بیت گزینه ۴ برابر است با: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گو	یند	د	ب	دا	ر	دس	ت	شز	دا	من
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۵۹- گزینه ۳»

(هومن نمازی)

گزینه ۳: وزن ناهمسان «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

تشریح سایر گزینهها:

گزینه ۱: وزن همسان «فاعلاتن فاعلاتن فاعّلعن» است.

گزینه ۲: وزن همسان «مفاعیلن مفاعیلن فعّلعن» است

گزینه ۴: وزن همسان تکپایه‌ای «مستفعّلن فعّلعن مستفعّلن فعّلعن» است. (علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۶۰- گزینه ۱»

(یاسین مهریان)

مفهوم مشترک ابیات گزینههای «۲»، «۳» و «۴»: نکوهش آزدن مردم و توصیه به دلجویی از آنها

مفهوم بیت گزینه ۱: توصیه به آزردنشدن از بدیهای روزگار و توصیه به خوشحال نشدن از راحتیهای آن

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) باید توجه داشته باشیم که منورالفکران غرب‌گرا نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند در حالی که نخستین بیدارگران اسلامی به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند و خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند.

ج) با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی، جریان اجتماعی دیگری به موازات نخستین بیدارگران اسلامی شکل گرفت. نسل اول این جریان به منورالفکران و نسل دوم آن به روشنفکران شهرت یافتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۰)

۶۲- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد: ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) با فروپاشی بلوک شرق جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد و غرب‌گرایان این جوامع، دیگر بار به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی روی آوردند.

اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام ستیزی آنان نبود بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

کشورهای اسلامی در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند: پیامد در هم ریختن نظم پیشین

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

۶۳- گزینه «۳»

(کنگور سراسری ۱۴۰۰)

امام‌خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۸)

۶۴- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

فعالیت اجتماعی سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۸)

۶۵- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تفاوت (انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند اما انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌های جامعه را در بر گرفت). - تفاوت (انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب مورد حمایت بلوک شرق بودند ولی انقلاب اسلامی ایران به هیچ یک از دو بلوک وابستگی نداشت)

گزینه «۲»: شباهت - تفاوت

گزینه «۳»: تفاوت - شباهت

گزینه «۴»: تفاوت (انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند؛ و به همین سبب استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها در چهره استعمار نو بازمی‌گشت). - تفاوت (این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت).

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۲۱)

۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب (پهلوی) را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت اما چون به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد.

انقلاب اسلامی ایران با الگو گرفتن از فقه اجتماعی و سیاسی شیعی، از منظر دینی و فرهنگی به شناخت بحران‌ها و چالش‌های جهان اسلام پرداخت.

انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م روسیه، گرچه به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت ولی به دلیل سکولار بودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

۶۷- گزینه «۱»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- انقلاب اسلامی ایران، الگوی نوینی در برابر امت اسلامی قرار داد و افق جدیدی را به روی جهان اسلام گشود. اهمیت این انقلاب فقط به این دلیل نبود که مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود، بلکه در راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد.

- امروز مهم‌ترین نیاز جهان اسلام، اتحاد و انسجام اسلامی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۲۹)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۳»

(فاطمه صغری)

تشریح عبارات نادرست:

- مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی جوامع شرقی و میراث فرهنگی آنها را مطالعه می‌کنند. در واقع به جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

- جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۷۲- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارات:

(الف) نظریه‌پردازان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

(ب) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

(ج) هویت فرهنگی هر جامعه بر مدارعقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

(د) جهان اسلام، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند و به این ترتیب، اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۸)

۷۳- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح گزینه نادرست:

بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۷۴- گزینه «۱»

(آزیتا پیرقی)

قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به‌دست می‌آید دارای مقبولیت است و قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود. انسان به‌دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد کنشگری قدرتمند است.

قدرت انسان محدود است به‌گونه‌ای که نمی‌تواند همه نیازهای خود را به تنهایی برآورده سازد و برای تأمین برخی نیازهای اولیه زندگی خود به کمک دیگران احتیاج دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۹)

۶۸- گزینه «۱»

(کنگور سراسری ۹۹)

انقلاب اسلامی با آن که در ایران رخ داد و از ذخایر معرفتی شیعی استفاده کرد، ولی آرمان‌ها، ارزش‌ها و رسالت خود را به حل چالش‌های جامعه ایران یا شیعیان جهان محدود نکرد. انقلاب براساس آموزه‌های اسلامی، از عزت و اقتدار جهان اسلام پاسداری می‌کرد، دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست، فطرت الهی همه انسان‌ها را مخاطب پیام خود قرار می‌داد و حل مشکلات معرفتی و معنوی بشر را در محدوده رسالت خود می‌دید.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۳۱)

۶۹- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کردند؛ نظریه پایان تاریخ فوکویاما همین معنا را القا می‌کرد. اما موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی‌اش باطل بودن این نظریه را نشان داد. با قبول حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام نظریه جنگ تمدن‌ها از سوی برخی نظریه‌پردازان غربی مطرح شد. این نظریه شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت ولی از یک سو دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن اسلامی قرار می‌داد و جایگاه مهم و منحصر به فرد انقلاب اسلامی را نادیده می‌گرفت و از سوی دیگر با طرح جنگ تمدن‌ها رویکرد خصمانه جهان غرب را نسبت به جنبش‌های اسلامی توجیه می‌نمود و از این طریق هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت متوجه جهان اسلام می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

۷۰- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه.ش. است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است. دولت‌های غربی تلاش کردند تا این انقلاب‌ها را بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای عربی معرفی کنند و از همین رو آن را بهار عربی نامیدند.

- انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعی، مسئله اسرائیل را مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد. بازگشت به اسلام اولاً مشروعیت قرارداد کمپ دیوید را در باور مسلمانان مخدوش کرد؛ ثانیاً مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی و با تکیه بر ایمان به خداوند و قدرت الهی آغاز کرد.

- قرن بیستم را قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش می‌دانند و انقلاب اسلامی آخرین انقلاب قرن بیستم است.

- منظور از واجبات نظامیه اموری است که برای بقای زندگی اجتماعی لازم است؛ مانند حفظ امنیت یا مقابله با دشمنان خارجی.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۲۰، ۱۲۹ و ۱۳۰)

۷۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

نظام فرهنگی و نظام سیاسی بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند؛ اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد (تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی). از طرف دیگر، نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود، زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد (تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی).

هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، «سیاست» پدید می‌آید. زیرا سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است.

ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۲)

۷۶- گزینه «۱»

(مشابه کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول اردیبهشت‌ماه)

تقسیم‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها

شبه حکومت تعداد حاکمان	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	موناشرشی	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارشی
اکثریت	پولیتی (جمهوری)	دموکراسی

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۲)

۷۷- گزینه «۲»

(سیرآرش مرتضائی‌فر)

گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد. هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی موثر باشد در بسط هویت جهان اجتماعی تأثیرگذار است. راه گسترش هر فرهنگ شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن، و عمل کردن به آن است. شناختن و عمل کردن صرفاً از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید. اعضای جهان اجتماعی حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد. کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز به‌منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد. از این رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است. هدف اسلام تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن است. لازمه تحقق این هدف داشتن جمعیت مناسب است. بنابراین اگر اولاً فرهنگ و معنایی که بسط می‌یابد فرهنگ حق باشد نه فرهنگ باطل؛ ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند افزایش جمعیت ضروری است. نبود شرط دوم جامعه فاسق (جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آنها پایبند نیستند) می‌سازد.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۷ و ۱۲۸)

۷۸- گزینه «۲»

(معمدعوری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(الف) فرزندآوری نیاز فطری انسان و تأمین جمعیت از کارکردهای مهم نهاد خانواده است.

(ج) در مواقعی که جهان اجتماعی با کاهش یا رشد جمعیت مواجه می‌شود، نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را برعهده دارد، برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم تدابیر و راه‌حلهایی را به اجرا در می‌آورد که «سیاست‌های جمعیتی» نامیده می‌شود.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۹ و ۱۳۰)

۷۹- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- امروزه جوامع غربی به علت‌هایی مانند بالارفتن سن ازدواج، افزایش بی‌ثباتی، فروپاشی خانواده‌ها و طلاق، رفاه‌زدگی، عافیت‌طلبی و مصرف‌گرایی و به دنبال آن، هزینه پنداشتن فرزندان و... با مسئله کاهش جمعیت و عوارضی چون پیری و سالمندی جمعیت مواجه‌اند.

- سیاست‌های جمعیتی می‌تواند در راستای رشد یا کاهش جمعیت باشد.

- کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

۸۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

هجوم اقتصادی به ایران تاریخی طولانی دارد و در ادوار مختلف از سوی استعمارگران غربی به صورت‌های مختلفی دنبال شده است. این کار در زمان قاجار با تلاش برای اخذ امتیازات مختلف مانند امتیاز رویتر و رژی و ... و در دوره پهلوی از طریق تاراج نفت، فروش جنگ افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ و تخریب بنیان‌های تولید ملی به ویژه روح خودباوری ملت ایران انجام شد.

اقتصاد سرمایه‌داری: استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی؛ شیوه سرمایه‌داری یعنی جست‌وجوی سود از طریق بازار

کشورهای غربی پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

اقتصادی که مانند چشمه‌ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است ولی صرفاً برای خود تولید نمی‌کند؛ بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می‌کند که به آن درون‌زایی در عین برون‌گرایی می‌گویند.

(پایامه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۱»

(ممدیر رضا توکلی)

- گزاره اول یعنی انسجام رفتارها، ناشی از داشتن هدف است؛ هدف باعث حفظ منابع انرژی می‌شود.

- گزاره دوم یعنی بیراهه‌نرفتن نیز ناشی از انتخاب هدف معین است.

- گزاره سوم باعث می‌شود فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی همچون خستگی قرار نگیرد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۶۹)

۸۲- گزینه «۳»

(ممدیر رضا توکلی)

به‌طور کلی، چیزی که باعث شده سارا به سمت کار در مطب‌های زیبایی کشیده شود، درآمد بیشتر بوده که یک انگیزه بیرونی است؛ تنها گزینه «۳» به‌طور مستقیم اشاره به انگیزه بیرونی دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۳)

۸۳- گزینه «۳»

(ممدیر رضا توکلی)

در این حالت انسانی توانمند، یاد می‌گیرد که ناتوان است و کنترلی بر محیط خود ندارد.

نکته: بسیاری از ناتوانی‌های ما به‌دلیل یادگیری است نه اینکه واقعاً نمی‌توانیم؛ اما در برخی مواقع ممکن است فرد واقعاً ناتوان باشد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۶ و ۱۷۹)

۸۴- گزینه «۴»

(ممدیر حبیبی)

بررسی عبارت‌های صورت سؤال:

الف) دو شناخت متضاد در حالی ناهماهنگی شناختی را شکل می‌دهند که هم‌زمان نیز باشند. در حالی که شناخت‌های فیلسوف مربوط به دو سال متمایز است.

ب) فرد برای اینکه دچار ناهماهنگی شناختی نشود، به رفتارها و توجیهاتی روی می‌آورد تا بین رفتار و شناخت او هماهنگی حاصل شود؛ زیرا ناهماهنگی، ناخوشایند و تنش‌زاست.

ج) هر گاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب (تعارض گرایش-گرایش)، یکی را برگزیند، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود.

د) طبق اصل هماهنگی شناختی، مردم برای اینکه دچار ناهماهنگی شناختی نشوند، چیزی را بیشتر تأیید می‌کنند که برای آن هزینه بیشتری پرداخته باشند. این هزینه می‌تواند پول، زمان و یا انرژی باشد.

ه) نگرش کسی که از محیط و محل زندگی خود فاصله می‌گیرد، احتمال بیشتری برای تغییر دارد.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۹ و ۱۷۲)

۸۵- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

- موارد اول و سوم: هدف، هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است.

- مورد دوم: در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد، زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت می‌کند.

- مورد چهارم: استعداد، از عواملی نیست که در اختیار فرد باشد و فرد هرگز نمی‌تواند استعداد خود را افزایش بدهد. ← اسناد درونی غیرقابل کنترل (روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸، ۱۶۹ و ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۸۶- گزینه «۱»

(ممدیر بهادی)

با شروع اضطراب مرگ در احمد رضا، سردردهای او نیز شروع شده است. پس علت عامل روانی و پیامد بیماری جسمانی است. همچنین خشم احمد رضا علامت هیجانی و نداشتن تمرکز او علامت شناختی است. (روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۱ و ۱۹۷)

۸۷- گزینه «۱»

(ممدیر عفتی)

الف) تفریح و سرگرمی هر چند یک روش مقابله‌ای سازگارانه بلندمدت محسوب می‌شود، اما در این‌جا کیانا آن را جایگزین درس خواندن کرده و یک روش ناسازگارانه (منفعل و مضر) محسوب می‌شود. ب) تغذیه مناسب از روش‌های سازگارانه بلندمدت است. (روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ و ۲۰۳)

۸۸- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

- سخت بودن سؤالات ← اسناد بیرونی پایدار

- داشتن استعداد ← اسناد درونی پایدار

منظور از عوامل پایدار، عواملی‌اند که فرد نمی‌تواند تغییری در آن‌ها ایجاد کند و موانع رسیدن به هدف را برطرف کند. (مثل سختی سؤال یا داشتن استعداد)

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ و ۱۷۶)

۸۹- گزینه «۴»

(ممدیر رضا توکلی)

عبارت اول: بیماری که روش‌های درمانی دیگر روی او اثر ندارد، نزدیک به انتهای چپ پیوستار سلامت یعنی قسمت قرمز و ناتوانی کامل و عمده ناشی از بیماری قرار دارد.

عبارت دوم: نوع ارزیابی در فشار روانی است که مثبت یا منفی بودن آن را تعیین می‌کند.

عبارت سوم: رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات زیاد و چربی کم باشد، نه اینکه چربی را حذف کند.

عبارت چهارم: فرد در هر نقطه‌ای از پیوستار قرار داشته باشد، نه تنها باید بتواند جایگاه خود را حفظ کند، بلکه باید تلاش کند به نقطه بالاتر، که به سلامت کامل نزدیک‌تر است، برسد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۳ و ۱۹۸)

۹۰- گزینه «۴»

(ممدیر حبیبی)

تفرق کردن مربوط به حیطه جسمانی است نه رفتاری.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

عربی زبان قرآن (۲)

۹۱- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

«أ»: آیا (رد گزینه «۳») / «لَمْ يَنْظُرُوا»: نگاه نکردند (رد گزینه «۲») / «إِلَى السَّمَاءِ»: به آسمان (در گزینه‌های «۲» و «۳» به صورت مفعول ترجمه شده که نادرست است) / «بَنَيْنَاهَا»: آن را ساختیم، آن را ساخته‌ایم (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۱»

(محمود باربرین - یاسوج)

«لَمْ أَسْمَحَ»: اجازه ندادم، اجازه نداده‌ام (رد گزینه «۴») / «لَاخِي الصَّغِيرَ»: به برادر کوچکم (رد گزینه «۳») / «أَنْ يَذْهَبَ»: که برود / «مَعَ أَصْدِقَائِهِ»: به همراه دوستانش (رد گزینه «۴») / «إِلَى الشَّاطِئِ»: به ساحل / «لَأَنْ»: زیرا / «كُنْتُ أَخَافُ»: می‌ترسیدم (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «أَنْ يَغْرُقَ فِي الْبَحْرِ»: که در دریا غرق شود

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۸)

«مُؤَلَّفَهُ»: مؤلفش، نویسنده آن / «لَمْ يَكُنْ»: ماضی ساده یا نقلی منفی نبود، نبوده است (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «تَحْرِيكَ يَدِهِ»: حرکت دادن دستش (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «وَلَكِنْ»: ولی / «يَرْسُمُ»: (در این جا) نقاشی می‌کرد (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «يُنْشِدُ»: شعر می‌سرود (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «يُؤَلِّفُ»: تألیف می‌کرد (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

در ترجمه گزینه «۱»، «هم» اضافی است.

توضیح نکته مهم درسی:

با توجه به وجود فعل «كَانَ» در ابتدای جمله، سه فعل «يَرْسُمُ»، «يُنْشِدُ» و «يُؤَلِّفُ»، تحت تأثیر آن، به صورت ماضی استمراری ترجمه شده‌اند.

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

ترجمه صحیح گزینه «۲»: معلولانی وجود دارند که در حالی که با مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند کارهای عجیبی انجام می‌دهند!

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۲»

(امسان کلاته عربی)

«بِجَارِگَانِ»: المساکین (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «غَذَا مِی‌دَادَ»: کان یطعم (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «تَاتَوَانَانِ»: الضَّعْفَاءُ / «سَخْتِی‌های روزگار»: صعوبات الدَّهْرِ / «بَارِی می‌کرد»: کَانَ ... یُعِیْنُ (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

ترجمه حدیث: روزگار دو روز است؛ یک روز به سود تو و یک روز به زیان تو. منظور حدیث این است که در روزگار خوشی، نباید سرمست و مغرور شویم و در روزگار سختی نیز باید شکیب‌باشیم. اما توجه داشته باشید که مفهوم شعر در گزینه «۳» این است که دنیا ناپایدار است و هیچ انسانی در آن ماندگار نیست، پس باید خوش باشیم.

(مفعول)

۹۷- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

شکل درست واژه، به صورت «مُحَاضِرَاتُ» است به معنی «سخنرانی‌ها». یکی از نکاتی که همواره در سؤالات ضبط حرکات باید به آن دقت داشت، وزن مصدر باب مفاعلة است که با علامت فتحه بر روی عین الفعل (مُفَاعَلَةٌ) صحیح است.

(ضبط حرکات)

۹۸- گزینه «۴»

(مسین شجاع‌الدینی - بم)

صورت سؤال، حرف «لام» را می‌خواهد که معنای «باید» بدهد، پس منظور «لام امر» است؛ در گزینه «۴»، «لَنْتَبَهَ» به معنی «باید آگاه شویم» آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حرف «ل» در فعل «لِیُصْلِحَ»: تا اینکه اصلاح کند» به معنای «تا اینکه، برای اینکه» است.

گزینه «۲»: حرف «ل» در فعل «لِیُخْرِجَنَّ»: تا اینکه خارج شوند» به معنای «تا اینکه، برای اینکه» است.

گزینه «۳»: حرف «ل» در فعل «لَنْتَعَلَّمَ»: برای اینکه یاد بگیریم» به معنای «تا اینکه، برای اینکه» است.

(قواعد فعل)

۹۹- گزینه «۲»

(آیرین مصطفی‌زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الْجَوْ» به عنوان اسم «كَانَ» باید مرفوع (الْجَوْ) باشد.

گزینه «۳»: «جَمِیلَةً» به عنوان خبر «تَصِیْرَ» باید منصوب (جَمِیلَةً) باشد.

گزینه «۴»: «لَمْ تَكُونِی» (تکونین) فعل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است که با توجه به ساختار جمله، باید از «لَمْ تَكُنْ» از صیغه مفرد مؤنث غائب استفاده می‌شد.

(انواع فعلات)

۱۰۰- گزینه ۲»

(همبرضا قانرا مینی - اصفهان)

در گزینه ۲، «كَانَ ... فِئْكَ» معادل ماضی استمراری است: «مرد نیکوکار برای راضی ساختن پروردگار بزرگ، اسیران را آزاد می‌کرد!»

نکات مهم درسی:

- هرگاه پس از «كَانَ» فعل مضارع بیاید، این فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

- هرگاه پس از «كَانَ» فعل ماضی بیاید، این فعل ماضی به صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «كَانَتْ تَغَيَّرَتْ» معادل ماضی بعید است: «روش درس‌دادن بعضی از معلّم‌های مدرسه‌مان دگرگون شده بود!»

گزینه ۳: «كَانَتْ» به معنای «است» می‌باشد: «آثاری که گردشگران را از همه جای جهان جذب می‌کند، تاریخی است!»

گزینه ۴: «كَانَ تَحَمَّلَ» معادل ماضی بعید است: «دوست راستگویم، با یاری جُستن از خدا مشکلات را تحمل کرده بود!»

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ»: بر هر شهروندی لازم است، هر شهروندی باید ... (رد گزینه ۳) / «صَيَانَةٌ»: نگهداری / «الْأَنْبِيَاءُ»: لوله‌ها / «عِنْدَ مُشَاهَدَةِ الْخَطَرِ»: هنگام دیدن خطر (رد گزینه ۴) / «لَأَنْ»: زیرا، چون / «الْعَمَالُ»: کارگران / «بَذَلُوا» جهداً كبيراً: زحمت زیادی کشیدند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الْخَفَرُ»: کندن / «مَدَّ الْأَنْبِيَاءُ»: لوله‌گذاری / «فِيهِ»: در آن (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه ۱»

(امیر حسین شکوری)

«أَيُّ شَيْءٍ»: هر چیزی (رد گزینه ۳) / «يَحْرُسُكُمْ»: از شما محافظت می‌کند (رد گزینه ۲) / «جَالِسُوا»: هم‌نشینی کنید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لِتَحْرُسُوا مَالَكُمْ»: تا از ثروت خود محافظت کنید (رد گزینه ۲) / «بِتَوَانِيدٍ»: هم‌آوازی است.

(ترجمه)

۱۰۳- گزینه ۳»

(همبرضا قانرا مینی - اصفهان)

معادل فارسی «يَجِبُ» در گزینه ۱ «نیامده است» (رد گزینه ۱). «سَأَلْنَا»: پرسیدیم (رد گزینه ۲). «يُصْنَعُ»: ساخته می‌شود (رد گزینه ۲). «الطَّائِرَاتُ»: هواپیماها (رد گزینه ۴)

نکات مهم درسی:

در ترجمه افعال، به نوع و صیغه فعل دقت کنیم.

در ترجمه اسم‌ها، به مفرد و جمع بودن اسم دقت کنیم.

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«مواطنون جنوبي»: المواطنون الجنوبيون (فاعل است و با علامت «ون» می‌آید، هم‌چنین دقت کنید چون موصوف واقع شده «ن» آن حذف نمی‌شود) (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «حركات دستة جمعی دلفین‌ها»: حركات الدلافین الجماعية (ترکیب اضافی - وصفی است، یعنی بین موصوف و صفت، مضاف‌الیه می‌آید: «حركات: موصوف»، «جماعية: صفت»، «الدلافین: مضاف‌الیه») (رد سایر گزینه‌ها) / «در جزیره»: فی الجزيرة (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

زبان‌شناسان از قدیم درباره موضوع پیدایش زبان اندیشیده‌اند، آنان از خودشان می‌پرسیدند چه کسی آن را به وجود آورده است؟ آیا خداوند آن را به انسان الهام کرده یا انسان آن را ایجاد کرده است؟ و در این موضوع، دو نظر دارند؛ گروهی از آنان می‌پندارند که محلّ پیدایش زبان، خداوند بلندمرتبه است، و گروه بزرگتری اعتقاد دارند که زبان، قدرتی است که خدا آن را در انسان ایجاد کرده است، اما او (انسان) همان کسی است که برای رفع نیازش هنگام ایجاد ارتباط با دیگران، آن (زبان) را کشف کرده است! انسان آغازین این هدف را از طریق وسیله دیگری مانند طبل زدن یا روشن کردن آتش یا حک کردن نقش‌ها بر روی سنگ‌ها محقق می‌کرد... پس از گذشت زمانی، (انسان) فهمید که می‌تواند صداها را در طبیعت تقلید کند، مثل صدای پرندگان و حیوانات، یا صدای آب‌ها و طوفان و و آن‌ها را به وجود آورد. سپس کم کم فهمید که او می‌تواند این صداها را کنار یکدیگر قرار دهد و لغات و الفاظ را بسازد، بعد از آن، جمله به‌وجود آمد! این چنین وسیله‌ای ارتباطی برای انسان پدید آمد که ارتباط با دیگران را برایش آسان کرد!

۱۰۵- گزینه ۱»

(کلور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول)

«از آغاز، هنگامی که انسان پایش را در دنیا گذاشت، اقدام به تقلید از طبیعت در تولید کلمات کرد!» در متن گفته شده است «بعد مرور زمن فهم آنه ...»، پس عبارت سؤال، نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «در نبود زبان صوتی، زبان‌ها و وسیله‌های دیگری وجود دارد که اقدام به رساندن خبرها می‌کنند!» صحیح است.

گزینه ۳: «بیشتر زبان‌شناسان مسلمان، اعتقاد ندارند که محل پیدایش زبان، خداوند بلندمرتبه است!» صحیح است.

گزینه ۴: «زبان صوتی پیش از زبان نوشتاری آمد، پس اصل، زبان شنیداری است!» صحیح است.

(درک مطلب)

۱۰۶- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول)

«طبیعت، معلّم انسان است!»؛ در متن گفته شده که انسان ایجاد اصوات را به تدریج از طبیعت آموخت، پس عبارت سؤال، صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: راه ارتباط با دیگران در قدیم بسته بود؛ نادرست است؛ در متن گفته راه‌های ارتباطی دیگری در قدیم استفاده می‌شده است.

گزینه ۲: مردم به تازگی شروع به تفکر درباره زبان و ایجادکننده آن کرده‌اند؛ نادرست است؛ «مُذ القَدیم» در متن درک مطلب، نشان‌دهنده نادرستی این عبارت است.

گزینه ۳: زبان در نزد برخی، اختراع انسان است؛ نادرست است؛ هیچ‌یک از دو دیدگاهی که در متن مطرح شده، زبان را اختراع بشر و مستقل از خداوند نپنداشته‌اند.

(درک مطلب)

۱۰۷- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول)

صورت سؤال، موضوعی را خواسته که در متن نیامده است؛ در متن، در مورد «زمان پیدایش زبان» صحبتی نشده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «یجادکننده زبان» در متن مورد بحث است.

گزینه ۳: درباره «چگونگی پیدایش زبان» در متن صحبت شده است.

گزینه ۴: «راه‌های بیان آنچه در درون است، در قدیم» نیز مطرح شده است.

(درک مطلب)

۱۰۸- گزینه ۴»

(میدررشا قاندرامینی - اصفهان)

در گزینه ۴، «يُطَلَّبُ» فعل مضارع مجهول است و در ترجمه، همراه با اشتقاق فعل «شدن» می‌آید: «حمل کردن یک کیف سیاه به روستا از تو خواسته می‌شود!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «يُطَلَّبُ» فعل مضارع معلوم است: «خردمند، دانش‌سودمند را می‌جوید و ارزشش را به خوبی می‌داند!»

گزینه ۲: «يُطَلَّبُ» فعل مضارع معلوم است: «فقیری از شما کمک می‌خواهد که همسر عزیزش را از دست داده است!»

گزینه ۳: «يُطَلَّبُ» فعل مضارع معلوم است: «آنچه مدیر از شما می‌خواهد، توجه به تحصیل است!»

(انواع هملات)

۱۰۹- گزینه ۳»

(روح‌الله گلشن)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَتَمَنَى»، از ریشه «م ن ی» می‌باشد؛ پس حرف «نون» جزء ریشه فعل است و نون وقایه نیست، اما «تَنَفَعَنِي» در اصل «تَنَفَعَ + ن + ی» بوده که در آن «نون» وقایه آمده است.

گزینه ۲: «عَبَدُونِ» در اصل به شکل «عَبَدُونِي» (عَبَدُوا + ن + ی) بوده است که حرف «نون کسره دار» (ن) بیانگر حذف شدن ضمیر «ی» است و «نون» از نوع وقایه می‌باشد.

گزینه ۳: «لَا تَحْزَنِي»، از ریشه «ح ز ن» می‌باشد؛ پس حرف «نون» جزء ریشه فعل است و نون وقایه نیست.

گزینه ۴: «تَوَصَّلَنِي» در اصل «تَوَصَّلَ + ن + ی» بوده که در آن «نون» وقایه آمده است.

(قواعد فعل)

۱۱۰- گزینه ۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن حرف جرّ «بِ»، معنای «در» بدهد؛ در گزینه ۳، «بِمَصْنَعِهِ» به معنای «در کارگاهش» است.

در سایر گزینه‌ها، حرف جرّ «بِ» معنای «با، به وسیله» دارد.

(انواع هملات)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۱۱- گزینه ۳»

(مسین شیخ‌الدینی - بم)

«كُلَّ طَعَامٍ»: هر غذایی (رد گزینه ۴) / «لَا يَذْكُرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ»: نام خدا بر آن یاد نشود (رد گزینه ۱) / «لَا بَرَكَهَ فِيهِ»: هیچ برکتی در آن نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

تکته مهم درسی:

«كل + اسم مفرد» به معنای «هر» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه ۱»

(روح‌الله گلشن)

«لَيْتَ ... يعرفون»: کاش (ای کاش) بفهمند (بدانند) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «جميع الناس»: تمام (همه) مردم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قيمة الإنسان الحقيقية»: ارزش (بهای) واقعی انسان (رد گزینه‌های ۲ و ۳؛ دقت کنید «الحقیقیّة» مؤنث است، پس صفت برای «قيمة» است، نه «الإنسان»!)

نوع «لا» در «لا فضل» نفی جنس است که ترجمه‌اش (هیچ) در گزینه ۳ نیامده است.

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه ۲»

(امسان کلاته عربی)

«لَيْتَنَا كُنَّا»: کاش ما بودیم / «كَالَّذِينَ»: مانند کسانی که (رد گزینه ۴) / «يُقَاتِلُونَ»: می‌جنگند (رد گزینه ۲) / «كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَّرْصُوعٌ»: گویی آن‌ها ساختمان استواری هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه ۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

«لا صيَادَ»: «(لا)ی نفی جنس» هیچ صیادی / «هناك»: «همراه با «لا»، منفی ترجمه می‌شود) نیست، وجود ندارد / «يستطيع أن يستخرج»: بتواند استخراج کند / «مياه نهر صغير»: (ترکیب اسمی نکره) آب‌های رودی کوچک

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «أَتَمَنَى» و «أَرَبَعِينَ» معادل «چهل و دو» است؛ دقت کنید در عربی، ابتدا یکان و سپس دهگان می‌آید.

گزینه ۳: «لَيْتَ» معادل «کاش» است، همچنین «كُنْتُ أَقْدَرُ» ساختار «كان + مضارع» دارد و به صورت ماضی استمراری فارسی (می‌توانستم) ترجمه می‌شود. همچنین «هذه» ترجمه نشده است.

گزینه ۴: دقت کنید در ترجمه فارسی «با» اضافی است، همچنین ضمیر «ه» متصل به «چهل» ترجمه نشده است؛ ترجمه صحیح عبارت: عالم سعی می‌کند که عقلش بر جهلش چیره شود!

(ترجمه)

فلسفه یازدهم

۱۲۱- گزینه «۱»

(کنکور قاجار از کشور ۱۱۴)

ابن سینا نفس را یک امر مجرد و غیرمادی می‌داند که هنگامی که جنین صاحب اندام‌های گوناگون شد، به آن تعلق می‌گیرد. اما روح پس از مرگ بدن از آن جدا می‌شود و امری فانی نیست و حیات آن ادامه دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عبارت مطرح‌شده در پایان این گزینه مربوط به نظر ماتریالیست‌ها پیرامون انسان است.

گزینه «۳»: نفس از نظر سهروردی ذاتی نورانی دارد و از جنس انوار است. جنبه ظلمانی انسان همان جسم انسان است نه نفس او. پس نفس انسان حقیقتی نورانی است، نه آمیخته‌ای از نور و ظلمت.

گزینه «۴»: فیلسوفان مسلمان با استناد به معارف دینی و آموزه‌های قرآن برای روح انسانی جایگاهی والا قائل بودند و آن را مسجود فرشتگان می‌دانستند؛ نه به خاطر تأثیرپذیری از آراء فلاسفه یونان.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان ۲، صفحه‌های ۷۸ تا ۸۱)

۱۲۲- گزینه «۱»

(عرفان دهرشیا)

افلاطون معتقد است که نفس بخش عقلانی وجود انسان است و همین نفس است که به طور خاص دارای قوه تعقل و خردورزی است که البته نامرئی است و با حواس قابل شناسایی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: افلاطون شاگرد سقراط است، نه این که سقراط شاگرد افلاطون باشد.

گزینه «۳»: افلاطون و ارسطو، هر دو، هم عقل و هم حیات را مربوط به نفس می‌دانند.

گزینه «۴»: مقصود ارسطو از «نطق» و «ناطق بودن» قابلیت تفکر انسان است که البته علاوه بر قدرت استدلال کردن، شامل تعریف نیز می‌شود؛ پس نمی‌شود گفت که نطق یعنی قدرت استدلال کردن.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان ۱، صفحه ۷۲)

۱۲۳- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سروان)

فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب مجرد هستی را شهود می‌کردند و می‌دانستند که چنین شهودی در توان بدن مادی انسان نیست و این شهود با بُعد دیگری از ابعاد وجودی انسان (یعنی روح) امکان‌پذیر است. آن‌ها روح را مربوط به عالم طبیعت نمی‌دانند، بلکه معتقدند که روح متعلق به عالم ماوراءالطبیعه است که از آن جدا شده و در تلاش است به جایگاه اصلی خودش برگردد. پیام مستقیم مصرع «مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک» نیز همین معنا می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان ۲، صفحه ۷۸)

۱۱۵- گزینه «۳»

(سیرمهرعلی مرتضوی)

فعل «سوف یُنصرون» مجهول است، بنابراین باید همراه با مشتقات فعل «شدن» ترجمه گردد: یاری خواهند شد

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۴»

(مهبیر بگلری)

با توجه به مفهوم عبارت عربی «ارزش هر انسانی (به اندازه) چیزی است که آن را خوب انجام می‌دهد»، گزینه «۴» مناسب است.

(مفهوم)

۱۱۷- گزینه «۲»

(سیرمهرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «لا تُطعموا» درست است، زیرا فعل مضارع باب افعال بر وزن «یُفعل» و با حرکت کسره بر روی عین الفعل می‌آید. (أطعم، یطعم، أطعم، إطعام)

(ضبط حرکات)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مسیر شیع‌الدینی - بم)

حرف «کأنّ» دو کاربرد دارد؛ گاهی برای تشبیه و گاهی برای بیان شک و تردید به کار می‌رود.

در گزینه «۲»، با توجه به فضای جمله، «کأنّ» برای ایجاد تشبیه است، اما در گزینه «۴»، مفهوم شک و تردید را می‌رساند.

ترجمه عبارت گزینه «۴»: هوا گویی (انگار) سرد است، پس باید لباس‌های خاصی بپوشیم!

(انواع هملاط)

۱۱۹- گزینه «۲»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، تأکید روی کلّ جمله قرار گرفته باشد؛ در گزینه «۲»، «إنّ» کلّ جمله بعد از خود را تأکید می‌کند.

(انواع هملاط)

۱۲۰- گزینه «۴»

(سیرمهرعلی مرتضوی)

در گزینه «۴»، حرف «لا» بر سر اسم نکره «عاقبة» آمده و از نوع نفی جنس (نافیة للجنس) است.

دقت کنید در گزینه «۱»، «ألا» کوتاه‌شده «أن + لا» و به معنی «که نه...» است؛ در این حالت، «لا» از نوع نفی فعل مضارع است.

(انواع هملاط)

۱۲۴- گزینه «۳»

(علی معزی)

از نظر مکتب متعالیه، اگرچه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد، اما این استعداد، به معنای رسیدن حتمی وی به کمالات نیست. انسان باید با «اختیار و اراده خود» این ظرفیت را به فعلیت برساند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر ملاصدرا، روح ضمیمه‌شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود «جسم و بدن» است.

گزینه «۲»: انسان در ابتدای زندگی، هویتی نامعلوم دارد و بالفعل شدن هریک از خصوصیات بالقوه انسان، به گزینش‌ها و شیوه زندگی او در طول زندگی‌اش مربوط است.

گزینه «۴»: این جمله منتسب به ابن‌سینا است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه‌های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

۱۲۵- گزینه «۳»

(کنکور قاج از کشور ۱۴۰۱)

معیار فعل اخلاقی از نظر کانت معیاری عقلی است. از نظر او انسان بنابر حکم عقل به انجام وظیفه و تبعیت از وجدان اخلاقی مبادرت می‌ورزد. کانت کنش اخلاقی آدمی را بر مبنای گرایش‌های درونی و تمایلات او بنا نمی‌نهد.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویود افلاک‌گرا، صفحه ۸۸)

۱۲۶- گزینه «۳»

(یواری پکدرل)

بیت صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که «نامی‌شدن» (همان قابلیت رشدکنندگی که وجه تمایز موجود جاندار از بی‌جان است) در اثر تکامل جمادات (یعنی موجودات بی‌جان) پدیدار شده است و «حیوان‌شدن» نیز حاصل تکامل مرحله قبلی است. بنابراین مفهوم این بیت با مضمون گزینه «۳» که نفس را حاصل تکامل جسم می‌داند، بیشترین هماهنگی را دارد.

در بیت مطرح‌شده سخنی از این که نفس آخرین درجه تکاملی است یا این که ظرفیت روح بی‌نهایت است، زده نشده و به همین خاطر گزینه‌های «۲» و «۴» رد می‌شوند. از طرف دیگر، این بیت، ارتباط مستقیمی با دو بعدی بودن حقیقت انسان نیز ندارد و بدین جهت گزینه «۱» نیز رد می‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه‌های ۷۸، ۸۱ و ۸۲)

۱۲۷- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سرواوان)

ظرفیت روح انسان نهایت ندارد، اما این بی‌نهایت‌بودن ظرفیت و استعداد او به معنای رسیدن حتمی‌اش به کمالات نیست. انسان باید با استفاده از اراده و اختیاری که خداوند به او عطا کرده است، ظرفیت خود را به فعلیت برساند. البته او اختیار دارد که مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب کند یا مسیرهای دیگری را برگزیند. بنابراین در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم نیست وی چه هویتی خواهد داشت؛ شجاع خواهد بود یا ترسو؟ عالم خواهد بود یا نادان؟ و ...

همه این موارد به صورت بالقوه در وجود انسان نهاده شده است و بالفعل شدن هر کدام از آن‌ها به گزینش‌ها و شیوه زندگی افراد، و به طور کلی به انتخاب‌هایی است که انسان در زندگی خویش انجام می‌دهد.

تکلیف: شیوه زندگی انسان، منحصر به زندگی او در جامعه نیست و بنابراین گزینه «۲» از این حیث نادرست است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۲، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۲۸- گزینه «۱»

(عرفان دهرشیا)

از نظر افلاطون فعل اخلاقی، فعلی است که به سعادت‌مندی انسان مرتبط باشد؛ حال ممکن است فعل اخلاقی فضیلت باشد و موجب سعادت انسان شود یا ممکن است رذیلت باشد و موجب شقاوت او گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: از نظر ارسطو فقط عقلی که خود به تعادل و حکمت رسیده باشد و تا درجات خوبی رشد کرده باشد متوجه این موضوع می‌شود.

گزینه «۳»: از نظر کانت ملاک فعل اخلاقی آن است که بر اساس وجدان انجام شده باشد، نه بر اساس منافع شخصی یا هر هدف بیرونی دیگری؛ ولی این بدین معنا نیست که از نظر کانت هر کاری که منفعتی برای شخص نداشته باشد، اخلاقی محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: ماتریالیست‌ها اصلاً به فضیلت قائل نیستند و فعل اخلاقی را نیز در حد افعال روزمره زندگی انسان پایین می‌آورند.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویود افلاک‌گرا، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

۱۲۹- گزینه «۲»

(مهمد رضایی‌بغا)

از نظر فلاسفه مسلمان، هر انسانی فضیلت‌ها را دوست دارد و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، بخل و ربا‌گریزان است. اما ممکن است به سبب غلبه خواسته‌های مادی و حیوانی بر انسان، انسان به سمت این رذائل سوق پیدا کند. در این مرحله، دستور و امر خداوند مبنی بر دوری از رذایل می‌تواند محرک و مشوقی برای انسان باشد تا از دچار شدن به رذایل بپرهیزد.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویود افلاک‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۳۰- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

از نظر افلاطون آن دسته از افعال اخلاقی که به سعادت انسان ختم می‌شوند، فضیلت به‌شمار می‌روند. شناسایی سعادت و این‌که چه فعلی اخلاقی و درست است، تحت فرمان عقل است. توجه کنید که معیار اصلی فضیلت نزد افلاطون این است که ما تابع عقل باشیم و اعمالی که عقل تصدیق می‌کند خود ضرورتاً سعادت را در پی خواهند داشت. اما منظور این نیست که ما هر کاری را به نیت و انگیزه رسیدن به سعادت انجام دهیم آن کار فضیلت شمرده شود. سعادت نزد افلاطون نتیجه ضروری عمل فضیلت‌مندانه است، نه سنج و مجوزی برای زدن مهر تأیید به اعمالی که ما ممکن است به هر دلیلی مایل به انجام آن‌ها باشیم.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویود افلاک‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

منطق

۱۳۱- گزینه «۴»

(هوار پاکدل)

خطابه همان استدلالی است که برای اقناع دیگران استفاده می‌شود، اما آنچه در مناظرات به کار می‌رود جدل است نه خطابه. بنابراین مثال ذکرشده در پایان عبارت منجر به غلط‌شدن گزینه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت مطابق متن کتاب درسی کاملاً درست است و تفکر نقادانه مانند بسیاری از امور دیگر زندگی نیازمند تمرین است.

گزینه «۲»: برهان همان استدلالی است که در علوم مانند فلسفه، ریاضیات و الهیات استفاده می‌شود.

گزینه «۳»: تفاوت اصلی میان شخصی با تفکر نقادانه با کسی که صاحب تفکری نقادانه نیست، جدی‌گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و طرح پرسش‌های متناسب است.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۴)

۱۳۲- گزینه «۴»

(علی معزی)

خطاهای ذهنی را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد:

- ۱) خطاهای صوری: ناشی از به کار بردن استدلال‌های نامعتبر
 - ۲) خطاهای غیرصوری: الف) خطاهای ناشی از به کار بردن مقدمات غلط (کاذب) ب) خطاهای ناشی از عوامل روانی
- مقدمه دوم در استدلال گزینه «۴»، محتوای غلطی دارد، زیرا جیوه فلزی مایع است و چکش‌خوار نیست؛ پس دارای خطای غیرصوری (مغالطه در ماده و محتوا) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نامعتبر است، زیرا شرط اول اعتبار قیاس را ندارد و هر دو مقدمه، سالبه هستند. (مغالطه در صورت)

گزینه «۲»: نامعتبر است، زیرا قانون نتیجه قیاس را رعایت نکرده است و نتیجه قیاس باید می‌شد «هیچ مسی عایق نیست». (مغالطه در صورت)

گزینه «۳»: نامعتبر است، زیرا شرط دوم اعتبار قیاس را رعایت نکرده است و حد وسط هر دو مقدمه، علامت منفی دارد. (مغالطه در صورت)

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه ۹۸)

۱۳۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

به کار بردن اشتباهی یا عمدی کلماتی که دارای بار ارزشی متفاوتی هستند، می‌تواند منشأ خطای اندیشه باشد که آن را مغالطه «بار ارزشی کلمات» می‌نامند.

در این نوع مغالطه از کلمات جهت‌دار استفاده می‌شود. این جهت‌دهی می‌تواند مثبت یا منفی و یا خنثی باشد.

مغالطه بار ارزشی کلمات، ناشی از این حقیقت است که می‌توان قضاوت دیگران را درباره یک موضوع به وسیله بیان آن موضوع با تعبیرهای مختلف عوض کرد. زمانی که در بیان یک موضوع از کلماتی استفاده کنیم که دارای بار ارزشی متفاوت (مثبت یا منفی) باشند و از این طریق بخواهیم آن موضوع را پسندیده‌تر یا ناپسندتر از حالت عادی آن نشان دهیم، مرتکب این نوع مغالطه می‌شویم.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۳۴- گزینه «۴»

(معمد رضایی‌بفا)

هرگاه فرد مغالطه‌گر بدون ذکر دلیل، تنها ویژگی‌های ناشایست و نامناسبی را به یک نظریه یا پیروان آن نسبت می‌دهد تا کسی جرئت نکند به آن نظر توجه کند یا آن را بپذیرد، با مغالطه «مسموم کردن چاه» مواجه هستیم. در گزاره ذکرشده، ویژگی «نداشتن حداقل اطلاعات» به عنوان یک صفت منفی، موجب وقوع این مغالطه شده است.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه ۱۰۸)

۱۳۵- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

بررسی عبارت‌ها:

در مورد «الف»، «کوچک‌ترین آشنایی با تفکر منطقی» یک ویژگی معمولی و مسلم برای هر انسان سالم است. اما فرد گوینده آن را از مخالفان خود سلب کرده است: مغالطه مسموم کردن چاه

در مورد «ب»، «توجه افراد کم به یک اثر هنری» را یک ویژگی مثبت و دلیل بر ارزش بالای آن دانسته است و همه آثار واجد چنین وصفی را آثار هنری باارزش قلمداد می‌کند و در پایان صفتی مثبت را به مخاطب (به شرط موافقتش) نسبت می‌دهد: مغالطه تله‌گذاری

در مورد «ج»، با اشاره به فقیرزاده‌بودن کاندیدای انتخابات سعی در برانگیختن احساسات حاضران دارد، در حالی که این ویژگی وی رابطه‌ای الزامی با برنامه‌های او برای رفع مشکلات اقشار تهی‌دست ندارد: مغالطه توسل به احساسات

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۰)

۱۳۶- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

بررسی عبارت‌ها:

در مورد «الف» فروشنده با تمجید و تطمیع سعی در تأثیرگذاری در فرد برای خرید لباس دارد.

در مورد «ب» هدف از استفاده این مغالطه آن است که کسی جرأت نکند یک عقیده خاص را بپذیرد.

در مورد «ج» نیز با تهدید و ایجاد ترس فرد سعی در اقناع مخاطب برای شرکت در کلاس کنکور را دارد.

(منطق، سنه‌نگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه ۲»

(مبیر پیرسینلو)

حمل وجود (هستی) بر ماهیت (چیستی) را می‌توان در قالب قضیه‌ای دو جزئی بیان کرد؛ مثلاً قضیه «انسان موجود است» (دارای سه جزء) را می‌توان به شکل «انسان هست» (دارای دو جزء) بیان نمود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وجود تمام یا بخشی از ذات موضوع نیست تا قضیه‌ای که در آن در جایگاه محمول قرار می‌گیرد، ذات موضوع را نمایان کند.

گزینه «۳»: چون وجود تمام یا بخشی از ذات موضوع نیست، بنابراین حمل آن بر موضوع، نیازمند دلیل است.

گزینه «۴»: حمل وجود بر ماهیت، حمل شایع صناعی است نه اولی ذاتی.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۵)

۱۴۲- گزینه ۱»

(العه فاضلی)

درخت انگور و وجود دو مفهوم متفاوت و جداگانه هستند که در یک واقعیت واحد و یگانه (رد گزینه «۴») در جهان خارج تحقق می‌یابند و آن دو را به یک موجود (رد گزینه «۲») نسبت می‌دهیم. آن‌ها دو جزء از یک واقعیت نیستند. (رد گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۴)

۱۴۳- گزینه ۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

رابطه موضوع و محمول در قضیه «برخی دانشجویان دیپلمه نیستند» امکانی است. شاید فکر کنید که هر کسی که دانشجویان می‌شود، حتماً قبلاً دیپلم گرفته است. اما این نوع نگاه در این سؤالات کاملاً نادرست است. ما در بررسی وجوب و امکان و امتناع داریم از وجوب، امکان یا امتناع عقلی صحبت می‌کنیم، نه این که در یک واقعیت خاص چگونه باید باشد. این که دانشجویان باید دیپلم داشته باشند، هیچ ضرورت عقلی‌ای ندارد و می‌تواند به گونه‌ای دیگر باشد.

تذکره: به جز وجود خداوند، هر امری در جهان واقع (اعم از قوانین تجربی نظیر «آب در صد درجه می‌جوشد» یا قوانین و مقررات سیاسی و اجتماعی نظیر آنچه در این سؤال می‌بینیم) همگی امکانی محسوب می‌شوند. یعنی فارغ از این که اکنون در واقعیت چگونه‌اند، از لحاظ عقلی ممکن بود و احتمال داشت طور دیگری باشند.

رابطه موضوع و محمول در قضیه «استوانه وزن ندارد» وجوبی است. زیرا استوانه از اقسام شکل و اقسام کم (مقدار) است. خود اندازه، مقدار و شکل نمی‌توانند وزن و ... داشته باشند. این‌ها از اوصاف جسم و جوهر هستند. یک جسم استوانه‌ای شکل می‌تواند وزن داشته باشد، اما خود استوانه و دایره و مثلث و ... خیر.

(فلسفه دوازدهم، میان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۷- گزینه ۳»

(غره‌ار علی نژاد)

جمله رئوف به اصغر حاوی مغالطه مسموم کردن چاه است، زیرا بدون ذکر دلیل، ویژگی‌های ناپسندی را به یک نظریه یا معتقدان آن نسبت می‌دهد. جمله اصغر به رئوف حاوی مغالطه کوچک‌نمایی است، زیرا این‌طور نیست که رئوف هیچ فیلم خوبی در تمام عمرش ندیده باشد.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۱۳۸- گزینه ۲»

(عرفان دهرشیا)

بررسی عبارت‌ها:

در مورد «الف»، گوینده با بیان کردن کلمه احمق چاه را مسموم می‌کند. در مورد «ب»، با گفتن این که روزگاران سیاه می‌شود، احساسات را درگیر می‌کند.

در مورد «ج»، با بیان «هر انسان خردمند» دارد یک تله می‌گذارد.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

۱۳۹- گزینه ۲»

(کنکور قارج از کشور ۱۴۰۰)

تأثیر عوامل روانی و محیطی و در نظر گرفتن آن‌ها بدون توجه به محتوای اصلی و حقیقت سخن، می‌تواند منجر به بروز مغالطه در اثر عوامل روانی شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است مقدمات یک استدلال کاذب باشند، اما نتیجه صادق باشد.

گزینه «۳»: ممکن است بار ارزشی کلمات هم‌معنا با هم متفاوت باشد. گزینه «۴»: مغالطه تعمیم شتاب‌زده مربوط به عدم رعایت شرایط استقرای تعمیمی است نه مغالطه در اثر عوامل روانی.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۹۸، ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۱۴۰- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

بررسی عبارت‌ها:

الف) در این گزاره گفته شده که قبول این سمت مورد بحث، جایگاه افراد کم‌سواد نیست و سپس برای شخص آرزوی موفقیت شده است. بنابراین در این جا صفت «کم‌سواد بودن» از شخص سلب شده و این مغالطه تله‌گذاری را به وجود خواهد آورد.

ب) در این جا پذیرش یک گزاره، به قدری نابخردانه دانسته شده که حتی افراد کم‌سواد نیز آن را نخواهند پذیرفت و در نتیجه صفتی بد به کسی که آن را بپذیرد، نسبت داده شده و مغالطه مسموم کردن چاه خواهد داشت.

ج) در این جا فرد یک نمونه جزئی را تعمیم داده و به خاطر فقط یک اشتباه که از استاد یک درس خود دیده است، کل اساتید دانشگاه را کم‌سواد می‌خواند که قطعاً نمونه مغالطه بزرگ‌نمایی خواهد بود.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۱۴۴- گزینه «۳»

(عرفان رهبرشیا)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل از پذیرش خلاف قضایای ضروری ابا دارد.
گزینه «۲»: عارض شدن محمول بر موضوع قضایای ضروری محال نیست؛ بلکه واجب است.

گزینه «۴»: عقل ثبوت محمول بر موضوع قضایای امتناعی را نمی‌پذیرد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۴۵- گزینه «۱»

(مهرشاد عباسی)

از نظر فیلسوفان مسلمان روش کشف علت‌های پدیده‌های طبیعی تجربه است، اما روش کشف اصل علت عقل و استدلال عقلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این گزینه نشان‌گر اصل ضرورت علی و معلولی است.
گزینه «۳»: اصلی که نظم را در جهان به وجود می‌آورد، اصل سنخیت علی و معلولی است و این‌که کسی که گشته‌اش شده برای رفع گرسنگی ورزش نمی‌کند، نشان‌گر همین اصل می‌باشد.

گزینه «۴»: اصل سنخیت مبنای عقلی دارد و به غیر از تجربه‌گرایان همه فیلسوفان به این امر معتقدند و برای پیدا کردن معلول متناسب با علت باید از تجربه بهره برد.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

۱۴۶- گزینه «۲»

(علی معزی)

آنچه به معلول، ضرورت وجود می‌دهد، علت تامه است. با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود؛ به عبارت دیگر، با تحقق علت، تحقق معلول ضروری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بسیاری از حوادث، در پی یکدیگر می‌آیند و می‌روند؛ به نوعی میان آن‌ها، توالی وجود دارد، مثل رعد و برق، شب و روز؛ اما این توالی به معنی علت نیست. علت به معنای وجودبخشی علت به معلول است.

گزینه «۳»: تلاش برای شناخت ویژگی‌های هر شیء و تفاوت آن‌ها اشاره به اصل سنخیت علت و معلول دارد.

گزینه «۴»: معنی شعر این است: هلیله (میوه نوعی درخت) به جای این‌که شکم را روان کند آن را سخت‌تر کرده است. آب نیز به جای این‌که آتش را خاموش کند، آن را شعله‌ورتر کرده است. در واقع این شعر به نفی سنخیت پرداخته است؛ زیرا براساس اصل سنخیت، از هر چیز باید انتظار آثار متناسب با همان را داشت.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۱۴۷- گزینه «۳»

(یوار پاکرل)

با قبول اصل علت که در واقع به ما می‌گوید: «هر حادثه‌ای علتی دارد» ما پی به وجود ارتباط و پیوستگی میان اجزای جهان می‌بریم. همچنین کشف واکسن کرونا در نتیجه التزام به اصل سنخیت میان علت و معلول رقم خورد؛ زیرا محققان و دانشمندان بر پایه اصل سنخیت به دنبال کشف علت‌های خاص برای معلول‌های خاص هستند و می‌توانند بر مبنای این اصل به پیش‌بینی و پیشگیری از مسائل مختلف دست یابند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قسمت اول گزینه درست است. - قسمت دوم باید اصل سنخیت باشد، نه علت.

گزینه «۲»: قسمت اول گزینه نادرست است، زیرا گزاره «هر حادثه‌ای علتی دارد» مربوط به اصل علت و ارتباط و پیوستگی میان اجزای جهان است. - قسمت دوم هم غلط است.

گزینه «۴»: قسمت اول گزینه نادرست است، زیرا گزاره «هر حادثه‌ای علتی دارد» مربوط به اصل علت و ارتباط و پیوستگی میان اجزای جهان است. - قسمت دوم درست است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۱۴۸- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

گاهی اوقات بدون حس و تجربه و با استفاده از عقل می‌توان به علت برخی امور پی برد. کما این‌که در اثبات نیازمندی موجودات و ممکنات به واجب‌الوجود بالذات (خداوند) نمی‌توان از حس و تجربه سود برد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: از نظر هیوم تعاقب و پی‌درپی آمدن برخی پدیده‌ها نوعی تداعی در ذهن ایجاد می‌کند. او قائل به وجود رابطه‌ای ضروری بین اموری که ما تاکنون علت و معلول نامیده‌ایم، نبود.

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

- از هر منبعی که درآمدی به‌دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.
- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را ماهیانه فهرست کنید.
- مجموع درآمدها و هزینه‌های خود را ماهیانه بایکدیگر مقایسه کنید.
- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۷)

۱۵۲- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

هر درآمدی که به دست می‌آوریم، اگر بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بیاید، به همان میزان که زیاد آمده است، مشمول خمس قرار می‌گیرد. (در واقع درآمد باقی‌مانده پس از کسر مخارج مشمول خمس می‌شود نه کل درآمد ما).

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه ۱۳۸)

۱۵۳- گزینه «۱»

(احسان عالی‌نژاد)

الف) مجموع مخارج سالانه:

$$۱۱ + ۹ + ۵ + ۵ + ۴ + ۱۰ = ۴۰ \text{ میلیون تومان}$$

میزان پس‌انداز فرد:

$$۵۰ - ۴۰ = ۱۰ \text{ میلیون تومان} = \text{مخارج} - \text{درآمد}$$

$$\text{ب) } ۱۰ = ۵ \times \frac{۱}{۵} = \text{میزان خمس پرداختی}$$

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۸)

۱۵۴- گزینه «۱»

(مهری کارداران)

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای:

- ۱- شما می‌توانید بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید؛ زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.
- ۲- با خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.
- ۳- با خرید مقایسه‌ای، محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.
- ۴- با خرید مقایسه‌ای درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن‌ها مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.
- ۵- با خرید مقایسه‌ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقایسه، صفحه ۱۴۶)

گزینه «۳»: از نظر دکارت درک و شناختی که ما از خود اصل و قانون کلی علیت داریم فطری است، نه این‌که یافتن و تشخیص علت و معلول‌های خاص در خارج فطری است. از نظر او این امر نیازمند تجربه و آموزش و تربیت است.

گزینه «۴»: برخی فیلسوفان درک و پذیرش علیت را تماماً عقلی دانسته و آن را مشروط به حس و تجربه نمی‌دانند.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴۹- گزینه «۲»

(کنکور قاج از کشور ۱۳۰۰)

فیلسوفان مسلمان ادراک اصل علیت را امری تجربی نمی‌دانند و از نظر آنان انسان با عقل خود و بر مبنای اصل امتناع اجتماع نقیضین اصل علیت را درک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این فیلسوفان ادراک اصل علیت را امری عقلی و مستقل از تجربه می‌دانند.

گزینه «۳»: این پرسش درباره خود رابطه علیت و قواعد وجودی علیت در جهان خارج است، نه درباره اینکه این فیلسوفان چرا اصل و قانون علیت را قانونی عقلی می‌دانند.

گزینه «۴»: از نظر این فیلسوفان علیت رابطه‌ای وجودی در جهان خارج است و ما آن را ادراک و کشف می‌کنیم، نه این‌که ذهن ما سازنده آن باشد.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

۱۵۰- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۳۰۰)

هنگامی که یک ممکن بالذات بدل به واجب بالغیر می‌شود، یعنی از حالت امکان ذاتی خارج شده و پا به عرصه وجود و هستی گذاشته است. در گزینه «۱» ساختمان هنوز در ذهن معمار مجسم شده و وجود نیافته است. در گزینه «۲» نهال هنوز به وجود نیامده و تنها یک بذر وجود دارد. در گزینه «۳» نیز چوب هنوز در آتش انداخته نشده و خاکستری وجود ندارد. پس این گزینه‌ها برخلاف گزینه «۴» نمی‌توانند پاسخ مناسبی باشند.

(فلسفه دوازدهم، بهمان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۵۵- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

در خرید مقایسه‌ای لازم است عوامل مختلفی از قبیل تفاوت در ویژگی‌ها، اندازه‌ها، کیفیت محصول، هویت محصول، عملکرد آن، قیمت و خدمات پس از فروش و... در نظر گرفته شود. انتخاب را به گونه‌ای انجام دهید که اقتصاد شما، خانواده و جامعه، بیشترین منفعت و کمترین هزینه را ببرد.

کارمند بخش بازرگانی: زیبایی

راهنمای تور گردشگری: هویت

پزشک و پرستار بیمارستان: عملکرد

لباس راحتی در منزل: نیاز

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۴۴)

۱۵۶- گزینه «۳»

(زهره مومری)

خرید مقایسه‌ای به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

نام مرحله	توضیحات
اول: تعریف مسئله	شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید، مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آنها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.
دوم: فهرست گزینه‌ها	شامل مواردی که می‌تواند مشکل را رفع یا مسئله را حل کند.
سوم: تعیین معیارها	معیارهایی که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است؛ مثلاً در خرید یخچال جادار بودن، مصرف انرژی، سهولت تعمیرات و زیبایی ظاهری و نیز ایرانی بودن محصول برای خرید مهم است.
چهارم: ارزیابی	شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف است.
پنجم: تصمیم‌گیری	انتخاب گزینه نهایی

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه ۱۴۴)

۱۵۷- گزینه «۱»

(امسان عالی‌نژاد)

الف) به این نوع سپرده‌ها سود تعلق نمی‌گیرد، اما به‌ازای مدت زمان سپرده‌گذاری برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر گرفته می‌شود: قرض‌الحسنه

ب) این حساب‌ها نرخ سود کم‌تری نسبت به حساب‌های دیگر پس‌انداز دارند: سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

ج) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد: سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت

د) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند: سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۵۸- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول اردیبهشت ماه)

الف) میزان سرمایه اولیه فرد: ۸۰ میلیون تومان

وی با همین ۸۰ میلیون تومان، ۲۵۰۰ ورقه سهام خریداری کرد؛ همین‌جا می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش اسمی هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}}$$

$$= \frac{۸۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۳۲,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ب) در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۲۲۵ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش سهام فروخته شده توسط فرد در پایان سال} = \frac{\text{ارزش بازاری هر سهم}}{\text{تعداد سهام فرد}}$$

$$= \frac{۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۹۰,۰۰۰ \text{ تومان} = ۹۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۹۰۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۱۴۵ میلیون تومان است (۱۴۵ - ۸۰ = ۲۲۵) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیون تومان} = ۱۰ = \frac{۱}{۵} \times ۵۰ = \frac{۱}{۵} (۱۴۵ - ۹۵) = \frac{۱}{۵} \text{ میزان خمس پرداختی}$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۵۶)

۱۵۹- گزینه «۳»

(امسان عالی‌نژاد)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) هنگامی که سهامی را می‌خریم یا می‌فروشیم، درواقع در بازار سرمایه فعالیت می‌کنیم. در بازار سرمایه، تولیدکننده مستقیماً سرمایه مورد نیاز خود را از مردم تهیه می‌کند.

د) با خرید سهام در داشتن یک شرکت با دیگران شریک می‌شویم. در این صورت سود شرکت به نسبت سهامان به ما تعلق می‌گیرد و البته اگر شرکت متحمل ضرر هم بشود، در آن شریکیم! (در شرکت‌های سهامی، فرد با توجه مقدار سهمش هم در سود و هم در زیان شرکت سهیم است.)

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۶)

۱۶۰- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

خرید طلا برخلاف سهام‌داری با دریافت سود سالیانه منظم همراه نیست و تنها از محل تفاوت قیمت خرید و فروش می‌تواند برای خریدارش سود داشته باشد. یعنی اگر قیمت طلا در طول زمان ثابت باشد و قیمت خرید با قیمت فروش یکی باشد در عمل چیزی عاید خریدارش نمی‌شود. درحالی که سهام‌داری حتی اگر قیمت ورقه سهام هم تغییر نکند با دریافت سود شرکت در هر سال همراه است و از این محل دارندگان اوراق سهام نفع می‌برند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۸)

کتاب‌های آی‌اس‌ان‌ای را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۳۰ شهریور

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، کیارش صانعی، محمدرضا اسفندیار، آرین توسل، عرشیا مرزبان، علی رضا جعفری	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳»

(ممدیر اصفهانی)

ضرب المثل صورت سؤال به نسبی بودن دانش اشاره می کند. خرس که در این ضرب المثل نماد نادانی است، در جایی به جز میان آدمیان، به بوعلی سینا مانند شده است، چرا که بوعلی سینا نماد دانایی است. دقت کنید پزشک بودن بوعلی سینا یا انحصارهای دیگر گزینه ها در صورت سؤال نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۱»

(ممدیر اصفهانی)

ضرب المثل هست با این بیان که «از گیر گرگ در رفتیم، گیر گفتار افتادیم» که یعنی از چاله به چاله افتادن. متن صورت سؤال از فرار از چاله به چاله سخن می گوید، از ترجیح بین عقب رجاره و مار غاشیه.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۱»

(سپهر حسن فان پور)

حروف غیر یک نقطه ای الفبای فارسی:

«پ ت ث ج ح د ر ژ س ش ص ط ع ق ک گ ل م و ه ی»

پانزدهمین حرف از سمت چپ: ر

دومین حرف سمت راست پانزدهمین حرف از سمت چپ: ح

از دومین حرف سمت راست پانزدهمین حرف از سمت چپ، چهار حرف به

سمت راست: پ

سمت چپ کدام حرف هستیم: ا

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۴»

(سپهر حسن فان پور)

الگوی «ب، پ، ث، ج، ذ، ...» الگوی حروفی از الفباست که شماره ی آن ها،

۲, ۳, ۵, ۷, ۱۱, ۱۳, ۱۷

عدد اول است:

پس با حروف «ز» و «ص» ادامه می یابد.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۴»

(سپهر حسن فان پور)

مرتّب شده ی کلمات به ترتیب فرهنگ لغت (لغت نامه):

رادمردی - راهدار - رستگار - رستنی - رنگارنگ - رود - روزگار - روش -
رهایی - رهنورد

واژه های که در جایگاه ششم می آید، «رود» است که بی نقطه است.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۱»

(سپهر حسن فان پور)

به جز «نهی»، در همه ی کلمات حروف از چپ به راست به ترتیب الفباست. مثلاً در واژه «مصر»، «ر» در الفبا پیش از «ص» و «ص» پیش از «م» آمده است. «نهی» چنین نیست، برعکس است.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۳»

(فاطمه راسخ)

دو حرف پایانی هر کلمه در هر گزینه، برعکس، دو حرف نخست کلمه ی بعد است:

تعاریف - فیل - فیل - لیوان - لیوان - نادرست - نادرست - تساهل

گزافه - هفته - هفته - هتاک - هتاک - کاربرد - کاربرد - درویش

اصالت - تلقین - تلقین - نیاکان - نیاکان - ناحیه - ناحیه - هیاو

در گزینه ی پاسخ در ترکیب «ناخدا - دایره» این قاعده به هم ریخته است.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۲»

(هاری زمانیان)

تعداد روزهای بارش هر ابر را جداگانه محاسبه می کنیم:

۲۷۰ = ۹ × ۳۰: ابر اول

۷۵ = ۳ × ۲۵: ابر دوم

۱۵۰ = ۵ × ۳۰: ابر سوم

۱۶۵ = $\frac{۲۷۰ + ۷۵ + ۱۵۰}{۳} = \frac{۴۹۵}{۳}$: ابر چهارم

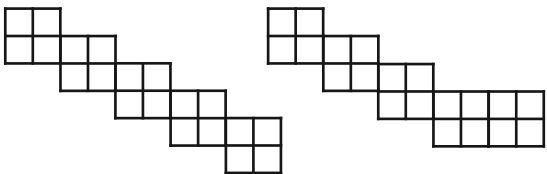
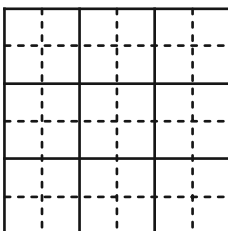
برای محاسبه شمارنده ها داریم:

$$165 = 3 \times 5 \times 11 \Rightarrow \begin{cases} 3 \times 5 = 15 \\ 3 \times 11 = 33 \\ 5 \times 11 = 55 \end{cases}$$

واضح است که ۲۵ شمارنده ۱۶۵ نیست.

(هوش ریاضی)

با محیط ۳۲ واحد

با محیط ۳۰ واحد

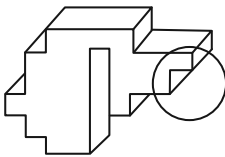
(هوش ریاضی)

(معمیر اصفهانی)

۲۶۹- گزینه «۱»

شکل گزینه «۱» باید به صورت زیر می بود تا با دیگر گزینه ها متفاوت نباشد:

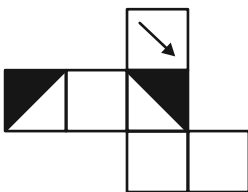

(هوش غیرکلامی)

(معمیر اصفهانی)

۲۷۰- گزینه «۲»

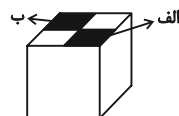
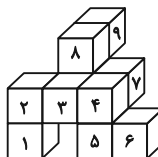
اگر شکل گزینه «۲» به صورت زیر می بود، مثل دیگر گزینه ها می شد:

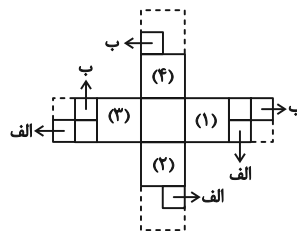
(هوش غیرکلامی)

$$۳ \times ۳ \times ۳ = ۲۷$$

$$۲۶ - ۹ = ۱۷$$

برای پر کردن قسمت «الف»، باید یکی از قطعه ها را به وجه های (۱) و یا (۲) چسباند و یا مربع چسبیده به وجه (۳).
برای پر کردن قسمت «ب» نیز باید یکی از قطعه ها را به وجه های (۳) و یا (۴) چسباند و یا مربع چسبیده به وجه (۱).

بنابراین در مجموع $۳ \times ۳ = ۹$ حالت برای خواسته صورت سؤال ممکن است.

(هوش غیرکلامی)

(علی رضا جعفری)

۲۶۸- گزینه «۴»

باید مکعبی انتخاب کرد که دو وجه مقابل آن، طرح هایی مثلثی و دایره ای داشته باشد. همچنین از آن جا که نور به صورت مستقیم حرکت می کند، دایره باید از مثلث بزرگ تر باشد.

(هوش غیرکلامی)